

ČESKÉ VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V PRAZE

Fakulta biomedicínského inženýrství
Katedra zdravotnických oborů a ochrany obyvatelstva

**Úloha Policie ČR při řešení krizových situací v důsledku
teroristického útoku**

**Role of the Police of Czech Republic in Resolving Crisis Situations
Caused by Terrorist Attack**

Diplomová práce

Studijní program: Ochrana obyvatelstva
Studijní obor: Civilní nouzové plánování – kombinovaná forma studia
Vedoucí práce: Mgr. Václav Hes

Bc. Kateřina Varhulíková

Kladno, květen 2017

Zadání diplomové práce - formulář

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci s názvem „Úloha Policie ČR při řešení krizových situací v důsledku teroristického útoku“ zpracovala samostatně pouze s použitím pramenů, které uvádím v seznamu bibliografických odkazů.

Nemám závažný důvod proti užití tohoto školního díla ve smyslu § 60 zákona č.121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon).

V Kladně dne 9. května 2017

.....
podpis

Poděkování

Touto cestou bych ráda poděkovala především vedoucímu mé diplomové práce Mgr. Václavu Hesovi za odborné vedení, za cenné rady a postřehy, které směřovaly moji práci k cíli.

Nelze také nepoděkovat mému synovi Jakubovi za trpělivost a toleranci, se kterou mě v průběhu celého studia podporoval a povzbuzoval. Dík patří mým rodičům, přátelům a spolužákům, bez kterých bych nikdy nedošla tak daleko.

Abstrakt

Diplomová práce se v úvodní části zabývá legislativním ukotvením postavení Policie České republiky v rámci právního systému našeho státu jako základního pilíře vnitřní bezpečnosti. Popisuje její základní úkoly a její organizační strukturu, která napomáhá k plnění zákonem daných povinností.

Dále se snaží popsat a postihnout problematiku terorismu jako takového, definovat jeho jednotlivé formy a typy teroristické činnosti v celosvětovém kontextu včetně historického exkurzu do problematiky. Reflektuje motivy, které vedou teroristy k páchání zavrženíhodných zločinů na nevinných lidech a rozsévání strachu. Dále se tato diplomová práce zabývá popisem teroristické skupiny či organizace z hlediska její vnitřní hierarchie a rozdělení úkolů uvnitř takového uskupení.

V druhé části této práce jsou popsány specializované protiteroristické útvary Policie České republiky včetně jejich vnitřní struktury a speciálních úkolů, které zabezpečují připravenost Policie České republiky v boji proti terorismu. Zásadní část pak tvoří analýza legislativní rámce trestního práva a připravenost tohoto systému k vyhledávání, objasňování a vyšetřování trestné činnosti v souvislosti s terorismem na území České republiky, jako jednoho z hlavních úkolů Policie České republiky v souvislosti se zajišťováním vnitřní bezpečnosti státu. Analyzuje v současnosti platnou legislativu v porovnání s předešlým zněním Trestního zákoníku a změnami, kterým zákon v důsledku implementace mezinárodních právních norem prošel.

K vyhodnocení byla použita prostá analýza získaných informací, získaných na základě literární rešerše a osobních a odborných zkušeností a také SWOT analýza, která odhaluje slabé a silné stránky současného nastavení systému, pomáhá identifikovat ohrožení, která systému mohou hrozit, ale v neposlední

řadě nabízí možná řešení k posílení systému a nastavení strategií rozvoje systému tak, aby byl co nejlépe schopen reagovat na dynamiku vývoje dané problematiky.

Klíčová slova

Terorismus; teroristický útok; teroristická organizace; Policie České republiky; legislativa; vnitřní bezpečnost

Abstract

This thesis deals with the legislative embedding of the position of the Police of the Czech Republic within the legal system of our state as the basic pillar of internal security. It describes its basic tasks and its organizational structure which helps to fulfill the statutory duties.

It also tries to describe the issue of terrorism, to define its individual forms and types of terrorist activities in a global context, including a historical excursion into the issue. It reflects some motives that lead terrorists to commit reprehensible crimes on innocent people and to spread fear. Moreover this thesis deals with description of a terrorist group or organization in terms of its internal hierarchy and the division of tasks within this group.

In the second part of this thesis there are described specialized anti-terrorist units of the Police of the Czech Republic including their internal structure and special tasks which ensure the preparedness of the Czech Police in the fight against terrorism. In the main part of the thesis there is an analysis of the legislative framework of criminal law and the preparedness of this system to search, elucidate and investigate terrorism related crime in the territory of the Czech Republic as one of the main tasks of the Police of the Czech Republic in connection with ensuring the internal security. It analyses the current legislation in comparison with the previous version of the Criminal Code and changes that the law passed through the implementation of international legal norms.

To evaluate there was used a simple analysis of the information gained on the basis of literary research, personal and professional experience, as well as a SWOT analysis that reveal weaknesses and strengths of the current system setup, also it helps to identify threats that may threaten the system but it also

offers solutions to strengthen the system and set up system of the development strategies to be able to respond to the dynamics of the development of the issue.

Keywords

Terrorism; Terrorist Attack; Terrorist Organization; the Police of Czech Republic; Legislation; Homeland Security

Obsah

1	Úvod	11
2	Úvod do řešené problematiky – základní pojmy	14
2.1	Vymezení obecných pojmů	14
2.2	Policie České republiky	19
2.2.1	Historický exkurz	20
2.2.2	Vznik a postavení Policie České republiky	26
2.2.3	Úkoly Policie České republiky	28
2.2.4	Organizační struktura Policie České republiky	32
2.3	Terorismus	38
2.3.1	Historický exkurz	38
2.3.2	Pojem terorismu	40
2.3.3	Různé přístupy k typologii terorismu.....	46
2.3.4	Formy terorismu.....	52
2.3.5	Popis teroristické skupiny, organizace	53
3	Současný stav	57
3.1	Úvod do řešené problematiky	57
3.2	Základní analýza hrozeb teroristického útoku v České republice	59
3.3	Specializované jednotky Policie ČR pro boj s terorismem	63
3.3.1	Národní centrála proti organizovanému zločinu SKPV.....	64
3.3.2	Útvar rychlého nasazení Policie České republiky	69
3.3.3	Zásahové jednoty krajských ředitelství Policie ČR	73
3.4	Současná trestní legislativa	75
3.5	Analýza dosud získaných poznatků na základě příkladu z praxe	86

4	Cíl práce.....	93
5	Metodika	95
6	Výsledky.....	99
6.1	SWOT analýza.....	99
7	Diskuze.....	104
8	Závěr.....	117
9	Seznam použitých zkratk.....	119
10	Seznam použité literatury a online zdrojů	122
11	Seznam použitých obrázků	130
12	Seznam Příloh	132

1 ÚVOD

*„Svět je nebezpečné místo k žití, ne kvůli špatným lidem,
ale kvůli těm, kteří proti nim nic nepodniknou.“*

Albert Einstein

Když jsem přemýšlela o tématu své závěrečné práce, byl terorismus jedním z témat, která mě zajímala dlouhodobě a to i s ohledem na historii a celospolečenské souvislosti tohoto jevu. Další důležitou okolností při volbě tématu závěrečné práce pak byla moje profesní minulost i současnost u Policie České republiky.

Terorismus je strašákem poslední doby, jevem, opakovaně skloňovaným ve veřejném prostoru, nelze ale říci, že se jedná o fenomén poslední doby. Násilí jako prostředek k prosazení cíle jednotlivce nebo určité skupiny můžeme sledovat v průběhu dějin. A přirozeně každý takový projev nemůžeme nazvat terorismem.

Spojení těchto témat vyústilo v touhu zmapovat především legislativní rámec připravenosti Policie České republiky na možnost, že k teroristickému útoku dojde na území našeho státu. Z médií se dozvídáme, jak se státní aparát připravuje na tuto možnost. Probíhají opakované analýzy rizik s ohledem na neoddiskutovatelný fakt poslední doby, že se zvyšuje počet teroristických útoků ve státech Evropské unie a ve Spojených státech amerických.

Ve své práci jsem se snažila vycházet z co nejširšího okruhu odborné literatury tak, aby bylo možné vystihnout podstatu, příčiny, prostředky i důsledky teroristických činů a to s odkazem na staré známé rčení „poznej svého nepřítele.“

Jen poznáním a snad i částečně pochopením motivací a cílů terorismu můžeme zaujmout adekvátní postoje a učinit taková opatření, která povedou k co největší ochraně obyvatel České republiky, i když z podstaty tohoto jevu, tak jak jej chci v této práci zachytit, vyplývá, že žádné opatření není samospásné a že žádné opatření nepřináší stoprocentní záruku ochrany všech.

Podstatné je však být proaktivní a nespoléhat bláhově na skutečnost, že pokud se do současné doby na území našeho státu neuskutečnil žádný teroristický čin srovnatelný s činy spáchanými v posledních letech ve světových metropolích typu Londýna, New Yorku či Madridu, nemusíme se ničeho obávat.

V době propojenosti světa, kdy události kdekoliv na světě jsou během okamžiku sdíleny v dalších, jedno jak vzdálených místech planety, a silně ovlivňují dění i v oněch vzdálených koutech světa, je subjektivní vnímání hrozby terorismu u běžných občanů daleko silnější, než v dobách minulých.

I.

TEORETICKÁ ČÁST

2 ÚVOD DO ŘEŠENÉ PROBLEMATIKY, ZÁKLADNÍ POJMY

2.1 Vymezení obecných pojmů

Při vymezení základní pojmů v této kapitole, se zaměřím na ty, souvisejících s řešenou problematikou v obecné rovině.

Mezi ně musíme zařadit především pojem **Mimořádná událost**, který je upraven zákonem č. 239/2000 Sb., zákonem o Integrovaném záchranném systému, vymezena jako *“škodlivé působení sil a jevů vyvolaných činností člověka, přírodními vlivy, a také havárie, které ohrožují život, zdraví, majetek nebo životní prostředí a vyžadují provedení záchranných a likvidačních prací.”*[1, § 2 písm. b)]

Dalším takovým pojmem je **Krizová situace**, kterou vymezuje zákon č. 240/2000 Sb., zákonem o Krizovém řízení, a popisována je jako *„mimořádná událost podle zákona o integrovaném záchranném systému, narušení kritické infrastruktury nebo jiné nebezpečí, při nichž je vyhlášen stav nebezpečí, nouzový stav nebo stav ohrožení stát.”* [2, § 2 písm. b)]

Pro zvládání **Mimořádných událostí** a **Krizových situací** využíváme nástrojů **Krizového řízení**. Systém krizového řízení v podmínkách České republiky legislativně upravuje zákon č. 240/2000 Sb., Krizový zákon [2] a definuje ho jako *„souhrn řídicích činností orgánů krizového řízení zaměřených na analýzu a vyhodnocení bezpečnostních rizik a plánování, organizování, realizaci a kontrolu činností prováděných v souvislosti s přípravou na krizové situace a jejich řešením, nebo ochranou kritické infrastruktury.”* [2, § 2 písm. a)]

V této legislativní normě je taxativně vymezena působnost a pravomoc státních orgánů a orgánů územních samosprávných celků a práva a povinnosti

právnických a fyzických osob při přípravě na krizové situace a při jejich řešení a odpovědnost za porušení těchto povinností. [3, str. 22-23]

Integrovaným záchranným systémem má pak zákon č. 239/2000 Sb., zákon o Integrovaném záchranném systému, na mysli „*koordinovaný postup jeho složek při přípravě na mimořádné události a při provádění záchranných a likvidačních prací*“ [1, § 2 písm. a)], kdy **záchrannými pracemi** se rozumí „*činnost k odvrácení nebo omezení bezprostředního působení rizik vzniklých mimořádnou událostí, zejména ve vztahu k ohrožení života, zdraví, majetku nebo životního prostředí, a vedoucí k přerušení jejich příčin*“ [1, § 2 písm. c)] a **likvidačními pracemi** se pak rozumí „*činnosti k odstranění následků způsobených mimořádnou událostí.*“ [1, § 2 písm. d)]

Poté, co byl v roce 1998 přijat ústavní zákon o bezpečnosti České republiky [4], bylo nutné zahájit proces vytváření dalších legislativních norem, které by řešily právě problematiku připravenosti a samotného řešení Mimořádných událostí a Krizových situací a vyústěním tohoto procesu pak bylo přijetí několika legislativních norem, kdy za vstupní zákon považujeme právě zákon o Integrovaném záchranném systému. [5, str. 110-111]

Mám za to, že je nutné pro upřesnění uvést i to, že Integrovaný záchranný systém zákon rozděluje na složky základní a ostatní, kdy za základní složky Integrovaného záchranného systému je podle zákona o Integrovaném záchranném systému považován Hasičský záchranný sbor České republiky, jednotky požární ochrany zařazené do plošného pokrytí kraje jednotkami požární ochrany, poskytovatelé zdravotnické záchranné služby a Policie České republiky a za složky ostatní jsou pak podle tohoto zákona považovány vyčleněné síly a prostředky ozbrojených sil, ostatní ozbrojené bezpečnostní sbory, ostatní záchranné sbory, orgány ochrany veřejného zdraví, havarijní, pohotovostní, odborné a jiné služby, zařízení civilní ochrany, neziskové

organizace a sdružení občanů, která lze využít k záchranným a likvidačním pracím. [1, § 4, odst. 1, 2; 5, str. 110-111]

Tento právně vymezený a otevřený systém, který nastavuje způsoby a pravidla koordinace a spolupráce těchto složek je dnes již neodmyslitelnou součástí fungování těchto složek a je předurčen pro zvládání každodenních událostí, přírodních i antropogenních katastrof a je součástí systému vnitřní bezpečnosti. Integrovaný záchranný systém se podílí na *naplňování ústavního práva občanů na poskytnutí pomoci v případě ohrožení zdraví nebo života ze strany státu*. [5, str. 109]

Právní ukotvení pojmu Integrovaný záchranný systém se objevuje právě až s přijetím zákona č. 239/2000 Sb., zákona o Integrovaném záchranném systému, ve znění poslední úprav. [1] Tento zákon byl nutným vyústěním snah o zavedení jasných pravidel, úkolů a hlavně zásad vzájemné spolupráce mezi hlavními pilíři vnitřní bezpečnosti České republiky, za které považujeme právě základní složky tohoto systému, tedy mezi Hasičským záchranným sborem České republiky a jednotkami požární ochrany, Policií České republiky a zřizovateli Zdravotnické záchranné služby po roce 1992. Snah o právní ukotvení civilní ochrany obyvatelstva České republiky jako takové.

Zmiňuji tento pojem právě a výhradně v souvislosti s Policií České republiky, která je, jak jsem popsala výše, jeho nedílnou součástí a právě ona při plnění svých úkolů v oblasti zvládání jistých druhů mimořádných událostí, které můžeme charakterizovat jako teroristické útoky, musí a má fungovat právě s ohledem na své začlenění jako základní složka Integrovaného záchranného systému.

Policie ČR je výkonným orgánem státní moci v oblasti bezpečnosti občanů, ochrany majetku a veřejného pořádku a v rámci systému IZS provádí Policie ČR při mimořádných událostech především tuto činnost:

- *„uzavírání zájmových prostorů a regulaci vstupu a opuštění těchto prostor,*
  - *regulaci dopravy v prostoru mimořádných událostí*
  - *šetření okolnosti vzniku mimořádné situace k objasnění příčin jejího vzniku*
  - *řešení ochrany a zabezpečení movitého a nemovitého majetku a eventuálně eliminaci kriminální činnosti při vzniku mimořádné situace*
  - *plnění dalších úkolů podle pokynů velitele zásahu nebo řídicí složky IZS“*
- [6, str. 124-125; 7, str. 124-125]

Ze statistik společných zásahů složek IZS vyplývá, že hlavní podíl činnosti Policie ČR spočívá v pořádkové činnosti, tedy zajištění veřejného pořádku, případně jeho obnovení a regulaci dopravy. [6, str. 124-125; 7, str. 124-125]

Katalog typových činností složek IZS při společném zásahu vydává Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky a podle vyhlášky Ministerstva vnitra se jím rozumí soubor postupů jednotlivých složek IZS při záchranných a likvidačních pracích podle druhu a charakteru mimořádné události. [8, § 18]

Katalog typových činností složek IZS je základním dokumentem Integrovaného záchranného systému.[8, § 14, odst. 1, písm. e)] Jeho základním významem je rozpracováním vazeb a definování úkolů a kompetencí složek IZS. [9, str. 285]

V současné době má katalog typových činností celkem 15 položek, které jsou s ohledem na vývoj bezpečnostní situace v České republice a na vývoj celosvětový aktualizovány a doplňovány. Jako příklad může posloužit vznik STČ 11/IZS Chřipka ptáků [10,STČ 11/IZS] který je reakcí na výskyt ptačí

chřipky (aviární influenza) ve světě, kdy v roce 1997 byl v Hong-Kongu v Číně poprvé zaznamenán přenos tohoto virového onemocnění ptáků na člověka. [11] Jedná se tedy o souhrn činností, které popisují postup jednotlivých složek IZS při výskytu ohniska nákazy tohoto onemocnění, aby byly eliminovány následky pro člověka.

Přehled typových činností složek integrovaného záchranného systému:

- STČ 01/IZS Špinavá bomba
- STČ 02/IZS Demonstrování úmyslu sebevraždy
- STČ 03/IZS Hrozba použití NVS nebo nález NVS, podezřelého předmětu, munice, výbušnin a výbušných předmětů
- STČ 04/IZS Zásah složek IZS u mimořádné události Letecká nehoda (19. 12. 2016)
- STČ 05/IZS Nález předmětu s podezřením na přítomnost B-agens nebo toxinů
- STČ 06/IZS Opatření k zajištění veřejného pořádku při shromážděních a technoparty
- STČ 07/IZS Záchrana pohřešovaných osob-pátrací akce v terénu
- STČ 08/IZS Dopravní nehoda
- STČ 09/IZS Zásah složek IZS u mimořádné události s velkým počtem zraněných osob (19. 12. 2016)
- STČ 10/IZS Při nebezpečné poruše plynulosti provozu na dálnici
- STČ 11/IZS Chřipka ptáků
- STČ 12/IZS Při poskytování psychosociální pomoci
- STČ 13/IZS Reakce na chemický útok v metru
- STČ 14/IZS Amok-útok aktivního střelce
- STČ 15/IZS Mimořádnosti v provozu železniční osobní dopravy [10]

Jako poznámku související s tématem této práce mohu k typovým činnostem uvést ty, související s přípravou IZS, potažmo úlohou Policie ČR, na teroristické aktivity a jejich zvládnání. Z výše uvedených pak STČ 1/IZS Špinavá bomba, STČ 05/IZS Nález předmětu s podezřením na přítomnost B-agens nebo toxinů a STČ 13/IZS Reakce na chemický útok v metru pracují s problematikou CBRNE terorismu, a problematikou ozbrojeného teroristického útoku pak rozpracovává STČ 09/IZS STČ 09 - Zásah složek IZS u mimořádné události s velkým počtem zraněných osob a • STČ 14/IZS Amok-útok aktivního střelce. [9, str. 285]

2.2 Policie České republiky

Policie České republiky je jedním ze základních prvků bezpečnostního systému státu tak, jak je to deklarováno v ústavním zákoně o bezpečnosti České republiky. [3, str. 25; 4 čl. 3, odst. 1]

Obrázek 1 Rámcová struktura bezpečnostního systému České republiky, [3, str. 26]

Abych mohla popsat současné fungování Policie České republiky jako takové, se všemi jejími úkoly a povinnostmi, nemohu se vyhnout krátkému historickému exkurzu do vývoje policejního sboru od vzniku Československého státu v roce 1918, a ani exkurzu do vývoje útvarů, které se v rámci Policie České republiky v současné době zaměřují a specializují na boj proti organizovanému zločinu, potažmo tedy na boj proti terorismu.

Půjde dále i o legislativní ukotvení Policie České republiky v právním systému České republiky a její základní úkoly a povinnosti, které pro ni plynou z legislativních norem, platných v současné době. Jedná se jak o povinnosti v souvislosti se zachováním veřejného pořádku, tedy legislativa upravující oprávnění policistů při předcházení a zvládnutí mimořádných situací, vznikajících v souvislosti s narušením veřejného pořádku a zařazením Policie České republiky jako základní složky Integrovaného záchranného systému. Nelze opominout ani legislativu, která se týká předcházení trestné činnosti a plnění úkolů plynoucích pro Policii České republiky z Trestního řádu, tedy ze zákona č. 141/1961 Sb., zákona o trestním řízení soudním, ve znění posledních úprav, (dále uváděno ve zkratce jako Trestní řád) [12]

V neposlední řadě je nutné popsat vnitřní strukturu, která ukazuje způsob, jakým se Policie České republiky vyrovnává se svými úkoly s ohledem na nutnou specializaci jednotlivých útvarů.

2.2.1 Historický exkurz

Území nově vzniklého státu, Československé republiky, která oficiálně vznikla dnem 28. října 1918, patřilo do roku 1918 do rakouské části habsburské monarchie, a tím byl ovlivněn i vývoj organizace bezpečnostní služby na našem území.

V době svého vzniku Československo recipovalo stávající právní řád rozpadnuvší se habsburské monarchie (zákon č. 11/1918 Sb. - tzv. recepční norma ze dne 28. října 1918) a v souvislosti s tím i stávající právní systém, a tím do jeho služeb přešla rakouská organizace státních policejních úřadů, četnictva i komunální policie. [13, str. 9]

Četnictvo bylo vojensky organizovaným strážním sborem, podléhajícím vojenským trestním zákonům a soudům. Ve výkonu bezpečnostní služby bylo podřízeno politickým úřadům, po stránce výcviku, vyučování, kázně, kontroly služby, ve věcech správních a hospodářských pak četnickým důstojníkům. V obou směrech podléhalo ministerstvu vnitra. Pro každou zemi, tedy pro Čechy a pro Slovensko, bylo zřízeno zemské četnické velitelství v sídle zemského úřadu. Jeho obvody se dělily na četnická oddělení, ta pak na dvě a více okresní četnická velitelství a na četnické stanice ve městech nebo větších obcích.

Tato organizace četnictva ověřená lety praktického fungování byla v letech 1919 - 1920 zavedena i na území Slovenska a Podkarpatské Rusi.

V prvních dvaceti letech fungování samostatného československého státu došlo k rozmachu a zdokonalení původní rakouské organizační struktura četnictva. Zaváděly se nové metody činnosti a technické prostředky, kterými disponovaly nově se utvářející specializované útvary.

Takové útvary působily na větších územních obvodech, doplňovaly výkon služby zajišťovaný četnickými stanicemi. Zemská četnická velitelství dále vytvářela speciální organizační celky často dočasné, jako byly kontrolní pohraniční stanice, polní četnictvo, četnické pohotovostní oddíly.

Dalšími speciálními útvary byly četnické silniční kontrolní stanice (1. května 1935), četnické letecké hlídky (1. července 1935) a pro pátrání po kriminálních

delikventech od roku 1928 po celém území státu budované četnické pátrací stanice. [14]

Základem nové státoporné činnosti v osvobozeném československém státě po ukončení 2. světové války se stal Košický vládní program, přijatý dne 5. dubna 1945 první československou vládou Národní fronty Čechů a Slováků v Košicích. [15]

Ještě před jmenováním vlády Národní fronty 4. dubna 1945, vydal prezident ústavní dekret č. 1/1945 ze dne 2. dubna 1945 o nové organizaci vlády a ministerstev v době přechodné, v němž v § 2 je v čele státní správy vedle jiných ministerstev uvedeno i ministerstvo vnitra. [16] Do jeho čela byl na základě jednání představitelů vládních stran s prezidentem jmenován komunist Václav Nosek. Posláním ministerstva vnitra jako správního úřadu bylo řízení národních výborů a výkon bezpečnostních úkolů, vyplývajících z Košického vládního programu. Tím byly vytyčena hlavní úkoly na úseku bezpečnosti.

„Směr výstavby nového bezpečnostního sboru na území Čech a Moravy formuloval ministr vnitra takto:

- 1. Četnictvo a policii nerozpouštět, ale očistit a ponechat ve výkonu služby, protože je zatím nemůžeme nahradit novými vycvičenými orgány;*
- 2. podchytit ozbrojenou masu občanstva a snažit se urychleně začlenit mladé a vhodné lidi do bezpečnostní služby;*
- 3. utvořit zvláštní pohotovostní jednotky jako zálohy pro pohraničí.“*

[14; 17, str. 38]

V Čechách a na Moravě ve stejné době existovaly tři druhy bezpečnostních složek

- revoluční oddíly (Revoluční gardy, Národní milice apod.)
- na závodech Závodní milice
- policejní a četnický aparát

Z těchto všech složek byli vybíráni příslušníci pro nový Sbor národní bezpečnosti. V řízení SNB se v tomto období uplatnila zásada dvojí podřízenosti: Národním výborům v otázkách zaměřených k bezpečnostní službě a velitelům v otázkách odborných, výcviku, správních, kázeňských apod. [14]

Dvojí podřízenost vyplývala z požadavku, že nový bezpečnostní aparát bude budován jako "orgán lidu". Postupnou výstavbou bezpečnostního aparátu se v období do vydání zákona o národní bezpečnosti vytvořily organizačně samostatné bezpečnostní složky. [14]

Obnovená republika uváděla rychle v život nové orgány státní a veřejné správy, národní výbory, začala zajišťovat ve státě vnitřní bezpečnost způsobem odpovídajícím vládnímu programu (Košický vládní program) [15]. Nový Sbor národní bezpečnosti, předmnichovských sborů, dostal novou politickou i pracovní náplň, byla zlikvidována „nepolitická, která byla za první republiky záměrná a rozumná.“ [14]

Téhož roku, 30. června, byla vyhlášena nová organizace Sboru národní bezpečnosti, která měla odstranit odlišný vývoj v jednotlivých částech republiky. K říjnu 1945 měl celý bezpečnostní aparát 34 396 příslušníků. Ve stejném měsíci byly vytvořeny tzv. zemské odbory bezpečnosti (ZOB), působící při zemských národních výborech v Praze a Brně a expozitura

brněnského ZOB v Ostravě. Zemské odbory bezpečnosti měly za úkol organizovat a řídit všechny složky vnitřní národní bezpečnosti v Čechách.

„Jejich vlastní organizaci tvořily čtyři oddělení:

- *ZOB I - vnitro (vedení, řídilo SNB, StB a kriminální službu)*
- *ZOB II - zpravodajský úsek*
- *ZOB III - právní a správní úsek*
- *ZOB IV - dopravní úsek*

Jednotlivé složky bezpečnosti tvořily:

1. *Pořádková služba - většinou příslušníci bývalého četnictva a policie*
2. *Kriminální služba - specializovaní příslušníci, také většinou starší příslušníci*
3. *ZOB II - zcela nová zpravodajská složka*
4. *Státní bezpečnost*
5. *Pohotovostní pluk 1 NB - zcela nový útvar, v němž většinu tvořili nově přijatí příslušníci“ [14]*

V létě roku 1945 byl vytvořen Pohotovostní pluk 1 NB, jeho velitelé se rekrutovali převážně z řad armádních důstojníků a příslušníků bývalého četnictva. Důvodem pro zřízení tohoto útvaru byla především činnost nacistických teroristických skupin "wehrwolf" (vlkodlaci), oddílů sestavených většinou z bývalých příslušníků SS a Hitlerjugend, kteří byli koncem války vyškolení k provádění teroristických, sabotážních a diverzních akcí na osvobozeném území.

Příslušníci PP 1 NB měli v době svého vzniku i specifickou výstroj a výzbroj. Výstroj byla pořízena ze skladů německého Afrikakorpsu a od Sovětské armády dostali příslušníci 1 000 samopalů vzor 41 R a jejich hlavním úkolem bylo zabezpečit střežení státní hranice.

Podstatné organizační změny týkající se československé bezpečnosti proběhly na počátku padesátých let. Na základě vládního nařízení č. 48 z roku 1950 došlo k rozdělení původního ministerstva vnitra na dvě nová ministerstva. Ministerstvo národní bezpečnosti, které se stalo ústředním řídicím orgánem pro Sbor národní bezpečnosti a ministerstvo vnitra, které mělo na starosti vnitřní správu, včetně národních výborů. [17, str. 29-30; 18]

Výkonnými orgány ministerstva národní bezpečnosti se stala Velitelství Státní bezpečnosti a Velitelství Veřejné bezpečnosti, ale i Velitelství Pohraniční stráže. [14; 17, str. 30]

Tato reorganizace však vygenerovala řadu přehmatů a chyb a v nastalé politické situaci vyústila ve zrušení ministerstva národní bezpečnosti. Počínaje 1. říjnem 1953 odpovídalo za řešení všech bezpečnostních úkolů opět a pouze ministerstvo vnitra s tím, že úkoly týkající se státní správy a řízení národních výborů řídila od roku 1953 přímo vláda. V lednu 1954 vešla v platnost nová organizační struktura československé bezpečnosti. Řídicím orgánem Veřejné bezpečnosti se stala Hlavní správa Veřejné bezpečnosti. Té byly podřízeny krajské správy a okresní oddělení ministerstva vnitra. Pro boj proti trestné činnosti byly zřízeny nové odbory podléhající Hlavní správě VB.

Na přelomu 50. a 60. let podstatně ovlivnila činnost československé bezpečnosti nová územní organizace státu. Místo původních 19 krajů, členěných na 306 okresů a 14 807 obcí, bylo nově vytvořeno 10 krajů se 108 okresy a hlavní město Praha s 10 obvody. V této souvislosti bylo utvořeno 10 krajských správ MV a u každé z nich správa VB. Byla zachována městská správa VB v Praze s obvodními odděleními. Na jednotlivých okresech byla vytvořena okresní oddělení MV, v jejichž rámci pracovala oddělení VB. Nová organizace vešla v platnost od 1. dubna 1960.

Počínaje 1. lednem 1964 byla postupně zřizována oddělení VB, jako základní organizační články Veřejné bezpečnosti. Jejich úkolem bylo zabezpečit veřejný pořádek, ochranu vlastnictví, život a zdraví občanů, bezpečnost a plynulost silničního provozu apod. [14]

K dalším zásadním změnám v postavení a systému Sboru národní bezpečnosti došlo v letech 1968 - 1969. Ústavním zákonem č. 143/1968 vznikla československá federace. [19] Otázky bezpečnosti byly svěřeny federálnímu ministerstvu vnitra a ministerstvům vnitra obou republik. Realizace principů federativního státoprávního uspořádání byla dána v novém zákoně o SNB ze dne 24. dubna 1974. [20]

Koncepce zákona č. 40 z roku 1974 o Sboru národní bezpečnosti byla odrazem politického stavu na počátku sedmdesátých let v Československu, zákon byl postaven na vedoucí úloze KSČ, jednotě SNB a prioritní ochraně majetku v socialistické vlastnictví. Organizace, systém a řízení SNB vycházely z principu jednoty SNB a jeho podřízenosti ministru vnitra ČSSR. [14]

V polistopadovém období byla v rámci resortu MV ČR provedena řada nutných organizačních změn a začaly se psát nové kapitoly policejní historie [14]

2.2.2 Vznik a postavení Policie České republiky

„Policie České republiky je zřízena ze zákona jako jednotný ozbrojený bezpečnostní sbor, který působí na území České republiky.“ [7, str. 35]

Základní legislativní normou pro činnost Policie České republiky, platnou v současné době, je zákon č. 273/2008 Sb., zákon o Policii České republiky ze dne 11. srpna 2008, který je účinný dnem 1. ledna 2009 [21], který byl přijat v reakci na změny vyplývající mimo jiné ze vstupu České republiky

do Evropské unie k 1. květnu 2004 a také ve snaze dát „*policii pravomoci odpovídající jejím úkolům i ve stále komplikovanější společenské a bezpečnostní realitě, tak aby byla schopna čelit bezpečnostním výzvám 21. století*“ [22, XIII]

Zákon Policii České republiky definuje jako jednotný sbor, kdy jeho jednotnost je „*vyjádřená hierarchickou vnitřní organizací s pevně danými vztahy nadřízenosti a podřízenosti*“ [22, str. 1]

Policie České republiky je prohlášena za ozbrojený bezpečnostní sbor v souladu s vymezením tohoto pojmu, vycházejícího ze zákona 361/2003 Sb., zákona o služební poměru příslušníků bezpečnostních sborů [23, § 1, odst. 1], kdy „*prvek ozbrojenosti je jedním z konstitutivních prvků jakéhokoliv policejního sboru, neboť to plyne z faktu, že represivní činnosti jsou vždy charakteristickou součástí jeho úkolu.*“ [22, str. 2]

K tomu nezbyvá než dodat, že původně činnost Policie České republiky upravoval zákon č. 283/1991 Sb., zákon o Policii České republiky, jehož platnost i účinnost je datována k 15. červenci 1991. [24] Tímto legislativním dokumentem vznikl „*ozbrojený bezpečnostní sbor České republiky s názvem Policie České republiky,*“ [24, § 1, odst. 1] který se stal nástupcem Sboru národní bezpečnosti, působící na území České republiky v době před listopadem 1989 a v přechodném období do přijetí zmiňovaného nového zákona.

Jeho přijetím byla dovršena transformace tohoto bezpečnostního sboru, která byla nutná a nevyhnutelná vzhledem k politickým změnám, vyvolaných revolučními změnami po tzv. Sametové revoluci, za jejíž počátek jsou považovány studentské demonstrace ze 17. listopadu 1989.

2.2.3 Úkoly Policie České republiky

Okruh působnosti Policie České republiky přirozeně opět určuje zákonodárce ve znění zákona [21], kdy hlavní myšlenkou zákonodárce bylo oproti minulé právní úpravě zobecnění těchto úkolů, kdy je taxativně nevyjmenovává, jako tomu bylo v případě zákona č. 283/1991 Sb., zákona o Policii České republiky [24], aby nedošlo k tomu, že se „*nesystémově směřovaly vymezení působnosti policie a některá oprávnění policie a jež některé oblasti působnosti nesystémově rozděloval nebo naopak nevyjmenovával.*“ [22, str. 12 - 13]

Příslušné ustanovení zákona „*vymezuje věcnou působnost, kompetenci policie, tedy druh a šíři úkolů, ve kterých je policie činná, resp. okruh společenských vztahů, ve kterých policie uplatňuje svou pravomoc.*“ [22, str. 12]

Úkoly základní (obecně)

Prioritně tady zákonodárce uvádí, že „*Policie slouží veřejnosti.*“ [21, § 2], čímž obecně vymezuje její poslání, jehož základem je „ochrana základních práv a zájmů fyzických a právnických osob.“ [22, str. 12]

Úkolem Policie České republiky je:

- „*chránit bezpečnost osob a majetku a veřejný pořádek,*
- *předcházet trestné činnosti,*
- *plnit úkoly podle trestního řádu a*
- *plnit další úkoly na úseku vnitřního pořádku a bezpečnosti svěřené jí zákony, přímo použitelnými předpisy Evropských společenství nebo mezinárodními smlouvami, které jsou součástí právního řádu.*“ [3, str. 35-36; 21, § 2]

S ohledem na téma této práce a vzhledem k mé profesní minulosti mi nedá nezmínit ještě další postřeh a to, že úkoly policie lze plnit jak represivně

tak preventivně. „Preventivní či represivní přístupy ... nejsou různými úkoly, ale možnými způsoby plnění téhož úkolu.“ [22, str. 19]

Důležitou poznámkou k fungování Policie České republiky je i fakt, že Policie České republiky je podřízena ministerstvu vnitra, které je ze zákona povinno vytvářet podmínky pro plnění úkolů Policie České republiky. [21, § 5; 22, str. 34]

Za účelem plnění zákony stanovených úkolů působí v Policii České republiky zejména:

- „služba pro zbraně a bezpečnostní materiál,
- služba pořádkové policie,
- pyrotechnická služba,
- služba dopravní policie,
- služba kriminální policie a vyšetřování,
- kriminalisticko-technická a znalecká služba,
- ochranná služba,
- letecká služba,
- služba rychlého nasazení,
- služba cizinecké policie“ [25]

Úkoly Policie České republiky spjaté s Integrovaným záchranným systémem

Policie ČR má nezastupitelnou roli při zvládnání mimořádných událostí a krizových situací v rámci Integrovaného záchranného systému a za takovou je v zákoně o Integrovaném záchranném systému označena za jeho hlavní složku. [1, § 4, odst. 1]

Při řešení mimořádných událostí je Policie České republiky zodpovědná především za tuto činnost:

- *„uzavírání zájmových prostorů a regulaci vstupu a opuštění těchto prostor,*
- *regulaci dopravy v prostoru mimořádných událostí*
- *šetření okolnosti vzniku mimořádné situace k objasnění příčin jejího vzniku*
- *řešení ochrany a zabezpečení movitého a nemovitého majetku a eventuálně eliminaci kriminální činnosti při vzniku mimořádné situace*
- *plnění dalších úkolů podle pokynu velitele zásahu nebo řídicí složky IZS“*
[6, str. 124-125; 7, str. 124-125]

Zákon o Policii České republiky pak přímo hovoří o tom, že *„plněním úkolů k řešení mimořádných událostí a krizových situací se rozumí i příprava policie na ně“* [21, § 20, odst. 1], čímž zákonodárce jasně vyjadřuje nutnost přípravy policie na mimořádné události a krizové situace, ke kterým dochází zpravidla neočekávaně, nekontrolovaně a příprava spočívající v systematickém výcviku je naprostou nutností, podmiňující zvládnutí takových událostí za současného zachování hlavní úlohy a to ochrany života, zdraví a majetku občanů tohoto státu. Zákon tedy tuto přípravu na tyto události explicitně zahrnuje do právní normy z důvodu *„právní jistoty“* [22, str. 87]

Z povahy věci se policisté v místech provádění záchranných a likvidačních prací, při zachování svého základního poslání, popsaného v předešlém odstavci, vykonávají úkoly podle zákona o Integrovaném záchranném systému. [1; 21, § 20, odst. 2]

V některých případech se také přímo *„podílí na záchranných a likvidačních pracích, v některých případech je i řídí.“* [21, § 20, odst. 2] Výjimkou jsou tedy *„speciální činnosti, např. činnost kynologů při pátrání po pohřešované osobě, policejních vyjednávačů u případů demonstrativní sebevraždy, pyrotechniků*

při likvidaci nástražného výbušného systému nebo policejních vrtulníků při evakuaci osob.“ [22, str. 89]

Musí být však splněny zároveň tři podmínky, aby tak mohli policisté činit. První podmínkou je jejich adekvátní výcvik, vzdělání, odbornost, materiální vybavení pro takovou činnost, dále musí být taková činnost nezbytná pro záchranu života, zdraví nebo majetku a v neposlední řadě k tomu musí být určení policejním prezidentem. [21, § 20, odst. 3; 22, str. 89]

Nelze tedy například po policistovi na místě zásahu vyžadovat, aby se podílel na záchranných a likvidačních pracích, pokud k tomu nebyl patřičně vyškolen a vycvičen, pakliže nemá potřebné materiální vybavení k takové činnosti.

Nelze v tomto místě nevzpomenout Katalogu typových činností složek IZS, na jejichž podkladě jsou policisté k takovým činnostem určováni a je tím i determinováno jejich vybavení a vyškolení. Závazný pokyn policejního prezidenta č. 27/2008 ze dne 31. ledna 2008, kterým se upravují úkoly Policie České republiky při přípravě a provádění záchranných a likvidačních prací složkami integrovaného záchranného systému zajišťuje jejich dodržování uvnitř Policie České republiky. [22, str. 90; 26]

Poznámkou na okraj, kterou můžeme tuto podkapitolu uzavřít, může být odkaz na ustanovení § 116 zákona o Policii České republiky [21, § 116], který hovoří o podmínkách užití Letecké služby Policie České republiky pro plnění úkolů v rámci Integrovaného záchranného systému. [22, str. 90, str. 406 – 410]

Úkoly Policie České republiky spjaté s trestní řízením soudním

Jak bylo popsáno výše v kapitole pojednávající o úkolech Policie České republiky obecně, jedním ze základních úkolů a poslání je činnost na úseku předcházení, odhalování a vyšetřování trestných činů.

„Plnění úkolů podle trestního řádu zahrnuje odhalování trestné činnosti včetně případných opatření k předcházení trestné činnosti dle § 158 odst. 1 TrŘ ..., prověřování (§ 158 odst. 3 TrŘ) a stíhání, resp. vyšetřování (§160 a násl. TrŘ) trestných činů. [22, str. 20] Před zahájením úkonů trestního řízení v souladu s ustanovením § 158 odst. 3 trestního řádu [12, § 158 odst. 3] policista „vyhledává, odhaluje, a je-li třeba, i dokumentuje skutečnosti nasvědčující tomu, že byl spáchán trestný čin.“ [21, § 69 odst. 1], což dokladuje provázanost právních norem, upravujících činnost Policie České republiky na poli trestního řízení.

Závazný pokyn policejního prezidenta č. 103/2013 je pak interním aktem řízení, který upravuje jak věcnou, tak funkční příslušnost v trestním řízení a to takto: *„trestní řízení mají v policii na starosti především obvodní (místní) oddělení policie, tj. tzv. základní útvary policie ... a to šetřením (§ 158 odst. 1 TrŘ) a prověřováním (§ 158 odst. 3 TrŘ)... takových trestných činů, pro které trestní zákon stanoví trest odnětí svobody, jehož horní hranice nepřevyšuje tři roky, a služba kriminální policie a vyšetřování...“ [22, str. 20; 27]*

2.2.4 Organizační struktura Policie České republiky

Základ vnitřní organizační struktury Policie České republiky přirozeně vychází ze znění zákona o Policii České republiky. [21, § 6] V této kapitole ji načrtne pouze v základní obrysech.

Policii tvoří útvary, jimiž jsou *„Policejní prezidium České republiky ... v čele s policejním prezidentem, útvary policie s celostátní působností, krajská ředitelství*

policie ..., útvary zřízené v rámci krajského ředitelství.“ [21, § 6, odst. 1] Krajská ředitelství a útvary s celostátní působností zřizuje na návrh policejního prezidenta ministr vnitra, útvary zřizované v rámci jednotlivých krajských ředitelství zřizuje na návrh ředitele krajského ředitelství, policejní prezident. [21, § 6, odst. 2; 22, str. 39-46]

Interní akty řízení Policie České republiky pak upravují konkrétně vnitřní organizační struktura jak samotného Policejního prezidia, tak Policie České republiky.

Jedná se zejména o Závazný pokyn policejního prezidenta č. 137/2009 ze dne 14. října 2009 o organizaci Policie České republiky, ve znění pozdějších změn [25] a Rozkaz policejního prezidenta č. 135/2014 ze dne 26. června 2014, kterým se vydává organizační řád Policejního prezidia České republiky, ve znění pozdějších změn. [28]

V čele Policejního prezidia stojí policejní prezident, který za činnost Policie České republiky odpovídá ministru vnitra České republiky. Tato podřízenost odpovídá v demokratických státech tradičně dodržovanému principu, kdy ozbrojený sbor je podřízen civilnímu orgánu, v čele s ministrem, členem vlády, které byla dána důvěra parlamentu, vzešlého z demokratických voleb. [22, str. 34]

Útvary s působností na celém území ČR:

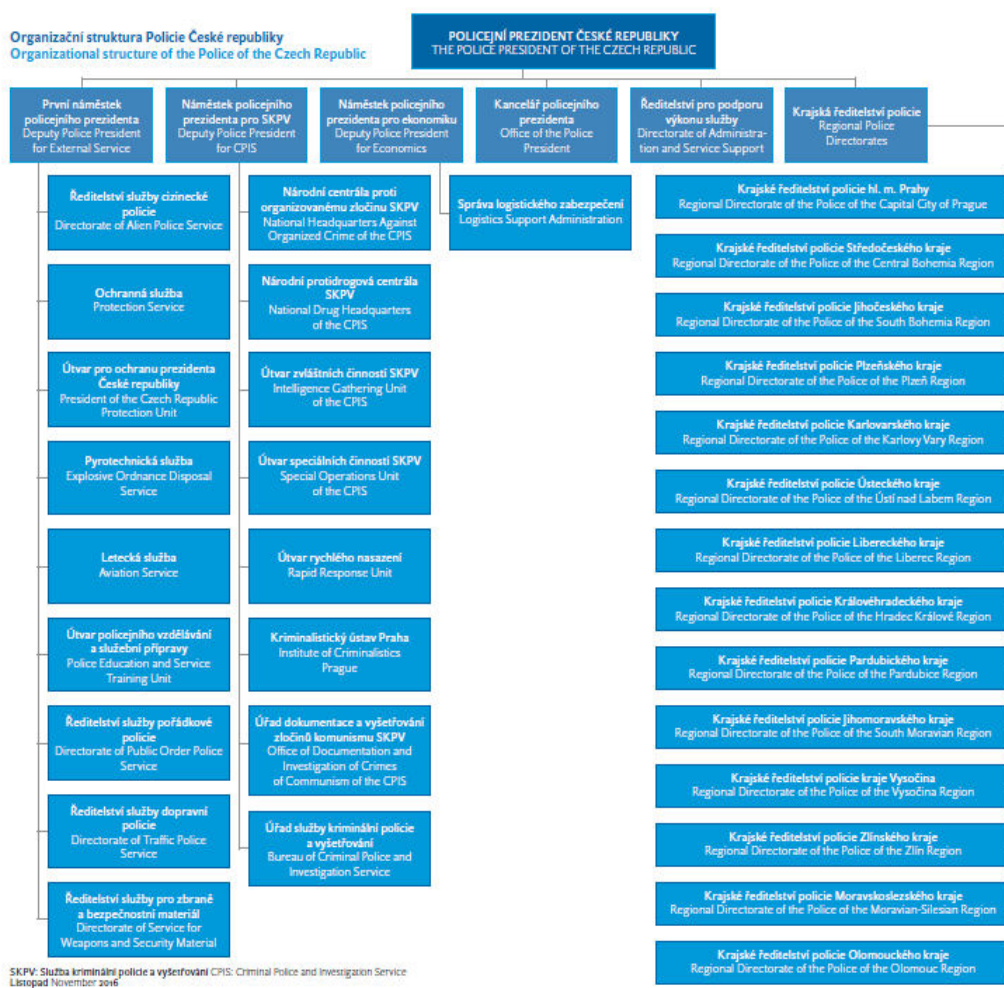
- *Kriminalistický ústav Praha*
- *Letecká služba*
- *Národní protidrogová centrála SKPV*
- *Pyrotechnická služba*
- *Ředitelství služby cizinecké policie*
- *Úřad dokumentace a vyšetřování zločinů komunismu SKPV*

- *Útvar policejního vzdělávání a služební přípravy*
- *Národní centrála proti organizovanému zločinu SKPV*
- *Útvar pro ochranu prezidenta ČR*
- *Ochranná služba Policie ČR*
- *Útvar rychlého nasazení*
- *Útvar speciálních činností SKPV*
- *Útvar zvláštních činností SKPV [29]*

Na úrovni krajských ředitelství, tedy útvary s vymezenou územní působností rozlišujeme 14 krajských ředitelství. Jejich rozmístění koresponduje s vyššími územními samosprávné celky České republiky.

Útvary s územně vymezenou působností:

- *Krajské ředitelství policie hlavního města Prahy*
- *Krajské ředitelství policie Středočeského kraje*
- *Krajské ředitelství policie Jihočeského kraje*
- *Krajské ředitelství policie Plzeňského kraje*
- *Krajské ředitelství policie Karlovarského kraje*
- *Krajské ředitelství policie Ústeckého kraje*
- *Krajské ředitelství policie Libereckého kraje*
- *Krajské ředitelství policie Královéhradeckého kraje*
- *Krajské ředitelství policie Pardubického kraje*
- *Krajské ředitelství policie kraje Vysočina*
- *Krajské ředitelství policie Jihomoravského kraje*
- *Krajské ředitelství policie Zlínského kraje*
- *Krajské ředitelství policie Olomouckého kraje*
- *Krajské ředitelství policie Moravskoslezského kraje“ [30]*

Obrázek 2 Organizační struktura Policie České republiky, zdroj: <http://www.policie.cz/clanek/o-nas-policie-ceske-republiky-policie-ceske-republiky.aspx>

Pro ilustraci členění krajského ředitelství Policie České republiky jsem si vybrala pouze dvě krajská ředitelství, které představují proti póly, co se velikosti spravovaného území, týká.

Prvním z nich je Krajské ředitelství Policie České republiky Středočeského kraje, které územně koresponduje s jedním z největších vyšších územně samosprávných celků, s krajem Středočeským, který zaujímá 14 % území České republiky.

Toto krajské ředitelství v současné době vede ředitel plk. JUDr. Václav Kučera, který jedna řídí krajské ředitelství se svými náměstkyně a pod sebou zastřešuje celkem 13 územních odborů:

- Územní odbor Benešov
- Územní odbor Beroun
- Územní odbor Kladno
- Územní odbor Kolín
- Územní odbor Kutná Hora
- Územní odbor Mělník
- Územní odbor Mladá Boleslav
- Územní odbor Nymburk
- Územní odbor Praha – JIH
- Územní odbor Praha – VÝCHOD
- Územní odbor Praha – ZÁPAD
- Územní odbor Příbram
- Územní odbor Rakovník [31]

Obrázek 3 Logo Krajského ředitelství Policie ČR Středočeského kraj, zdroj: <http://www.policie.cz/krajske-reditelstvi-policie-stck.aspx>

Oproti tomu Krajské ředitelství policie Zlínského kraje územně koresponduje se čtvrtým nejmenším vyšším územně správním celkem, Zlínským krajem. V současné době jej vede plk. JUDr. Jaromír Tkadleček, který řídí krajské ředitelství se svými náměstký a pouze 4 územní odbory:

- Územní odbor Kroměříž
- Územní odbor Uherské Hradiště
- Územní odbor Vsetín
- Územní odbor Zlín [32]

Tyto územní odbory pak zastřešují a řídí základní útvary policie a tím mám na mysli obvodní, v případě Krajského ředitelství policie hlavního města Prahy místní oddělení, případně oddělení hlídkové služby, kde jsou taková zřízena a dopravní inspektoráty, zajišťující primárně dohled nad provozem na pozemních komunikacích.

Obrázek 4 Logo – Krajské ředitelství policie Zlínského kraje, zdroj: <http://www.policie.cz/zlinsky-kraj.aspx>

2.3 Terorismus

2.3.1 Historický exkurz

Nelze přehlédnout, že historie je plná příběhů, které z dnešní optiky pohledu na věc můžeme také za terorismus označit. Není neznámé rčení, že je nutné poučit se z historie, abychom mohli soudit přítomnost a proto není nepodstatné učinit drobný historický exkurz i u této kapitoly mé práce.

Caleb Carr ve své knize dochází k optimistickému závěru, že současní teroristé se nepoučili z historie a nepochopili, jaký osud čeká ty, kteří používají teror proti civilnímu obyvatelstvu a v důsledku toho budou „poraženi svými nepřáteli.“ [33, str. 153-154]

Záměrné zabíjení civilistů ve válkách není ničím novým, v dějinách válek je můžeme sledovat v celé historii, jedná se o jev provázející lidstvo napříč staletími. Nelze se v této práci, a není to ani jejím předmětem, dívat tak daleko do historie, nicméně i ta zdánlivě nedávná nám dává jistý náhled a uzavírá nám pomyslný kruh vědění, který považuji za nutný k pochopení tématu. Rozdíl můžeme vysledovat ale především v tom, že v minulosti bylo zabíjení civilistů prováděno během vyhlášených válek, naopak jedním ze znaků terorismu, popisovaný v současné literatuře, je právě to, že k obětem na životech civilního obyvatelstva dochází bez předešlého vyhlášení války mezi státy či národy. [34, str. 142-143]

Výraz terorismus, či spíše teror, poprvé vnímáme v souvislosti s Velkou francouzskou revolucí konce 18. století, kde byl takto označována „vláda státu založená na násilí a hrozbě násilí, tedy státní teror uplatňovaný represivním aparátem (policie, armáda) vůči „nelojálním“ vlastním občanům“ [35, str. 54]

Výraz „régime de la terreue“ v té době označoval způsob, jak prosadit pořádek.
[36, str. 17]

Prvopočátky soudobého terorismus, jak ho vnímáme a pojmenováváme nyní, sledujeme zhruba od první poloviny 19. století, které bylo „svědkem výbuchu roztroušeného mezinárodního politického násilí“ [33, str. 104] a ohraničujeme jej především činností anarchistických skupin v době carského Ruska, které se zaměřovali na změnu tamního nerovného, diktátorského režimu a odstranění cara jako hlavního představitele takového nerovného uspořádání v Rusku. Podle Carra „hlavním cílem anarchismu, podobně jako terorismu, bylo vytvořit atmosféru strachu a nestability, která by oslabila loajalitu průměrného občana k jeho vládě.“ [33, str. 104]

I přesto, že car Alexandr II se stal za doby své vlády opakovaně terčem atentátníků z řad anarchistů a v březni 1881 byl při dalším z atentátů zabit, v důsledku to nemělo žádný okamžitý účinek na změnu poměrů v carském Rusku. Naopak, jádro anarchistů bylo prakticky zničeno a organizace jako taková přestala existovat.[37, str. 17-18] To opět dokladuje již zmíněný závěr o tom, že ti, kteří používají teror pro naplnění svých cílů, budou poraženi.
[33, str. 153-154]

V tomto období hovoříme o roztroušeném, nacionálně zaměřeném terorismu, jehož příčiny hledáme především v sociálním a nacionálním napětí ve společnosti, které akcentuje až v důsledku průmyslové revoluce v 18. a 19. století. Vnímáme ho jako jakousi pomyslnou startovní čáru pro kategorizaci terorismu, jak o tom budu hovořit v následujících kapitolách své práce. [37, str. 19]

V literatuře najdeme i klasifikaci jednotlivých historických etap terorismu, která vychází z analýzy odborných zahraničních i českých autorů a která v sobě

reflektuje odlišnosti „v motivech, cílech či způsobech realizace teroristických útoků“ [38, str. 19], které byly jistým mezníkem v historickém vývoji:

- „historická etapa – trvající do konce 17. století;
- nacionalistická etapa – probíhající od počátku 18. století až do roku 1913;
- etapa válek – probíhající v letech 1914 až 1945;
- etapa studené války – probíhající od roku 1946 až do roku 1989;
- etapa studeného míru – trvající od roku 1990 až po současnost.“ [38, str. 19]

2.3.2 Pojem terorismu

V literatuře k tomuto tématu se autoři napříč shodnou na tom, že obecně platnou a uznávanou definici pojmu nenalzáme a to z mnoha důvodů. [34, 165-169; 36, str. 16-31; 38, str. 13-17; 39, str. 165-169]

Mareš například hovoří o tom, že „definice terorismu jsou velmi rozdílné a zohledňují různé prvky“. [36, str. 18] Uvádí, že „problémy při konstruování definice terorismu vznikají na jedné straně buď s příliš velkou obecností při zahrnutí nejrůznějších variant činnosti, anebo na druhé straně s vyloučením řady aktivit při příliš omezené definici.“ [36, str. 18], pokračuje ale tím, že vycházejí z prostého původu slova samého, z latinského slova *terrere*, tedy v překladu synonymum českých slov jako strach, hrůza či zděšení, kdy se podle Mareše většina odborníků shodne „na tom, že se jedná o násilné zastrašování, a tedy že podstatnou vlastností terorismu je násilí.“ [36, str. 18]

„Dlouho nepanoval jednotný názor na samotný charakter terorismu, který někdy bývá pojímán jako jistá forma ideologie.“ [36, str. 18] Případným další úskalím je pak podle Mareše pozitivní či negativní vnímání pojmu jako takového a sám toto tvrzení podkládá známým rčením „pro jednoho teroristu – pro druhého bojovník za svobodu“ [36, str. 19], i když pojem je ve většině vnímán s negativním

znaménkem a ono pozitivní pojetí vysledujeme především v kontextu toho, že sám sebe nikdo teroristou nenazve. [36, str. 18-19] Narážíme na pojetí terorismu v rovině akademické, úřední, právní či obecné a z toho vycházející různé definice. [36, str. 16]

K tomu není od věci uvést poznámku Luise de la Corte Ibañeze o tom, že „...zástupci muslimských zemí, patřících do Organizace islámské konference vytrvale odmítají všeobecnou definici terorismu, protože podle nich nelze nazývat teroristy ty, kdo v jejich zemích používají násilí ve jménu práva na svobodné sebeurčení národů nebo odporu proti zahraniční okupační síle.“ [40, str. 14]

Brzybohatý uvádí definici publikovanou v roce 1980 v USA, která se podle něj stala „výchozím standardem pro posuzování a hodnocení teroristických činů“ [37, str. 11], ve které se uvádí, že „Terorismus je propočítané použití násilí nebo hrozby násilí, obvykle zaměřené proti nezúčastněným osobám, s cílem vyvolat strach, jehož prostřednictvím jsou dosahovány politické, náboženské nebo ideologické cíle. Terorismus zahrnuje i kriminální zločiny, jež jsou v podstatě symbolické a jsou cestou k dosažení jiných cílů, než na které je kriminální čin zaměřen.“ [37, str. 11] Na jiné místě se pak dozvídáme, že jeho „základním rysem je to, že je zaměřen proti osobám, které v podstatě s cíli, které si teroristé kladou, nemají nic společného a nemohou jejich dosažení nijak ovlivnit.“ [35, str. 152]

I on ale poukazuje na jev provázející ospravedlňování teroristických útoků a tím je subjektivita jejich posuzování. „... ze strany osob, skupin nebo států, proti nimž jsou zaměřeny, mohou být pokládány za zločinné, avšak z hlediska teroristů a jejich podporovatelů mohou být naopak projevem vlastenectví nebo snah o spravedlivější uspořádání současných poměrů. [37, str. 20]. Zcela zásadní je i v kontextu tématu mé práce jeho tvrzení, že ve chvíli, kdy posuzujeme oprávněnost teroristického činu, bere na zřetel kritérium zákonnosti

či nezákonnosti takového jednání, tedy porušení právního prostředí daného státu. Za druhé zásadní kritérium považuje hledisko morální. *„Pokud jsou ve jménu sebelepších ideálů v mírové době zabíjeni nevinní a nezúčastnění lidé, ženy a děti, pokud jsou ničeny hodnoty a záměrně vyvoláván strach, nelze takový postup ničím ospravedlnit.“* [37, str. 20]

Na různé úhly pohledu na terorismus upozorňují také Řehák a další, kteří uvádějí jako první oficiální, mezinárodně platnou, definici terorismu formulovanou v roce 1937 Úmluvou o prevenci a potlačování mezinárodního terorismu, přijatou při jednání Společnosti národů. Za teroristické považuje *„kriminální činy namířené proti státu, jejichž cílem je vyvolání teroru u určitých osob, skupin osob či ve veřejnosti“* [38, str. 13]

Problematicčnost vytvoření obecně platné definice, která by byla jak plně vystihující, tak plně akceptovatelná, opírají o fakt, že jinak na věc pohlíží vědečtí pracovníci, jinak politici, veřejnost a opět zde akcentuje pohled teroristů samotných a jejich sympatizantů. [38, str. 13]

To, že dosud nebyla vytvořena definice obecně platná a uznaná a uznatelná, není považováno za závažný problém. Zajímavou definici, akcentující prvek psychologie, citují ve svém díle Krulík a další, když uvádějí, že terorismus je: *„specifická forma psychologické války, politicky motivovaná a zdůvodňovaná metoda systematického používání krajního násilí (nejčastěji ozbrojeného násilí, záměrně nerespektující válečné konvence), jejíž hlavním cílem je dosažení psychického účinku svým dosahem překračující okruh přímých obětí či svědků útoku, efektu, vzhledem k jehož předpokládanému politickému významu je bezprostřední ničivý fyzická účinek násilné akce druhořadý.“* [41, str. 7]

Eichler ve svých knihách postihuje dva pohledy, uvádí definice americké a evropské, které hovoří o mezinárodním terorismu, který se stává

celospolečenskou hrozbou. Především je zmiňována definice amerického ministerstva obrany, která „řiká, že terorismus je záměrné používání násilí s cílem vyvolat strach a jeho prostřednictvím nutit veřejnou správu nebo společnost, aby něco udělala nebo naopak neudělala. Cíle terorismu mají ideologickou, náboženskou nebo politickou povahu“ [34, str. 165-166; 39, str. 165-166]

Neopomíjí definici FBI, kde je terorismus „politicky nebo sociálně motivované, nepovolené a neoprávněné užití síly a násilí proti osobám nebo proti hmotným statkům, jehož cílem je zastrašovat veřejnou správu nebo populaci, nebo ji nutit k tomu, aby něco učinila.“ [34, str. 165; 39, str. 165]

Vymezení pojmu se v americkém podání opírá o základní rysy, kterými je záměrnost konání a příprava na čin, nemají zločineckou povahu, ale opírají se o politický cíl, kterým je změna současného společenského uspořádání, cílem útoku jsou civilní cíle, nikdy nenapadají vojáky a takových činů se nedopouštějí armády, ale podstatní skupiny. [34, str. 166; 39, str. 165-166]

Francouzský politik Léon Blum ve svém vyjádření pravil, že „terorismus provokujeme vždy, když ženeme do beznadějně uličky ty, kteří se fanaticky bijí za spravedlivou věc.“ [34, str. 166; 39, str. 166] Tato slova opět narážejí na aspekt různého úhlu pohledu, který jsem uvedla již výše, tedy na pohled původců teroristických činů, kteří v subjektivním pojetí konají správnou věc. V tomto bodě ale cítím potřebu uvést jasně větu z rezoluce Rady bezpečnosti OSN číslo 1566 z roku 2004, citovanou Eichlerem: „teroristické činy nemohou být ospravedlněny žádnými motivy politické, filozofické, ideologické, rasové, etnické, náboženské ani jakékoliv jiné povahy.“ [34, str. 221; 39, str. 219]

Mohla bych zde uvádět další snahy o přesné postižení tohoto společenského jevu v podobě definice pocházejících z evropského prostředí, nicméně se tomu vyhnu prostým popisem jevu, který nacházím u Eichlera a který osobně

považují za velmi zobecněný popis, neobsahující však postižení samotného cíle takového jednání a která hovoří o tom, že „*terrorismus znamená politicky motivované, slepé, nerozlišené a bezohledné zabíjení bezbranného a nevinného civilního obyvatelstva*“ [34, str. 168 - 169; 39, str. 168-169]

Ke stejnému závěru, co do množství a různorodosti definic, dochází i Hon s Pitchmannem, kteří nakonec nabízejí definici terorismu v pojetí španělského sociologa Luise de la Corte Ibañeze s tím, že „*jde o promyšlenou sérii násilných a zstrašujících činů, které míří proti nebojujícím obyvatelům a jsou plánovány tak, aby psychologicky zapůsobily na mnohem větší počet osob, než jsou přímé oběti, a tak posloužily k dosažení konkrétního, skoro vždy politického cíle.*“ [9, str. 275; 40, str. 19] I sám citovaný autor ve své knize akcentuje důvody vzniku terorismu, které podle něj nejsou odvislé od sociálních podmínek v dané společnosti. [40]

Při hledání společného průsečíku se pak většina autorů shodne spíše na podmínkách či určitých znacích, které čin má splňovat, aby byl považován za čin teroristický. Tyto podmínky, stejně tak i postižení jevu samotného, přirozeně prochází historickým vývojem, který vychází z dynamického vývoje terorismu, jak prochází 19. a 20. stoletím až do současného 21. století.

Mezi takové charakteristický znaky, které umožní jisté vymezení terorismu, můžeme zařadit:

- „*zpravidla se jedná o předem promyšlenou a plánovanou činnost*
- *aktéři své jednání chápou jako poslání, které má přispět k naplnění jejich cíle*
- *působí infiltrovaně a v přísném utajení*
- *zahrnuje nezákonné užití nebo hrozbu užití různých forem násilí*
- *útoky jsou zaměřeny na nezúčastněné civilní obyvatelstvo a civilní cíle*
- *primárním účelem je vyslat vážné zstrašující poselství*

- *obvykle je realizován nestátními skupinami či organizacemi“ [38, str. 8]*

Velmi důležitým aspektem je pak komunikace teroristů s veřejností, kam jinam má směřovat sdělení, pokud si teroristé přejí změnu, sdělení svých požadavků a ovlivnění masy. Při rozklíčování chování teroristů pak nacházíme čtyři základní složky a těmi jsou:

- *„odesílatel sdělení (transmitter), kterým je vždy terorista nebo teroristická organizace;*
- *terč útoků (target), jímž jsou mrtví a ranění lidé, kteří mají osudovou smůlu, že jsou v nesprávnou chvíli na nesprávném místě;*
- *poselství (message), které je vždy určeno těm, kdo rozhodují o politice napadených států, tedy nejvyšším politickým činitelům;*
- *reakci zastráňovaného (feed-back), jež je výsledkem politického vyhodnocení po zasazení teroristických úderů.“ [39, str. 147]*

Podstatnou část pojednání odborná literatura věnuje také vymezení pojmu vůči jiným formám násilí, užívaných z podobné motivace a tím jsou pojmy jako guerillová válka, partizánská válka, asymetrická válka, ale není cílem této práce tyto pojmy rozpracovat. [34, kapitola 4.; 36, kapitola 2; 38, str. 6 – 12; 39, kapitola 4.; 40, kapitola 2] Nicméně Eichler uvádí základní odlišnost taktiky teroristů oproti gerilovým skupinám zejména v tom, že teroristé:

- *„útočí bez vyhlášení války*
- *přísné utajení*
- *úderů bývají nečekané*
- *zasazené státy a jejich veřejné mínění jsou zaskočeny, šokovány, či ochromeny.“*
[39, str. 146]

2.3.3 Různé přístupy k typologii terorismu

Z dynamiky vývoje terorismu vychází jedna ze základních typologií terorismu, která hovoří o terorismu národním, mezinárodním a terorismu globálním. Můžeme ji také považovat za historickou vývojovou typologii s ohledem na fakt, že jednotlivé vývojové fáze se váží na určitou historickou dobu. [39, str. 152-156]

O národním terorismu hovoříme v případě, že jednání, mající znaky teroristického činu, je uplatňováno uvnitř jednoho státního celku a jeho cílem je především tlak na zásadní změny ve vnitřním uspořádání tohoto státu. Příkladem mohou být anarchistické skupiny v carské Rusku, které jsme zmínila v první kapitole tohoto oddílu. Ve stejném duchu se snažily prosazovat změny i na Balkáně. [36, str. 17]

Národním terorismem nazveme i snahy o odtržení Severního Irsku od Spojeného království Velké Británie a Severního Irsku v podání teroristické organizace IRA [35, str. 80-81], snahy ETA [35, str. 53; 38, str. 132] o vytvoření autonomie na Španělském království, tedy *„vznik nezávislého baskického státu v severní části Španělska a na jihozápadě Francie“* [38, str. 132] nebo separatistické snahy v Čečensku.

Na přelomu 60. a 70. let 20. století sledujeme nástup tzv. mezinárodního terorismu, jehož základním poznávacím znakem se staly útoky, které přesahují státní hranice jednoho státního útvaru a necílí pouze na změny ve vnitřním uspořádání státu, ale především na změnu jeho zahraniční politiky. Svými útoky se snaží přimět konkrétní stát, aby přestal prosazovat své zájmy v konkrétní oblasti světa. V tomto období se začíná výrazněji projevovat nábožensky motivovaný terorismus, který se profiluje především v průběhu druhé poloviny 20. století v důsledku napětí na Blízkém východě

a poté i v důsledku dalších událostí, za které považujeme především šíitskou revoluci v Íránu a události po sovětské invazi do Afganistánu v prosinci 1979 a následně 10 let trvající ozbrojený konflikt na tomto území. [34, str. 153-154; 39, str. 154-155]

Jako poslední vývojovou fází, jejíž počátek datujeme teroristickými útoky ve Spojených státech amerických z 11. září 2001, je pak terorismus globální, který je charakterizován snahou „prosadit změny v mezinárodních vztazích na globální úrovni.“ [34, str. 156; 39, str. 155] Jedná se o vcelku hmatatelný mezník, který ukázal velmi nepříjemnou skutečnost a to, „že před teroristickou hrozbou není imunní žádné teritorium, ba ani velmoc považovaná ještě nedávno za prakticky nedobytnou.“ [9, str. 278] Autoři zde oproti Eichlerovi uvádějí pojem „*nadnárodní terorismus*.“ [9, str. 278]

Možná na okraj by bylo dobré uvést stručnou charakteristiku obecně užívaného pojmu globalizace, kterou nalézáme například v podobě definice, která postihuje i bezpečnostní rozměr dané skutečnosti s tím, že „*globalizace je dynamický proces, který odstraňuje bariéry a stírá hranice, propojuje jednotlivé státy a kontinenty a vytváří zcela nový rámec nejen v oblasti politických nebo ekonomických, ale také mezinárodních bezpečnostních vztahů.*“ [34, str. 17; 39, str. 26]

Cítíme zde jak negativní, tak pozitivní možnosti, které z globalizace plynou, nicméně v případě globálního terorismu je negativní vymezení zřejmé, neboť právě propojenost světa umožňuje provést teroristický čin prakticky kdekoliv na světě s obrovským potenciálem následků, jak jsme toho svědky v uplynulých letech po teroristických útocích v září 2001 v USA.

Globalizace se projevuje dále i v tom, že sítě teroristů jsou rozptýleny po celé zeměkouli, a cílem je „zasadit co nejtěžší ránu těm, kteří jsou hybnou silou procesu globalizace, a způsobit velké ztráty na životech.“ [5, str. 46]

Podstatnou poznámkou k této typologii je pak tvrzení, že jeden z časově následných typů terorismu není automatickým ukončení fáze předešlé a ty mohou a stále existují souběžně.

Podrobněji můžeme popsat typologii na podkladě motivace, uváděnou Řehákem, Foltinem a Stojarem, podle kterých se **politický terorismus** motivovaný snahou o politické změny. Jedná se o převažující typ terorismu, ať už teroristé pocházejí z řad ultrapravicových či ultralevicových. Současně můžeme zaznamenat i prvky ideologií či náboženství, které jdou ruku v ruce. [5, str. 47-48; 38, str. 49-52]

Politický terorismus můžeme členit na **subversivní terorismus**, tedy „*zdola proti držitelům moci*“ [36, str. 36; 38, str. 49-51], či **represivní terorismus**, vedený „*shora, od držitelů moci.*“ [36, str. 36; 38, str. 51-52]

Náboženským terorismem pak máme na mysli především teroristické činy teroristických skupin motivované snahou o prosazení jednoho náboženství nad jiným. Taková rivalita vychází z historického vývoje jednotlivých náboženství, ale zaznamenáme ji například i uvnitř náboženství jako nesmiřitelnost mezi názorovými proudy v křesťanství (protestanti, katolíci), uvnitř islámu (sunnité, šíité) Rozpory či snaha o prosazení své víry mohou být motivací k páchání teroristických činů. Dělíme je na dvě části, **fundamentalistický a eschatologický terorismus**. Pokud mluvíme teroristických činech sekt, které zastávají apokalyptické vidění reality, mluvíme o terorismu eschatologickém. V současné době je jako globální problém a největší hrozba v souvislosti se světovým děním posledních 16 let, vnímám islámský fundamentalismus, lpějící na přísném dodržování základních principů islámské víry a potírání bezvěrců. Fundamentalistický terorismus vnímáme

jako „násilnou formu náboženského extrémismu, usilující o prosazení víry do státních struktur. [5, str. 47-48; 38, str. 52-53]

V literatuře dále zmiňovaným typem terorismu je **ekonomický terorismus**, zaměřený na činy spojené se ziskem, tedy braní rukojmí, únosy a často bývá propojený s organizovaným zločinem. **Rasově motivovaný terorismus** představuje násilí majority proti minoritě. V etnicky motivovaném terorismu se projevují historicky zakořeněná příkoří a xenofobie. **Národnostně motivovaný terorismus** vzniká na pozadí nově vznikajících států, či států mnohonárodnostních a tyto činy jsou ovlivněny také politicky, ekonomicky a v pozadí nezůstávají ani mocenské zájmy. **Monotematickým terorismem** označujeme teroristické činy, které se zaměřují na připoutání pozornosti jednomu problému, který je pro aktéry stěžejním bodem a podle nich si „zaslouží okamžitou pozornost veřejnosti.“ [38, str. 54]

Nemůžeme opominout **terorismus kriminální** a **psychotický (patologický) terorismus**, přesto, že se jedná o velmi specifická jednání, u kterého je někdy obtížné jej za terorismus označit. Podstatné je podívat se do pozadí takového jednání a zjistit jeho motivaci.

U **kriminálního terorismu** nalézáme prvky organizovaného zločinu, činy jsou zaměřeny na zisk a cílem není propagace žádného konkrétního postoje. Abychom mohli použít pojem kriminální terorismus, „*musí být patrná podmínka charakterizující terorismus - a to vyslání poselství širšímu okruhu lidí než jen přímým obětím útoku.*“ [38, str. 56]

Zajímavým jevem je pak **terorismus patologický**, který je oproti jiným, popsaným v této typologii činem jednotlivce, postrádá politické, ideologické či jiné cíle, přitom primárním cílem je uspokojení vlastních potřeb strůjce. Mareš rozlišuje dva typy psychopatologických teroristů a dělí je na „*ty, kteří*

chtějí způsobit druhým fyzické utrpení (vraždí, kladou skutečné nálože apod.) a ty, kterým stačí vyvolání strachu bez dokončení aktu (falešná oznámení o uložení bomby, imitace bomby apod.)“ [36, str. 361] Pro dobrou identifikaci tohoto typu pak uvádí čin Olgy Hepnarové z roku 1973, který byl motivován psychopatologicky, a poselstvím byla pomsta společnosti za subjektivní příkoří, která pachatelce měla společnost způsobit. [36, str. 361]

Stejně hledisko, tedy motivace k teroristickému činu, je použito v materiálech zveřejňovaných Europolem, tedy Evropským policejním úřadem, který uvádí následující typy terorismu:

- „nábožensky inspirovaný terorismus
- etno-nacionalistický a separatistický terorismus
- levicový a anarchistický terorismus
- pravicový terorismus
- single-issue terorismus (monotematický)“ [9, str. 277]

Z hlediska politologického uvádím další možné rozčlenění, které však v sobě jistým způsobem také skrývá motivaci i cíl:

- „ultralevicový terorismus
- ultrapravicový terorismus
- etnický a teritoriální terorismus
- náboženský terorismus
- ekologický terorismus
- kriminální terorismus
- psychopatologický
- single-iusse terorismus
- další varianty terorismu (včetně demokratického terorismu)“ [36, str. 36]

Pokud se zaměříme ke vztahu takové činnosti k území státu, hovoříme o typu:

- „*domáci terorismus*
- *mezinárodní terorismus*“ [36, str. 37]

Můžeme zaznamenat také dělení na **terorismus demonstrativní**, jehož cílem je spíše politické soupeření než násilí jako takové. Takové činy jsou motivována snahou k problému, který je teroristy považován za křivdu, přilákat pozornost. Typickou formou takového typu terorismu je braní rukojmí, únosy letadel či výbuchy, před kterými byla předem vydána varování. [39, str. 156]

Oproti němu **destruktivní terorismus**, kdy z podstaty slova snadno odvodíme, že je činností agresivní, při které jsou prioritně zabíjeni reprezentanti společenských kruhů, ani zde nelze opomenout snahu o upoutání pozornosti. [39, str. 156] Jako třetí typ je uváděn **sebevražedný terorismus**, kde se již nejedná ani o demonstrativní činy, ani o činy zaměřené na konkrétní osoby. Právě zde nacházíme ono „*nerozlišené, necílené zabíjení, jehož cílem je usmrtit co nejvíce lidí, přestože se dobře ví, že se jedná o lidi nevinné.*“ [39, str. 156]

Mareš se ve své práci podrobně a uceleně zabývá typologií terorismu pro specifické prostředí České republiky. [36]

Sledujeme, že napříč odbornou literaturou se může typologie lišit, přesto autoři, jak se to stalo i u samotného definování pojmu terorismu, nacházejí v některých pohledem schodu.

Zásadní poznatek této teoretické část, věnované pojmu a typologii terorismu, spatřuji v tom, že se jedná z laického hlediska o jev velmi jednoduchý, pokud

se však touto tematikou začneme zaobírat obšírněji, nemine nás poznání, že se jedná o jev velmi složitý a různorodý. Různorodost pramenící z motivací a cílů, přesto však spojená jasným sdělením, že vždy je to jednání plánované, cílené, násilné, vyvolávající strach, nejistotu, materiální škody, škody na životech a zdraví nevinných osob a jako takové je ho nutné odsoudit. Pojmenovat, odhalit, nestranně vyšetřit a potrestat viníky, protože kdo čelí zlu, je povinen s ním bojovat, ne ho přehlížet a doufat, že samo zmizí.

2.3.4 Formy terorismu

Stejně jako motivace a cíle, popsané v předešlé kapitole, stejně tak různé jsou i formy terorismu, jak se je pokusím postihnout v této kapitole. I zde prostou, ale účinnou analýzou zjistíme, že dynamický vývoj v čase postihl i formy páchaní teroristických činů a ty se neustále vyvíjejí. Nejčastěji se setkáváme s nejobecnějším rozlišením **na letální a neletální formy terorismu.**

Letální, tedy smrtící **formy terorismu** jsou realizovány jak konvenčními, tak nekonvenčními prostředky. Za konvenční považujeme běžně dostupné, nezakázané druhy zbraní, ať už střelných, sečných nebo bodných, různé druhy běžně dostupných hořlavých či výbušných látek. Velkou skupinu nekonvenčních zbraní, které jsou či mohou být použity teroristy, tvoří především zneužití zbraní hromadného ničení (ZHN), tvořené chemickými, biologickými a jadernými zbraněmi. Jejich označení za nekonvenční pramení z mezinárodního práva, které hovoří o zákazu takových zbraní. [5, str. 49-53; 9, str. 280-281; 38, str. 65-72]

Neletální formy terorismu, jejichž prvotním účelem není způsobit smrt. „Jejich základním smyslem ... není vyvolání masových ztrát, ale útok na lidskou psychiku prostřednictvím navození atmosféry strachu.“ [38, str. 72] Setkáme se s členěním na **terorismus využívající běžných prostředků**, tzv. *nezbraňový*

terrorismus“ [38, str. 75], jako jsou letadla, automobily, jejichž původním posláním je lidem život spíše usnadnit, než jim ho brát.

Podskupinou neletálního terorismu, nazývanou také nekonvenční, představují zbraně založené na principech akustiky, optiky či elektromagnetického impulsu, které mají schopnost protivníka na omezenou dobu vyřadit z boje. Využití těchto druhů zbraní s ohledem na ekonomickou náročnost není rozšířené. [5, str. 49-53; 9, str. 280-281; 38, str. 72-78] Nelze opomenout ani použití **kybernetického terorismu**, což je zneužití výpočetní techniky a internetu k napadení např. webových stránek státní instituce nebo průnik do informačních systémů, obsahujících citlivá či tajná data, které poté lze využít například k vydírání, k ovlivnění veřejného mínění. [5, str. 50; 38, str. 75-76; 41, str. 30-37]

Setkáme se s mnoha druhy jednání, jejichž úkolem je dosažení stanoveného cíle, a při kterém je použito výše popsaných forem terorismu. Počítáme mezi ně například:

- únosy a braní rukojmí
- sabotáže a symbolické poškozování věcí
- atentáty a útoky proti lidskému zdraví (bombové útoky, sebevražedné útoky, střelba)
- hrozba uvedenými činy [36, str. 43-44; 38, str. 78-79, 41, str. 18 – 37]

2.3.5 Popis teroristické skupiny, organizace

Pro praktickou část této práce je podstatné vymezit si také pojem teroristická skupina, či organizace, abychom mohli vyhodnotit možnou trestní odpovědnost jejich jednotlivých členů.

Teroristická skupina definovaná jako „*strukturovaná skupina, složená z více než dvou osob, ustavená pro delší časové období a konající v rámci dělby práce kroky nutné ke spáchání teroristických činů.*“ [41, str. 8] má svou vnitřní strukturu. Tu v samém vrcholu představuje „*štáb a tvrdé jádro.*“ [37, str. 29] Střední část pomyslné pyramidy tvoří „*aktivní členové, kteří provádějí vlastní teroristické útoky.*“ [37, str. 29] Dále ve struktuře identifikujeme skupinu aktivních podporovatelů, jejichž úkolem je materiální zajištění teroristické akce, zajištění dopravních prostředků, úkrytů, krycích dokladů atp., nejširší základnu imaginární pyramidy tvoří pasivní podporovatelé, kteří souhlasí s ideologií prosazovanou teroristickou organizací. Jsou ale také základnou, ze které se rekrutují budoucí aktivní členové. [37, str. 29-31]

Mareš uvádí různé fáze vývoje teroristických skupin s poznámkou, že se nejedná o dogma a každá teroristická skupina nemusí nutně projít všemi fázemi:

- *„fáze založení a formování*
- *akční fáze*
- *fáze latence a rekonvalescence*
- *fáze nového formování*
- *delegitimizační fáze*
- *fáze štěpení*
- *fáze rozpuštění“* [36, str. 48]

Mezi hlavní aktivity teroristické organizace patří podle Luise de la Corte Ibañeze zejména:

- *„řízení, strategické modelování a plánování teroristických akcí*
- *vytváření a udržování sítí sympatizantů a možných spolupracovníků a členů*
- *nábor nových členů*

- *výcvik a školení členů*
- *úkoly koordinace a dohledu*
- *příprava a provedení atentátů*
- *shromažďování a zásobování ekonomickými, technologickými prostředky a materiály nezbytnými pro uskutečnění všech předešlých akcí“*
[40, str. 217-218]

Samotné ukončení činnosti podle něho dochází v případě, že skupina dosáhla sledovaného úspěchu, ať už zcela, nebo z části a její činnost tím pozbývá smyslu, zánik nastává také jejím zničením či samým strukturálním kolapsem, můžeme sledovat i legalizaci skupiny, pokud se rozhodne své zájmy prosazovat nenásilným způsobem. [36, str. 48]

Objevuje se i fenomén tzv. osamělých vlků, anglicky lones wolf, kdy tímto označujeme osamocené teroristy, kteří nejsou přímo řízeni žádnou teroristickou organizací, nicméně svůj čin realizují v duch jejích ideálů. V poslední době byl za osamělého vlka označen například pachatel teroristického útoku v Londýně ze dne 22. března 2017, Khalid Masood. [42]

II.

PRAKTICKÁ ČÁST

3 SOUČASNÝ STAV

3.1 Úvod do řešené problematiky

Aby bylo možné posoudit a analyzovat současnou situaci Policie České republiky na poli boje proti terorismu a její úlohu v bezpečnostním systému státu, musíme se seznámit se současnými možnostmi, kterými disponuje a podmínkami, které pro svou práci na tomto úseku trestné činnosti má.

Protiteroristická politika v České republice, jejíž nástroje obecně vymezuje Mareš jako:

- *„zpravodajské operace (zjišťují informace o teroristech),*
- *policejní operace (zadržování teroristů, osvobození rukojmích, likvidace náloží apod.);*
- *vojenské operace (zajišťují likvidaci teroristů a ochranu před nimi vojenskými prostředky, ...);*
- *právo (které zajišťuje zákonné vymezení kompetencí protiteroristických orgánů i sankční normy pro postih teroristů a subjektů, které je podporují; specifický subtyp představuje mezinárodní právo);*
- *preventivní opatření (technologická i další, která latentně a preventivně přispívají k eliminaci terorismu)*
- *politická činnost směřující k odstranění příčin terorismu, včetně diplomacie a politického vyjednávání;*
- *civilní ochrana (vytváření struktur k eliminaci následků teroristických útoků, včetně lékařství, pomoci obětem apod.)“ [36, str. 383-384]*

Jasně dokazuje provázanost všech bodů a ukazuje mimo jiné i smysl jednotlivých bodů jako dílků skládačky, která může být funkční pouze jako jeden celek.

Můžeme realizovat dva pohledy na tuto otázku a na první dojem by se mohlo zdát, že spolu příliš nesouvisí. Poprvé se můžeme dívat optikou samotné výstroje, výzbroje a výcviku protiteroristických jednotek, kterými v současné době Policie České republiky disponuje, ale zde se rozhodně nejedná o informace, které by nepodléhaly stupni utajení v souladu ze zákonem. [43] Druhým úhlem pohledu pak je připravenost reagovat na terorismus a teroristické útoky z hlediska trestního práva hmotného.

Jak jsem uvedla, mohlo by se zdát, že jsou to dva rozdílné světy uvnitř jedné organizace, uprostřed policie. Když jsem se však zamýšlela na konceptem své práce, nad tím, jak nejlépe zmapovat a vyhodnotit připravenost policejních složek na možnost teroristického útoku na území České republiky, nelze než realizovat oba úhly pohledu současně.

Řehák uvádí, že ve většině demokratických států světa je protiteroristická politika a s ní spojená praktická opatření, založena na několika základních principech, kdy jako první definuje princip *„teroristy dopadnout a postavit před soud“* [38, str. 87]

Zjednodušeně řečeno podle mého názoru existuje nepopiratelná souvislost mezi například odhalováním příprav na teroristický čin s využitím oprávnění policie podle zákona o Policii ČR [21] a Trestního řádu [12], následný zásah proti protagonistům takového jednání s využitím veškerého vybavení a výcviku speciální jednotky, až po v ideálním případě, jejich trestní stíhání za dodržení zákonných procesních postupů, ústící v nezávislý soudní proces a spravedlivý rozsudek.

Nelze předpokládat, že pouhá hrozba trestu, ať je jakkoliv vysoký, odradí teroristy od spáchání aktu násilí na nevinných civilních občanech našeho státu, nicméně zpětně výše trestu vyjadřuje postoj zákonodárce, postoj našeho státu,

fungujícího na demokratických principech a zásadách a tradicích, k tomuto druhu násilí. Je zcela určujícím a jasným signálem pro občany České republiky i občany jiných států, kteří se na našem území zdržují, že tento druh násilí, tento druh trestné činnosti je zde zcela neakceptovatelný a bude trestán podle zákona. Nepopiratelným znakem demokratického státu je důraz na legislativní vymezení pravidel, systémem vyžadované dodržování těchto pravidel a vymahatelnost práva jako takového.

Policii České republiky pak takto jasně deklarovaný signál umožňuje v případě vyhledávání, odhalování, prověřování a vyšetřování takových činů, použít adekvátně k závažnosti trestné činnosti i operativně pátrací prostředky a podpůrné operativně pátrací prostředky v souladu s platnou legislativou, tedy v souladu s trestním řádem [12, § 158b - § 158f] a zákonem o Policii České republiky. [21, § 72 - § 77] Za operativně pátrací prostředky zákon považuje předstíraný převod, sledování osob a věcí a použití agenta. [12, § 158b] a podpůrnými operativně pátracími prostředky rozumíme informátora, použití krycích prostředků včetně krycích dokladů, zabezpečovací technika a zvláštní finanční prostředky.

3.2 Základní analýza hrozeb teroristického útoku v České republice

Abychom mohli zhodnotit připravenost Policie České republiky na případný teroristický útok a to jak v rovině organizační, tak rovině trestněprávní, což je základním cílem této práce, je nutné vyhodnotit hrozby a rizika.

Na vyhodnocení hrozeb a rizik terorismu na území České republiky se podílí celá škála státní orgánů a předpokladem jejich úspěšné práce je spolupráce. V souvislosti s činností Policie České republiky je vyhodnocení hrozeb zejména

spojeno s činností Národní centrály proti organizovanému zločinu a její funkcí jako Národního kontaktního bodu proti terorismu. [44]

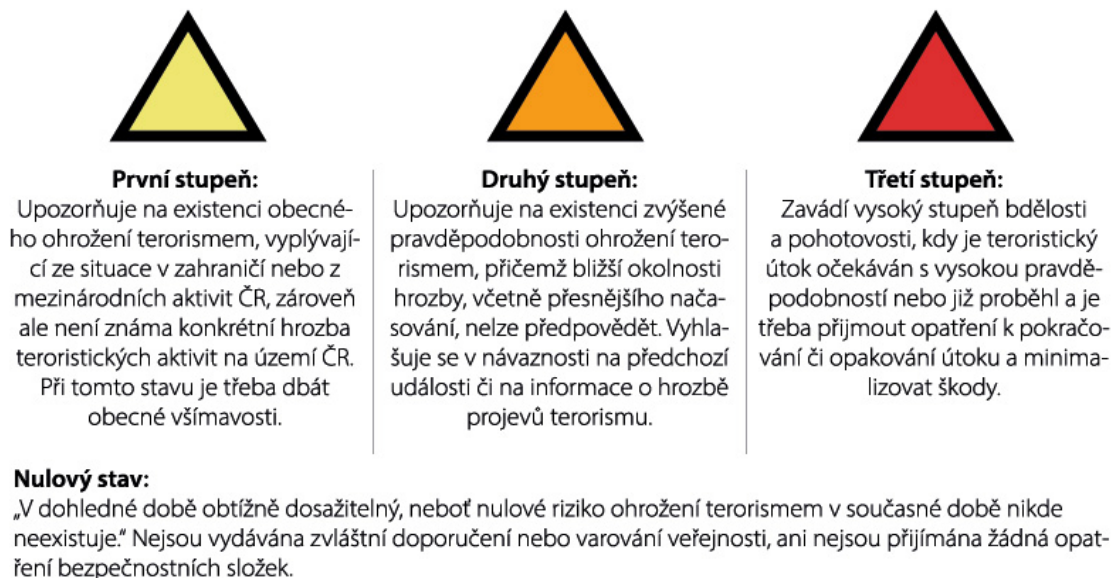
Ministerstvo vnitra České republiky na svých webových stránkách informuje občany o vyhlášeném „stupni ohrožení terorismem.“ Stupeň ohrožení terorismem vyhláší vláda České republiky to na návrh Společné zpravodajské skupiny Výboru pro zpravodajskou činnost Bezpečnostní rady státu, orgánu státní správy, které je primárně zaměřen právě na výměnu informací o terorismu a jejich analýzu. *„V případě nebezpečí z prodlení provede vyhlášení zvýšeného stupně ohrožení ministr vnitra na návrh Společné zpravodajské skupiny. Vláda následně nejpozději do 72 hodin takto zvýšený stupeň ohrožení potvrdí nebo zruší. Stejným způsobem je prováděno snižování nebo rušení vyhlášených stupňů ohrožení.“* [45]

Tento systém označování hrozeb byl přijat vládou České republiky dne 25. ledna 2016 v reakci na bezpečnostní situaci v Evropě. [46] Tímto materiálem jsou stanovena čtyři stupně ohrožení terorismem, kdy základním, **nulovým stupněm** označujeme stav, při kterém není známo žádné konkrétní nebezpečí teroristického útoku či jeho hrozby na našem území. V tomto případě nejsou vydávána varování ani doporučení občanům a bezpečnostní složky nepřijímají v tomto ohledu žádná specifická bezpečnostní opatření.

Současná mezinárodní bezpečnostní situace a postavení České republiky jako aktivní člen NATO ovšem zcela vylučuje stav nulového ohrožení a nelze na území našeho státu hovořit o nulovém nebezpečí.

Za zvýšené stupně ohrožení terorismem jsou považovány **první, druhý a třetí stupeň ohrožení terorismem**, z nichž první je na území České republiky v platnosti.

Oproti nulovému stupni jsou vyjadřovány graficky, piktogramem v podobě černě orámovaných trojúhelníků, které jsou vyplněny žluto barvou v případě prvního stupně, oranžovou barvou v případě druhého stupně a barvou červenou v případě vyhlášení třetího, nejvyššího stupně ohrožení terorismem. [45; 46]

Obrázek 5 Stupně ohrožení terorismem, zdroj: <https://www.novinky.cz/domaci/398354-v-cesku-plati-prvni-stupen-ohrozeni-terorismem-chovanec-chce-vojaky-v-ulicich.html>

První stupeň reaguje „na existenci obecného ohrožení terorismem, vyplývající ze situace v zahraničí nebo z mezinárodních aktivit České republiky, zároveň ale není známa konkrétní hrozba teroristických aktivit na území ČR. Za této situace dlouhodobě platí některá vytipovaná zvýšená bezpečnostní opatření.“ [47] **Druhý stupeň** upozorňuje „na existenci zvýšené pravděpodobnosti ohrožení terorismem, přičemž bližší okolnosti hrozby, včetně přesnějšího načasování, nelze předpovědět.“ [47] **Třetí stupeň** „zavádí vysoký stupeň bdělosti a pohotovosti, kdy je teroristický útok očekáván s vysokou pravděpodobností nebo již proběhl a je třeba přijmout opatření k zamezení pokračování či opakování útoku a minimalizovat následné škody.“ [47]

Jako další základní materiál bezpečnostní politiky České republiky vnímáme jak **Národní akční plány boje proti terorismu**, postupně aktualizované v letech 2002 až 2007, a dále **Strategie boje proti terorismu na léta 2010-2012** a **Strategii České republiky pro boj proti terorismu od roku 2013**. [48]

Uvedené dokumenty a nástroje zde uvádím jako zdroje, v nichž jsou na základě bezpečnostních analýz získaných dat vyhodnoceny současné hrozby teroristických útoků na území republiky.

Náš stát je z pohledu mezinárodního terorismu aktivně zapojen do současné celosvětového protiteroristického úsilí a proto „je potenciálním terčem.“ [49, str. 5] **Strategie České republiky pro boj proti terorismu od roku 2013** charakterizuje potenciální zdroje hrozby pro Českou republiku, které vyplývají z faktů, že:

- je tranzitním prostorem a zároveň i prostorem pro krátkodobý pobyt osob důvodně podezřelých z napojení na „radikální“ respektive teroristické skupiny, nebo organizace, které je podporují
- ohrožení zájmů České republiky v zahraničí (zastupitelské úřady, personál vojenských misí, soukromé firmy, jednotlivci)
- nelze vyloučit seberadikalizaci konkrétních osob, bez jakýchkoli vazeb na konkrétní struktury
- nelze opominout hrozby plynoucí z pozitivních vazeb České republiky a státu Izrael a podpora vyjadřovaná v rámci zahraniční politiky tomuto státu. [49, str. 5]

Souhrnem lze říci, že i přesto, že na území našeho státu nebyly zaznamenány teroristické útoky ve formě a rozsahu, jak jsme je poznali na území Evropské unie po onom, jako mezník vnímaném datu 11. září 2001, tedy po útocích na WTC v New Yorku, nejsme nijak stranou hrozby. Na mysli mám především

útoky na životy a zdraví obyvatel Evropy, které zaznamenal v roce 2004 španělský Madrid, v roce 2005 hlavní město Spojeného království Londýn, nebo metropole Francie Paříž v roce 2015, či německý Berlín v předvánočním čase roku 2016, nezapomínaje na poslední útok, zmiňované již v této práci a to letošní březnový teroristický útok v Londýně. Ty si vyžádaly mnoho mrtvých a zraněných a značné materiální škody, navíc splnily další rozměr, který jimi byl sledován a to šíření obav a strachu.

3.3 Specializované jednotky Policie ČR pro boj s terorismem

Žádný útvar Policie České republiky není vyjmut z podílu na přípravě na možnost vzniku mimořádné události v důsledku teroristického útoku, jak to bylo již popsáno v kapitole věnující se úkolům Policie České republiky.

Podíl na konkrétní činnosti přirozeně vyplývá z obecné či speciální úlohy konkrétního útvaru policie. Každý policista je vázán zásadou iniciativy a *„v případě ohrožení nebo porušení vnitřního pořádku a bezpečnosti, jehož odstranění spadá do úkolů policie,...je povinen provést úkon v rámci své pravomoci nebo přijmout jiné opatření, aby ohrožení nebo porušení odstranil.“* [22, str. 53-55; 21, § 10, odst. 1]

V teoretické části této práce byla popsána základní organizační struktura Policie České republiky, v této kapitole praktické části se zaměřím na detailnější rozpracování útvarů, které ve své náplni práce mají specializaci v podobě boje proti terorismu.

Oproti níže popsaným specializovaným jednotkám můžeme zminovat ještě policejní složky určené k eliminaci účinků zbraní teroristů, ať už se jedná o Pyrotechnickou službu, nebo počítačové specialisty na různých úrovních. Tyto

složky mají obecně vymezenou působnost, nicméně i v boji proti terorismu hrají specifickou roli. [36, str. 385]

3.3.1 Národní centrála proti organizovanému zločinu SKPV

„Národní centrála proti organizovanému zločinu služby kriminální policie a vyšetřování (NCOZ) vznikla sloučením Útvaru pro odhalování organizovaného zločinu (ÚOOZ) s Útvarem odhalování korupce a finanční kriminality (ÚOKFK).“
[50]

NCOZ je tedy dnem 1. srpna 2016 nástupcem dvou útvarů, jejichž úkoly se v několika bodech setkávaly. Z toho důvodu je spojení sil pochopitelné. K jejich sloučení došlo způsobem, který vyvolal jisté otázky a politické třenice, ale to považuji za poznámku mimo téma této práce.

Dovolím si stručnou genezi. **Útvar pro odhalování organizovaného zločinu Služby kriminální policie a vyšetřování**, jako nástupce předlistopadové Federální kriminální ústředny (FKÚ), nahrazené po rozpadu Československa k 1. lednu 1993 Ústřednou kriminální policií (ÚKP)

Samostatný Útvar pro odhalování organizovaného zločinu Služby kriminální policie (UOOZ SKP) vzniká od ledna 1995 a jeho součástí v té době byla i Národní protidrogová centrála. Tento specializovaný útvar se stal výkonným pracovištěm Služby kriminální policie s působností na celém území státu a jeho hlavním posláním bylo právě odhalování organizovaného zločinu. Paralelně s ním fungoval Úřadu vyšetřování pro ČR, zaměřený na vyšetřování organizované trestné činnosti.

Důležitým bodem ve vývoji útvaru pak bylo celorepublikové sloučení útvarů zabývajících se vyšetřováním s útvary kriminální policie. Nařízením Ministerstva vnitra č. 71/2001 se k 1. lednu 2002 Útvar pro odhalování

organizovaného zločinu stane výkonným pracovištěm Služby kriminální policie a vyšetřování s působností na celém území státu. [51]

Obrázek 6 Logo ÚOOZ SKPV, zdroj: <http://www.policie.cz/clanek/utvar-pro-odhalovani-organizovaneho-zlocinu-skpv-199737.aspx>

Útvar odhalování korupce a finanční kriminality služby kriminální policie a vyšetřování vznikl k 15. březnu 2003 v reakci na potřebu speciálního útvaru zaměřujícího se na prověřování a vyšetřování nejzávažnějších forem trestné činnosti (hospodářské, finanční a korupce). Stal se nástupcem Úřadu finanční kriminality a ochrany státu SKPV a Útvaru pro odhalování korupce a závažné hospodářské trestné činnosti. *„Cílem vzniku ÚOKFK SKPV bylo vytvoření vysoce specializované, odborně zdatné, maximálně flexibilní, mobilní a morálně silně odolné policejní složky zaměřené na boj s nejnebezpečnějšími formami korupce, závažné hospodářské a finanční kriminality.* [52]

Obrázek 7 Logo ÚOKFK SKPV, zdroj: <http://www.policie.cz/clanek/uokfk-skpv-utvar-odhalovani-korupce-a-financni-kriminality-skpv.aspx>

Národní centrála proti organizovanému zločinu SKPV se tak stala výkonným orgánem služby kriminální policie a vyšetřování s působností na celém území České republiky. Ředitelem NCOZ SKPV je v současné době plk. JUDr. Michal Mazánek.

NCOZ SKPV je výkonným, ale zároveň také koordinačním, metodickým a kontrolním pracovištěm, a do jeho působnosti patří především odhalování:

- organizovaného zločinu,
- závažné hospodářské trestné činnosti a korupce,
- kybernetické kriminality
- terorismu
- extremismu [50]

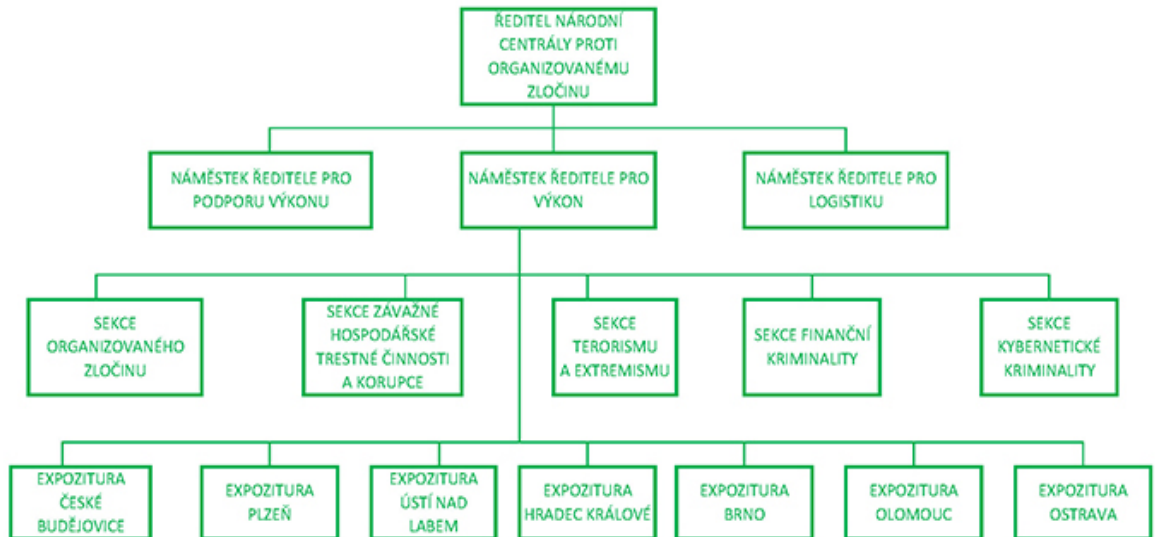
NCOZ SKPV v rámci své působnosti dále plní úkoly:

- „úřadu pro dohledávání majetku z trestné činnosti na území České republiky (Asset Recovery Office),
- národní centrály proti penězokazectví,
- národního kontaktního bodu pro terorismus (NKBT),
- národního kontaktního bodu pro kybernetickou kriminalitu a národního kontaktního místa pro počítačové hlášení závadného obsahu a závadových aktivit v síti internet,
- určeného pracoviště pro boj proti daňovým únikům a daňové kriminalitě.“ [50]

Obrázek 8 Logo - Národní centrála proti organizovanému zločinu SKPV, zdroj: <http://www.policie.cz/clanek/narodni-centrala-proti-organizovanemu-zlocinu-skpv.aspx>

Pokud se podíváme na organizační strukturu Národní centrály proti organizovanému zločinu SKPV, zjistíme, že ústředním pracoviště spolu s vedením úřadu sídlí v Praze. Úřad má dále zřízeny expozitury a ty jsou dislokovány v Českých Budějovicích, Plzni, Ústí nad Labem, Hradci Králové, Brně, Olomouci a Ostravě. [50]

Obrázek 9 Organizační struktura Centrály proti organizovanému zločinu SKPV, zdroj: <http://www.policie.cz/clanek/organizacni-struktura-ncoz.aspx>

Podrobněji se zaměřím na **Národní kontaktní bod proti terorismu (NKBT)**, zřízený v rámci tohoto útvaru, jako „specializovaného centrálního komunikačního, informačního a analytického pracoviště Policie České republiky.“ [44]

Úkolem NKBT je sběr dat, vyhodnocování, analýza a zpracování informací, zachycených Policií České republiky, a to jak o teroristech, ale i o osobách, které jsou důvodně podezřelé z napojení na teroristické organizace. Důležité je funkční propojení se všemi ostatními útvary Policie České republiky a spolupráce s ostatními bezpečnostními orgány u nás i v zahraničí. NKBT mimo jiné také metodiku k předcházení, odhalování a vyšetřování teroristické trestné činnosti a zpracovává situační a poziční dokumenty za svěřenou problematiku.

„Na podkladě takto získaných informací NKBT monitoruje a vyhodnocuje hrozby plynoucí z terorismu vůči zájmům České republiky a podílí se při jejich předcházení

a případném odstraňování. Jeho hlavním přínosem je efektivní, koordinované a včasné zpracování dat o terorismu uvnitř policie, stejně jako možnost občanů České republiky obracet se s případnými podněty přímo na specializovaný útvar.“ [44]

Pro NKBT byly vytyčeny základní úkoly a cíle:

- *„shromažďovat a vyhodnocovat informace se vztahem k terorismu;*
- *předcházet a případně odstraňovat škodlivé následky teroristické trestné činnosti;*
- *působit pro naše domácí i zahraniční partnery jako centrální kontaktní bod v otázkách vzájemné spolupráce;*
- *být důvěryhodným a diskrétním kontaktním bodem pro občany České republiky a umožnit jim spolupodílet se na prosazování práva a bezpečnosti;*
- *monitorovat a vyhodnocovat hrozby plynoucí z terorismu.“ [44]*

3.3.2 Útvar rychlého nasazení Policie České republiky

Z pohledu historie můžeme již od vzniku samostatného Československého státu vnímat potřebu řešit určité speciální situace za pomoci specializovaných útvarů. V období první republiky, obecně datovaného do let 1918 až 1938, můžeme v rámci četnictva vystopovat existenci pohotovostních oddílů. Jejich vznik k 1. září 1933 souvisel s bezpečnostní situací v důsledku rozpínivosti tehdejšího Německa a jeho snad o získání území na úkor nového samostatného Československého státu. [13, str. 64-66; 53, str. 44]

Po roce 1945 pak datujeme vznik Pohotovostního pluku 1 Národní bezpečnosti, který byl vytvořen v nutnosti reagovat na poválečnou situaci v poválečném Československu. V obou případech se jednalo o jednotky speciálních sil, avšak nelze je označit za protiteroristické, i když je zde zřejmá historická kontinuita následně vznikajících speciálních protiteroristických jednotek.

Za první skutečně specializovanou jednotkou, na jejíž platformě je později budována i současný Úvar rychlého nasazení (ÚRN/URNA), je považován Odbor zvláštního určení (OZU), později v roce 1985 začleněný do struktur Vojsk ministerstva vnitra. Úkolem pak bylo podílet se na potlačení případných protirežimních demonstrací, byl určen na boj proti „diverzantům“, tedy záškodníkům režimu. Jednotka ale také podstupovala specializovaný výcvik, zaměřený například na zásah proti únoscům letadel, výcvik se tedy zaměřoval i na zvládnutí možných teroristických útoků na území České republiky. Po listopadu 1989 se mění název útvaru na Jednotka rychlého zásahu Federální policejní služby – JRZ FPS [54] a tou zůstává do roku 1992, kdy se znovu v důsledku rozpadu Československa na dva samostatné státy mění její název na dnes již velmi dobře známý Útvar rychlého nasazení (ÚRN), mezi veřejností známý jako URNA. [53, str. 45]

Úvar rychlého nasazení považujeme za specifickým útvar Policie ČR určený zejména pro boj proti terorismu, působící na celém území České republiky. O vyslání útvaru rozhoduje policejní prezident, kterému je útvar přímo podřízen a to se souhlasem ministra vnitra. [5, str. 69] Nasazení útvaru je pak v kompetenci velitele, který je oprávněný nařídít provedení zákroku pod jednotným velením.

Při vytváření útvaru se Policie České republiky opírá o ustanovení § 56 a § 59 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky. [5, str. 34; 21, § 56, § 59] Protiteroristické jednotky typu URNA či krajské zásahové jednotky (popisované v následující kapitole) „nepředstavují nástroj prevence, ale jsou určeny výhradně k řešení konkrétní situace“ [38, str. 91]

Základ výcviku jednotky tvoří zvládnutí taktických zásahů na letadla, budovy, hromadnou dopravu, což souvisí s hlavními úkoly útvaru a těmi

jsou služební zákroky proti teroristům, únosům osob a dopravních prostředků, nebezpečným pachatelům organizované trestné činnosti a pachatelům zvláště závažných úmyslných trestných činů, zejména při jejich zadržení. [53, str. 45-46; 55]

Brzybohatý ve své publikaci řadí Útvar rychlého nasazení Policie České republiky mezi tzv. „jednotky protiteroristické, jejichž hlavním úkolem je prevence a potlačení teroristických aktivit, tzn. Politicky motivovaného násilí s nejvyšším stupněm společenské nebezpečnosti.“ [56, str. 28] a srovnává je s jednotkami jiných států se obdobnými úkoly.

Vysoká výkonnost jednotky je podmíněna mimořádně tvrdým a náročným výcvikem, zaměřený na techniky přežití, na zvládání konvenčních i nekonvenčních bojových technik, mimo jiné je součástí výcviku práce s výbušninami, práci nad i pod vodou, nelze opomenout střelecký výcvik. Vše je uváděno přirozeně v rovině obecné, neboť přesný výcvik a výzbroj takové jednotky poléhá utajení, aby nedošlo ke zneužití takových informací. [56, str. 28-29]

Nelze v této souvislosti opomenout ani podmínky pro vstup do takto elitní jednotky a tím je splnění náročných vstupních podmínek a přísných zdravotních testů, zkouška fyzické a v neposlední řadě i psychické odolnosti. Uvádí se, že výběrové řízení je třífázové, a může se ho zúčastnit policista s délkou služby minimálně 3 roky, který dosáhl věku 23 let, minimálně se středoškolským vzděláním s maturitou a vlastníkem řidičského oprávnění skupiny B, neopominutelnou podmínkou je umět plavat. V První fázi se jedná o prověření zdravotní, fyzické a psychické kondice uchazeče. V druhé fázi pak probíhá šestidenní test odolnosti, jehož cílem je prověrka fyzické i psychické odolnosti v náročných podmínkách, s vysokou zátěží, nutností

řešení náročných vytrvalostních úkolů, beze spánku. Poslední fází je pak osobní pohovor, jehož výstupem je buď doporučující či nedoporučující stanovisko k přijetí pro ředitele útvaru, který má personální pravomoc mimo jiné v otázce přijetí k útvaru.

Člen Útvaru rychlého nasazení Policie České republiky musí být psychicky odolný, zvládat odpovídajícím způsobem stres, být adaptabilní vzhledem k variabilitě možného nasazení a v neposlední řadě je kladen důraz na schopnost týmové práce. [53, str. 45-46].

Organizačně útvar dělíme na tři části:

- sekce rychlého nasazení – tři zásahové skupiny, výcviková skupina
  - sekce speciálních služeb – vyjednávači, odstřelovači, řidiči, dokumentaristé
  - administrativní / logistická sekce – občanští zaměstnanci, právníci
- [53, str. 46]

Obrázek 10 Logo - Útvar rychlého nasazení Policie České republiky, zdroj: http://www.urna.tode.cz//urna_tvar_rychlho_nasazen_15018.htm

3.3.3 Zásahové jednoty krajských ředitelství Policie ČR

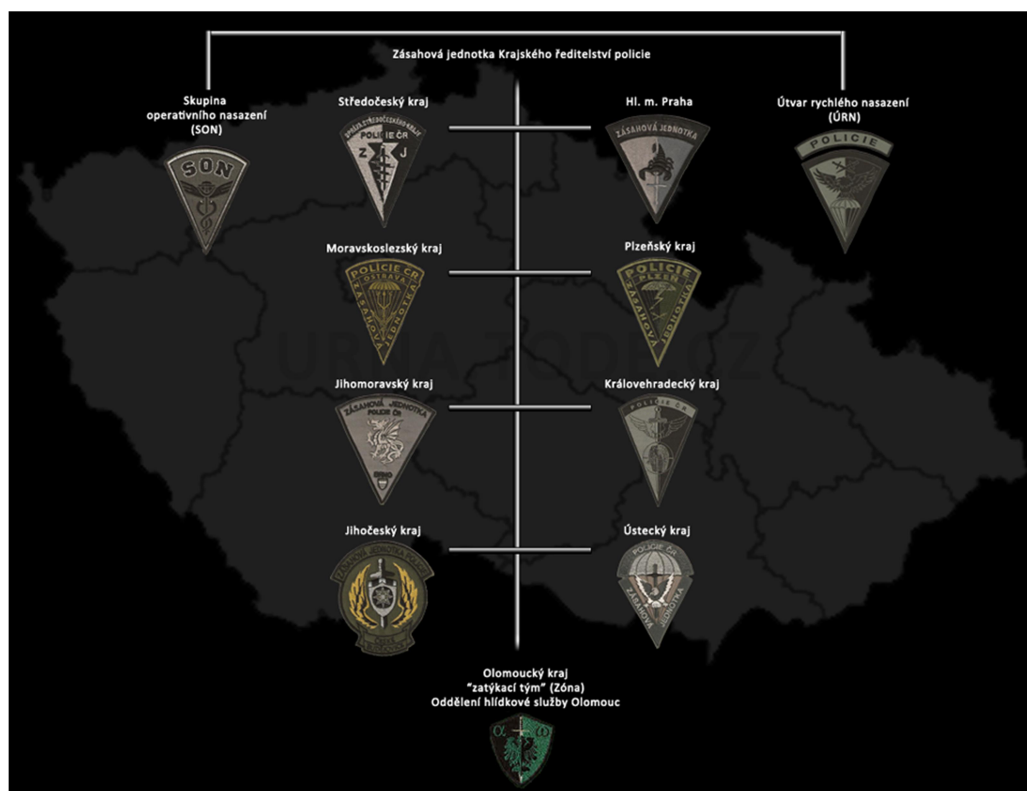
U Policie České republiky najdeme i útvary, které ve svém poslání také mají zakotven boj proti terorismu či teroristům, ale jejich územní působnost je omezena na určitý region, nikoliv na území celé České republiky, jak tomu je u útvarů zmiňovaných výše.

Jedná se o útvary, které spojuje společný název a to Zásahová jednotka a v názvu se dále projevuje regionální rozlišení. I při vytváření těchto specializovaných útvarů se Policie České republiky opírá o ustanovení § 56 a § 59 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky. [5, str. 34; 21, § 56, § 59] Za první takový útvar považujeme Zásahovou jednotku Krajského ředitelství policie hlavního města Prahy, jejíž historii můžeme sledovat od 80. let 20. století, neboť již tehdy vznikl útvar s názvem Pohotovostní motorizovaná jednotka (PMJ), jejíž příslušníci prošli speciálním výcvikem, zaměřený na eliminaci nebezpečných pachatelů. Prošla vývojem přes rok 1990, kdy existovala pod názvem Rota zásahu proti nebezpečnému pachateli, zkráceně ROZA, čili 3. rota PMJ. Rokem 1996 datujeme vznik Zásahové jednotky PMJ, která se stala předobrazem obdobných jednotek v dalších regionech republiky, ale stále byla součástí PMJ. Poslední fází k současnému uspořádání je rok 1998, kdy byla tato jednotka ze struktury PMJ vyčleněna a nadále vystupuje v rámci struktury krajského ředitelství samostatně. [53, str. 46-47]

V současné době na území České republiky existují v rámci některých krajských ředitelství Policie České republiky tyto zásahové jednotky:

- **Zásahová jednotka KŘP Hl. m. Prahy** se sídlem v Praze
- **Zásahová jednotka KŘP Středočeského kraje** se sídlem v Praze s územní působností ve Středočeském kraji

- Zásahová jednotka KŘP Ústeckého kraje se sídlem v Teplicích
- Zásahová jednotka KŘP Plzeňského kraje se sídlem v Plzni
- Zásahová jednotka KŘP Jihočeského kraje se sídlem v Českých Budějovicích
- Zásahová jednotka KŘP Královehradeckého kraje se sídlem v Hradci Králové
- Zásahová jednotka KŘP Jihomoravského kraje se sídlem v Brně
- Zásahová jednotka KŘP Moravskoslezského kraje se sídlem v Ostravě
- Zatýkácí tým („Alfa-Omega“ nebo také zvaná „Zóna“ se sídlem v Olomouci [57]

Obrázek 11 Logo Zásahových jednotek krajských ředitelství Policie ČR, zdroj: <http://www.urna.tode.cz/zasahove-jednotky-v-cr/>

Nasazení těchto jednotek je plně v kompetenci jednotlivých ředitelů krajských ředitelství policie, v jejichž rámci konkrétní zásahová jednotka funguje. Výcvik a výstroj jednotek je determinován úkoly, které jim přísluší. Těmi jsou především zadržení nebezpečných pachatelů organizované trestné činnosti nebo zvláště závažných trestných činů, provádění důležitých transportů a eskort zvláště nebezpečných vězňů.

Podílejí se na ochraně obyvatelstva při zvládnutí mimořádných událostí a krizových situacích souvisejících se zajištěním veřejného pořádku, za které považujeme jednak nasazení těchto jednotek při demonstracích většího rozsahu, jak jsme je v minulosti zaznamenaly například při zasedání MMF v Praze v září roku 2000 nebo při summitu NATO, opět konaném v Praze v listopadu roku 2002, nebo při rizikových sportovních utkáních a podobných událostech.

Zásahové jednotky krajů se také podílí provádění záchranných a likvidačních prací jako je například evakuace osob při živelních pohromách a katastrofách a podobně. [53, str. 46-47]

3.4 Současná trestní legislativa

Úkolem této kapitoly bude pojmenovat současnou trestněprávní legislativu v aktuálním znění zákona č. 40/2009 Sb., Trestního zákoníku, (dále uváděno ve zkratce jako Trestní zákoník) [58] a to k datu zpracování této diplomové práce. Zaměřím se i na posun trestní legislativy od znění zákona k 31. lednu 2017 k dnes platné normě, který dokladuje vývoj v této oblasti a který implementuje směrnice Evropského Parlamentu a Rady 2014/42/EU ze dne 3. dubna 2014 o zajišťování a konfiskaci nástrojů a výnosů z trestné činnosti v Evropské unii tak, jak o tom hovoří důvodová zpráva k novela zákona. [59, str. 32-33]

Cílem a ambicí této diplomové práce není dosáhnout uceleného a vyčerpávajícího právního rozboru jednotlivých ustanovení Trestního zákoníku s komentářem k jednotlivým základním a kvalifikovaným skutkovým podstatám uváděných trestných činů, ale pouze popis těch základních a výčet trestních sazeb, které pachateli takového jednání, posouzeného a kvalifikovaného jako trestný čin, hrozí.

Trestní právo považujeme za nástroj a pilíř státní protiteroristické politiky ČR a je její nedílnou součástí. [5, str. 68; 36, str. 383- 384) Trestní legislativa České republiky v oblasti postihování terorismu „*vychází z nároků na legislativu, formulovanou v rozhodnutí Rady Evropské unie ze dne 13. června 2002, o boji proti terorismu č. 2002/475/SVV*“ [41, str. 9] Na ni reflektuje i Trestní zákoník, který ke dni své účinnosti, tedy k 1. lednu 2010 nahradil stávající právní úpravu ze 60. let 20. století, tedy zákon číslo 140/1961 Sb., Trestní zákon ze dne 29. listopadu 1961. [60] Každá další pozdější novela reagovala na dynamický vývoj bezpečnostní situace v Evropě i ve světě a zároveň do sebe implementovala legislativu Evropské unie.

Pro právní kvalifikaci jakéhokoliv jednání je nutná odpověď na sedm základních kriminalistických otázek, kterými jsou „kdo, co, kdy, kde, jak, čím, proč“, kde poslední otázka „proč“ definuje motiv konání. A především motiv, jak jsem popsala v teoretické části své práce, dokáže rozklíčovat, zda se v uvedeném jednání skrývá prvek terorismu. Na tomto místě je důležité i zmínit, že trestní právo umožňuje stíhat fyzickou nebo právnickou osobu pouze za jednání, které je trestným činem, popsaným v Trestním zákoníku. [58]

Mezi základní zásady trestní odpovědnosti vyjmenovává zákonodárce především zásadu „*zákonnosti a zásada subsidiarity trestní represe*“ podle

§ 12, který hovoří o tom, že „jen trestní zákon vymezuje trestné činy a stanoví trestní sankce, které lze za jejich spáchání uložit.“ [58, § 12 odst. 1] a „trestní odpovědnost pachatele a trestněprávní důsledky s ní spojené lze uplatňovat jen v případech společensky škodlivých, ve kterých nepostačuje uplatnění odpovědnosti podle jiného právního předpisu.“ [58, § 12 odst. 2]

Trestným činem je podle tohoto zákona „protiprávní čin, který trestní zákon označuje za trestný a který vykazuje znaky uvedené v takovém zákoně.“ [58, § 13 odst. 1].

Trestní zákoník ve své druhé, zvláštní části je dělen do jednotlivých Hlav podle zájmu zde chráněného. Hlava IX, ve které jsou popsány trestné činy postihující terorismus, má název „Trestné činy proti České republice, cizímu státu a mezinárodní organizaci.“ [58, Hlava IX]

V tomto legislativním dokumentu právního řádu České republiky, platném do konce ledna 2017 pojmenovával zákonodárce pouze dva trestné činy „§ 311 Teroristický útok“ [58, § 311] a „§ 312 Teror“ [58, § 312]. K těmto dvěma taxativně vymezeným trestným činům, které mají v názvu terorismus, se samozřejmě váží i možné další právní kvalifikace, jejichž užití je možné při trestně právním posouzení jednání, které ale nezohledňují prvek a motivaci terorismem. Právě proto byly do Trestního zákoníku zakomponovány i tyto skutkové podstaty, které reflektují teroristickou motivaci činu.

V krátké citaci uvádím základní skutkovou podstatu těchto trestných činů v aktuálním znění k 1. únoru 2017, které však byly platné i k 31. lednu 2017 a které jako jediné postihovali terorismus.

„§ 311 Teroristický útok

(1) Kdo v úmyslu poškodit ústavní zřízení nebo obranyschopnost České republiky, narušit nebo zničit základní politickou, hospodářskou nebo sociální strukturu České republiky nebo mezinárodní organizace, závažným způsobem zastrašit obyvatelstvo nebo protiprávně přinutit vládu nebo jiný orgán veřejné moci nebo mezinárodní organizaci, aby něco konala, opominula nebo trpěla,

a) provede útok ohrožující život nebo zdraví člověka s cílem způsobit smrt nebo těžkou újmu na zdraví,

b) zmocní se rukojmí nebo provede únos,

c) zničí nebo poškodí ve větší míře veřejné zařízení, dopravní nebo telekomunikační systém, včetně informačního systému, pevnou plošinu na pevninské mělčině, energetické, vodárenské, zdravotnické nebo jiné důležité zařízení, veřejné prostranství nebo majetek s cílem ohrozit tím lidské životy, bezpečnost uvedeného zařízení, systému nebo prostranství anebo vydat majetek v nebezpečí škody velkého rozsahu,

d) naruší nebo přeruší dodávku vody, elektrické energie nebo jiného základního přírodního zdroje s cílem ohrozit tím lidské životy nebo vydat majetek v nebezpečí škody velkého rozsahu,

e) zmocní se letadla, lodi, jiného prostředku osobní či nákladní dopravy nebo pevné plošiny na pevninské mělčině, nebo nad takovým dopravním prostředkem nebo pevnou plošinou vykonává kontrolu, anebo zničí nebo vážně poškodí navigační zařízení nebo ve větším rozsahu zasahuje do jeho provozu nebo sdělí důležitou nepravdivou informaci, čímž ohrozí život nebo zdraví lidí, bezpečnost takového dopravního prostředku anebo vydá majetek v nebezpečí škody velkého rozsahu,

f) vyrábí nebo jinak získá, přechovává, dováží, přepravuje, vyváží či jinak dodává nebo užije výbušninu, jaderný materiál, jadernou, biologickou, chemickou nebo jinou zbraň, bojový prostředek nebo materiál obdobné povahy, anebo provádí výzkum a vývoj jaderné, biologické, chemické nebo jiné zbraně nebo bojového prostředku nebo výbušniny, nebo

g) vydá lidi v obecné nebezpečí smrti nebo těžké újmy na zdraví nebo cizí majetek v nebezpečí škody velkého rozsahu tím, že způsobí požár nebo povodeň nebo škodlivý účinek výbušnin, plynu, elektřiny nebo jiných podobně nebezpečných látek nebo sil nebo se dopustí jiného podobného nebezpečného jednání, nebo takové obecné nebezpečí zvýší nebo ztíží jeho odvrácení nebo zmírnění,

bude potrestán odnětím svobody na pět až patnáct let, popřípadě vedle tohoto trestu též propadnutím majetku.

(2) Odnětím svobody na dvanáct až dvacet let, popřípadě vedle tohoto trestu též propadnutím majetku, nebo výjimečným trestem bude pachatel potrestán,

a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 jako člen organizované skupiny,

b) způsobí-li takovým činem těžkou újmu na zdraví nebo smrt,

c) způsobí-li takovým činem, že větší počet lidí zůstal bez přístřeší,

d) způsobí-li takovým činem přerušování dopravy ve větším rozsahu,

e) způsobí-li takovým činem škodu velkého rozsahu,

f) získá-li takovým činem pro sebe nebo pro jiného prospěch velkého rozsahu,

g) ohrozí-li takovým činem závažně mezinárodní postavení České republiky nebo postavení mezinárodní organizace, jejíž je Česká republika členem, nebo

h) spáchá-li takový čin za stavu ohrožení státu nebo za válečného stavu.

(3) Příprava je trestná.“ [58, § 311]

„§ 312 Teror

(1) Kdo v úmyslu poškodit ústavní zřízení České republiky jiného úmyslně usmrtí, bude potrestán odnětím svobody na patnáct až dvacet let, popřípadě vedle tohoto trestu též propadnutím majetku, nebo výjimečným trestem.

(2) Příprava je trestná.“ [58, § 312]

Podle Draštíka a kolektivu zákonodárce takto v první řadě „chrání základní ústavní principy České republiky, její samostatnost, současně i životy a zdraví a nerušeny život obyvatelstva... Nebezpečí hrozící od pachatelů trestného činu

teroristického útoku, který je zpravidla projevem mezinárodního organizovaného zločinu s vysokou mírou specializace, ... zázemím vytvořeným z různých zdrojů pocházejících z činnosti těchto (...) zločineckých struktur, z nelegálního podnikání, praní peněz, z podpory některých států neuznávajících základní lidské hodnoty a demokratické principy organizace společnosti, se nachází ve vyjádření velmi vysoké typové společenské škodlivosti promítnuté v trestní sazbě u obou základních skutkových podstat odstavců 1 a 2.“ [61, str. 2521 - 2522]

Šámal a kolektiv uvádí, že „objektem trestného činu teroristického útoku je především ústavní zřízení a obranyschopnost České republiky, demokratické principy, na nichž je republika založena, základní hospodářská struktura státu, jakož i život a zdraví obyvatel republiky.“ [62, str. 3052]

Od 1. února 2017 vstoupila v platnost novela trestního zákoníku, vydaná ve sbírce zákonů České republiky pod číslem 455/2016 Sb., zákon, kterým se mění zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, který do trestního zákoníku zavádí nové skutkové podstaty trestných činů a upravuje i další ustanovení trestního zákoníku. Nabízí tak daleko širší postih různého jednání, které směřuje, či by mohlo směřovat k uskutečnění teroristického činu. [58, § 311 - § 313]

Mezi ně se zařadily trestné činy podle § 312a „Účast na teroristické skupině“ [58, § 312a], k němuž se váže i vložený § 129a „Teroristická skupina“ [58, § 129a], který pro účely trestního práva pojmenování a definuje teroristickou skupinu tak, že „je společenstvím nejméně tří trestně odpovědných osob, které má trvalejší charakter, je v něm provedena dělba činností mezi jeho jednotlivé členy, jeho činnost se vyznačuje plánovitostí a koordinovaností a je zaměřené na páchaní trestného činu vlastizrady spáchané formou teroristického útoku nebo teroru (§ 309), trestného činu teroristického útoku (§ 311) nebo trestného činu teroru (§ 312)“ [58, § 312a, § 129a]

Pojem trestní odpovědnosti fyzické osoby a okolnosti vylučující protiprávnost jednání vymezuje Trestní zákoník v ustanoveních Hlavy II. [58, HLAVA II]

„Zvláštní ustanovení o účinné lítosti“ popsané v § 312b Trestního zákoníku [58, § 312b], hovoří o zákonem stanovených podmínkách, za kterých zaniká trestně právní odpovědnost účasti na teroristické skupině a kterými jsou zejména oznámení o činnosti teroristické skupině popsáním orgánům a v době, kdy je možné zabránit nebezpečí, které by z činnosti teroristické skupiny plynulo. Pojem *„účinná lítost“* [58, § 33] obecně definovaný v § 33 Trestního zákoníku vysvětlujeme jako *„důvod zániku trestní odpovědnosti pachatele za spáchaný trestný čin, jehož smyslem je motivovat pachatele trestného činu k zamezení nebo nápravě jeho škodlivých následků.“* [61, str. 265]

Laicky řečeno zákonodárce dává pachateli trestného činu možnost, aby napravil, co mohlo být činem způsobeno tím, že zabránil jeho dokonání tím, že úmysl spáchat trestný čin oznámí.

Uvedené ustanovení se však týká pouze zákonem taxativně vymezených trestných činů, mimo jiných i trestných činů podle *„§ 311 Teroristický útok“* a *„§ 312 Teror.“* [58, § 33; 61, str. 264-274; 62, str. 441-447; 63, 97-100] Po novele Trestního zákoníku k 1. únoru 2017 byly do § 33 Trestního zákoníku doplněny i nové skutkové podstaty podle § 312a, § 312b, § 312c, § 312d, § 312e a § 312f. [58, § 33]

Dalším novým ustanovením, platným až od 1. února 2017 je tedy *„§ 312c Beztrestnost agenta“* [58, § 312c], který umožňuje beztrestnou infiltraci do teroristické skupiny a podílení se na její činnosti. Tím zákonodárce dává bezpečnostnímu aparátu další zásadní nástroj pro odhalování trestné činnosti na úseku terorismu.

Podmínkou zákonodárce v tomto případě je, že se agent „*takového činu dopustil s cílem odhalit pachatele trestné činnosti spáchané členy teroristické skupiny, ve spojení s teroristickou skupinou nebo ve prospěch teroristické skupiny anebo jejímu spáchání předejít.*“ [58, § 312c, odst. 1] Na tomto místě si ale neodpustím dovětek o tom, že „*beztrestným se nestává agent, který teroristickou skupinu založil nebo zosnoval, anebo agent, který je vedoucím činitelem nebo představitelem teroristické skupiny.*“ [58, § 312c, odst. 3]

Důležitou legislativní změnou je pak ustanovení s názvem „*Financování terorismu*“ [58, § 312d], pojednávající o finanční a materiální podpoře terorismu a teroristických skupin. Nová skutková podstata, vložená zákonodárci do Trestního zákona, umožňuje identifikovat a postihovat ty, kteří by se na teroristické činnosti podíleli prostřednictvím peněz, ať už finanční podporou skupiny jako takové, či pouze jejího člena. Toto paragrafové znění aplikuje do našeho právního řádu legislativu Evropské unie, zaměřenou proti financování organizovaného zločinu jako takového, terorismus nevyjímaje, jak o tom hovoří Důvodová zpráva k navrhované změně trestního zákoníku, schválená Parlamentem České republiky pod číslem 455/2016 Sb., zákon, kterým se mění zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony. [59]

Trestnou se stává i jednání popsané v „*§ 312e Podpora a propagace terorismu*“ [58, § 312e] a „*§ 312f Vyhrožování teroristickým trestným činem.*“ [58, § 312f]

Jak jsem již napsala v úvodu, není cílem této práce přesný právní rozbor legislativy, ale pouze její základní popis, a proto plná paragrafová znění citovaných ustanovení Trestního zákoníku jsou uvedena v příloze této práce.

K terorismu se ale zákonodárce vyjadřuje i v dalších ustanoveních Trestního zákoníku, ve kterých v kvalifikovaných skutkových podstatách zmiňuje

jako podmínku vyšší trestní sazby pro pachatele trestného činu právě terorismus. Můžeme jmenovat trestný čin:

- „Loupež - spáchá-li takový čin v úmyslu umožnit nebo usnadnit spáchání teroristického trestného činu, trestného činu financování terorismu (§ 312d) nebo vyhrožování teroristickým trestným činem (§ 312f).“
[58, § 173, odst. 2, písm. d)]
- „Vydírání - spáchá-li takový čin v úmyslu umožnit nebo usnadnit spáchání teroristického trestného činu, trestného činu financování terorismu (§ 312d) nebo vyhrožování teroristickým trestným činem (§ 312f).“
[58, § 175, odst. 3, písm. d)]
- „Krádež - spáchá-li takový čin v úmyslu umožnit nebo usnadnit spáchání teroristického trestného činu, trestného činu financování terorismu (§ 312d) nebo vyhrožování teroristickým trestným činem (§ 312f).“
[58, § 205, odst. 5, písm. b)]
- „Zpronevěra - spáchá-li takový čin v úmyslu umožnit nebo usnadnit spáchání teroristického trestného činu, trestného činu financování terorismu (§ 312d) nebo vyhrožování teroristickým trestným činem (§ 312f).“
[58, § 206, odst. 2, písm. d)]
- „Neoprávněné užívání cizí věci- spáchá-li takový čin v úmyslu umožnit nebo usnadnit spáchání teroristického trestného činu, trestného činu financování terorismu (§ 312d) nebo vyhrožování teroristickým trestným činem (§ 312f).“
[58, § 207, odst. 3, písm. b)]
- „Podvod - spáchá-li takový čin v úmyslu umožnit nebo usnadnit spáchání teroristického trestného činu, trestného činu financování terorismu (§ 312d) nebo vyhrožování teroristickým trestným činem (§ 312f).“
[58, § 209, odst. 5, písm. b)]
- „Pojistný podvod - spáchá-li takový čin v úmyslu umožnit nebo usnadnit spáchání teroristického trestného činu, trestného činu financování terorismu

(§ 312d) nebo vyhrožování teroristickým trestným činem (§ 312f).“
[58, § 210, odst. 6, písm. b)]

- „Úvěrový podvod - spáchá-li takový čin v úmyslu umožnit nebo usnadnit spáchání teroristického trestného činu, trestného činu financování terorismu (§ 312d) nebo vyhrožování teroristickým trestným činem (§ 312f).“
[58, § 211, odst. 6, písm. b)]
- „Dotační podvod - spáchá-li takový čin v úmyslu umožnit nebo usnadnit spáchání teroristického trestného činu, trestného činu financování terorismu (§ 312d) nebo vyhrožování teroristickým trestným činem (§ 312f).“
[58, § 212, odst. 6, písm. b)]
- „Padělání a pozměnění veřejné listiny - spáchá-li takový čin v úmyslu umožnit nebo usnadnit spáchání teroristického trestného činu, trestného činu financování terorismu (§ 312d) nebo vyhrožování teroristickým trestným činem (§ 312f).“
[58, § 348, odst. 3, písm. b)]

Zmínku o terorismu najdeme i v jiných ustanoveních Trestního zákoníku „§ 366 Nadržování“, „§ 367 Nepřekažení trestného činu“, „§ 368 Neoznámení trestného činu“ a ustanovení „§ 410 „Porušení mezinárodních sankcí“
[58, § 366; § 367; § 368; § 410, odst. 1, odst. 3, písm. e)]

Nedílnou součástí Trestního zákoníku jsou trestní sazby, které v první fázi skutečně stanovují délku trestu odnětí svobody, kterou lze pachatele potrestat, pokud je o jeho vině rozhodnuto v řádném trestním řízení, vedeném podle Trestního řádu. [12]

Zároveň se podle výše trestní sazby odvíjí i to, jaký útvar Policie České republiky bude uvedený trestný čin prověřovat, tedy na jaké organizačním stupni Policie České republiky bude trestní řízení probíhat. K tomuto tématu použiji odkaz na již výše zmíněný interní akt řízení, konkrétně na Závazný

pokyn policejního prezidenta č. 103/2013 ze dne 28. května 2013, o plnění některých úkolů policejních orgánů Policie České republiky v trestním řízení. [27] Ten se opírá o vyšší právní předpis, konkrétně o ustanovení § 16 a § 17 Trestního řádu, který vymezuje věcnou příslušnost okresních a krajských soudů v závislosti na výši trestu, který pachateli za trestný čin podle Trestního zákoníku hrozí a tím i per analogiam věcnou příslušnost útvarů Policie České republiky. [12, § 16, § 17]

Obecně se výše trestní sazby, kterou lze za daný trestný čin uložit, odvíjí od závažnosti trestného činu, resp. soud při ukládání trestu za konkrétní trestný čin vychází především z výše a rozmezí trestní sazby, uvedené u jednotlivých skutkových podstat, základních, klasifikovaných a speciálních. Soud má povinnost danou Trestním zákoníkem a při výměře trestu přihlíží *„k povaze a závažnosti spáchaného trestného činu, k osobním, rodinným, majetkovým a jiným poměrům pachatele a k jeho dosavadnímu způsobu života a k možnosti jeho nápravy.“* [58, § 39, odst. 1] V uvedené citaci se omezují pouze na základní podmínky, protože jak jsem ve své práci opakovaně uvedla, jedná se o stručný popis možností orgánů činných v trestním řízení (OČTŘ), uplatňované při potrestání pachatelů trestných činů. [58, Hlava V]

Závažnost trestného činu určuje význam *„chráněného zájmu, který byl činem dotčen, způsobem provedení činu a jeho následky, okolnostmi, za kterých byl čin spáchán, osobou pachatele, mírou jeho zavinění a jeho pohnutkou, záměrem nebo cílem.“* [58, § 39, odst. 2]

Soud dále přihlíží k polehčujícím a přitěžujícím okolnostem, které jsou také taxativně popsány v Trestním zákoníku a tudíž jejich zohlednění je závazné. [58, § 41, § 42] V nich je zmíněna jako přitěžující okolnost, kterou můžeme

vztáhnout k terorismu, že trestný čin byl spáchán „z národnostní, rasové, etnické, náboženské, třídní či jiné podobné nenávisti.“ [58, §42, odst. 1 písm. b)]

Ráda bych zde na závěr zmínila § 33, nazvaný „Účinná lítost“, který „představuje jednu ze dvou obecných okolností způsobujících zánik trestní odpovědnosti“ [61, str. 265] a tato okolnost je vyjádřena tím, že pachatel zamezil následku trestného činu nebo jeho následek zcela napravil anebo učinil o trestném činu, přesně vyjmenovaném v tomto ustanovení, oznámení „v době, kdy škodlivému následku trestného činu mohlo být ještě zabráněno.“ [58, § 33; 61, str. 265]

Mezi trestnými činy, na které se toto ustanovení vztahuje, jsou i trestný čin „Teroristický útok“ podle § 311, „Teror“ podle § 312, „Financování terorismu“ podle § 312d a trestný čin „Podpora a propagace terorismu“ podle § 312e. [58, § 311, § 312, § 312d, § 312e]

Zákon tak dává přednost tomu, aby byl ochráněn zájem společnosti, v tomto případě ochrana ústavního zřízení České republiky, její celistvosti a ochraně života, zdraví a majetku občanů a právnických osoby před samotným potrestání pachatele takového činu a jemu umožňuje za daných podmínek uniknout trestnímu stíhání za pojmenované trestné činy. [61, str. 265; 62, str. 443; 63, str. 98]

3.5 Analýza dosud získaných poznatků na základě příkladu z praxe

Máme-li vyhodnotit, zda je Policie České republiky připravena na teroristické útoky a jejich řešení, měli bychom je aplikovat na konkrétní situaci či kauzu a z toho vyvodit závěry.

V České republice naštěstí do současné doby nebyl uskutečněn žádný teroristický útok v rozsahu a formě, jak jsme jej mohli v uplynulých letech zaznamenat ve světových metropolích New Yorku, Londýně či Paříži. Ani České republice se však terorismus nevyhýbá, ovšem formy jsou jiné.

Jak jsem zmínila v úvodní části své diplomové práce, Mareš ve své publikaci popisuje případ Olgy Hepnarové jako útok mající znaky teroristického činu vzhledem k motivaci, kterou bylo potrestání společnosti za subjektivně vnímané příkoří. [36, str. 361] Jednalo se tedy z hlediska typologie o tzv. patologický terorismus. Hepnarová svůj čin spáchala téměř před 45 lety, ale současnost nabízí podobný případ patologického terorismu, který byl zaznamenán v roce 2015 v Uherské Brodě. Oba činy jsou zároveň z kriminalistického hlediska označovány za dvě největší masové vraždy na území České, dříve Československé republiky.

Dne 24. února 2015 vstoupil pachatel, později ztotožněný jako třiašedesátiletý Zdeněk Kovář, do restaurace Družby na adrese Slovácké náměstí 2066 v Uherském Brodě ve Zlínském kraji. Bylo 12:30 hodin. Ihned po příchodu do prostor restaurace začal střílet postupně ze dvou krátkých střelných zbraní, které si s sebou přinesl. Jednalo se jak o samonabíjecí pistoli značky CZ, vzor 75 B a revolver značky Alfa, vzor 820.

Již v 12.38 ohlásil střelbu v restauraci svědek prostřednictvím linky 158. Údajně až v 12.47 předává operační důstojník IOS krajského ředitelství policie Zlínského kraje Policie ČR informaci o události dál, podle některých jiných policejních zdrojů však v uvedený čas již na místo přijíždí první policejní hlídky, vyslaná IOS. Během prvních okamžiků se podařilo několika hostům a části personálu z objektu uniknout, jeden z hostů se ukryl na toaletě, kde se stal zdrojem informací z místa pro zasahující policisty. Na místě

se v danou chvíli nacházeli další osoby, ale o jejich počtu a stavu neměla policie žádné informace.

Podle úředních záznamů v 12.50 dorazila na místo dvoučlenná hlídka OOP Uherský Brod. Hlídka byla informována o střelbě, a proto byli policisté vybaveni neprůstřelnými vestami a se zbraní připravenou k použití. Bezprostředně poté, co vešli do dveří, pachatel po nich bez jakéhokoliv varování začal střílet a proto museli ustoupit zpět. Bohužel policisté ve zlomcích sekund nedokázali vyhodnotit, kolik se na místě nachází osob a zda se jedná o živé, zraněné nebo mrtvé osoby. Policisté v souladu se zákonem použili zákonné výzvy, ale nedočkali se žádné reakce. Museli okamžitě vyhodnotit informace, které měli od operačního důstojníka a ty, které získali na místě střelby. Zvažovali použití zbraní, ale nakonec se rozhodli povolat na místo posily, neboť vyhodnotili, že nejsou schopni dokončit služební zákrok.

Zajímavým okamžikem, myšleno z psychologického pohledu je další konání pachatele, který poté, co se policejní hlídka stáhla z prostor restaurace, telefonoval do redakce komerční televize Prima a to údajně v 12.56 hodin. Hovořil s redaktorem Krimi zpráv, bývalým policistou, Pavlem Lebduškou, představil se celým jménem a redaktorovi si postěžoval na osobní problémy, nezáměr a šikanu úřadů a sdělil mu, že vše bere do vlastních rukou, má pistoli, rukojmí a zařídí se po svém, přičemž uvedl jméno náměstí, ale odmítl sdělit i jméno restaurace. Pavel Lebduška se, vzhledem ke svým profesním zkušenostem, pokusil zjistit od muže co nejvíce informací a telefonát záměrně prodlužoval. Vzápětí vše oznámil na linku 158. Operační důstojník, který jeho oznámení přijal, mu sdělil, že policie informace ověří. Původně se v médiích objevila informace, že k telefonátu do redakce televize Prima došlo ještě před útokem, nicméně ministr vnitra nikdy neupřesnil, kdy policie volání

od redaktora přijala. Později pro redakci periodika iDnes.cz ministr vnitra tvrdil, že pachatel volal do televize Prima až poté, co zastřelil 8 lidí.

Na místo byla cestou IOS povolána Zásahová jednotka Jihomoravského kraje, jejíž sídlo je v Brně. Délka trasy, kterou museli policisté zásahové jednotky, počítáno od centra města Brna k restauraci Družba, urazit, je 91 km, průměrná doba jízdy se předpokládá na 1 hodinu a 14 minut.

Policejnímu vyjednaváči se podařilo s mužem uvnitř restaurace spojit telefonicky, a ten mu tvrdil, že na místě jsou živí rukojmí. Na místo se sjelo několik desítek policistů. Dle záznamů v 14.16, kdy ještě byla restaurace obklíčena a policie neměla situaci pod kontrolou, starosta Uherského Brodu v živém vysílán pro Českou televizi vyzradil informaci, že na místě se nachází ukrytá osoba a později byl ministrem vnitra obviněn, že ohrozil život této osoby.

V 14.23 policisté zásahové jednotky Jihomoravského kraje do prostor restaurace vnikli za použití násilí. Na místě však našla 8 mrtvých osob, jednu osobu s těžkým zraněním a také mrtvolu pachatele, který během akce na osvobození údajně živých rukojmí spáchal sebevraždu.

Na místě došlo k několika protichůdným mediálním vystoupením starosty Uherského Brodu, který médiím poskytoval podrobné, v danou chvíli neověřené informace, ke způsobu spáchání činu a jeho dalším okolnostem, oproti mediálnímu vystoupení ministra vnitra České republiky a policejního prezidenta, kteří se v podvečerních hodinách také osobně dostavili na místo tragédie. Ti se, s ohledem na počátek vyšetřování incidentu a s ohledem na oběti a pozůstalé, k věci nijak konkrétně nevyjadřovali. Ministr vnitra prvotně uvedl, pravděpodobně z důvodu uklidnění veřejnosti a nemožnosti okamžitého neodhalení důvodů, které muže k činu vedly, že se nejednalo

o teroristický čin, nicméně pozdějším odhalením motivace pachatelova chování a způsobu provedení a sdělení veřejnosti prostřednictvím činu, vše zapadá do obrazu patologického teroristického činu. Neoddiskutovatelnou analogii s motivací Olgy Hepnarové jsem už zmínila.

Potud tedy co nejpřesnější časový snímek onoho dne včetně zmapovaného postupu Policie ČR. [64]

Následovalo zahájení úkonů trestního řízení v souladu s ustanovením § 158 odst. 3 Trestního řádu [12, § 158 odst. 3] a další úkony, vedoucí k objasnění skutku jako takového. Mezi ně patří především důkladné ohledání místa činu, zajištění listinných a jiných důkazů, vyžadování vysvětlení od svědků a osob, který by mohly mít informace, které by vedly k objasnění všech okolností činu. Policejní orgán má právo požadovat součinnost státních orgánů, právnických a fyzických osob, které jsou podle zákona povinny dožádání vyhovět bez zbytečného odkladu. [12, § 8, odst. 1] Bylo provedeno balistické zkoumání zbraní, které byly použity při spáchání útoku k ověření, zda ze zbraní bylo stříleno a určení, zda na místě nalezené projektily pochází ze zajištěných zbraní. Takové zkoumání se provádí na specializovaném pracovišti, na Odboru kriminalistické techniky a expertiz (OKTE), zřízených u jednotlivých krajských ředitelství Policie ČR. Obě zbraně, které byly při útoku použity, byly legálně držené a jejich majitelem byl pachatel Zdeněk Kovář.

Nedílnou součástí šetření bylo provedení pitvy všech zemřelých, včetně pachatele, která se provádí na základě Opatření o přibrání znalce podle § 105 Trestního řádu, tedy konkrétně znalce z oboru zdravotnictví, specializace soudní lékařství či patologie. Protokol o pitvě se pak stává listinným důkazem

a znalec v něm odpoví na otázky, položené mu policejním orgánem. Především je nutné odpovědět na základní otázku o příčině smrti a její době.

Policejní orgán musel najít odpověď také na otázku duševního stavu pachatele a jeho osobní a trestní minulosti. Šetřením bylo zjištěno, že Zdeněk Kolář nebyl v minulosti trestně stíhán pro žádný trestný čin a proto mu nic nebránilo v legálním držení zbraní. To se v České republice řídí zákonem č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních a střelivu [65] a podmínky pro držitele zbraní a střeliva jsou v zákoně taxativně vymezeny [65, § 18]

Nebylo prokázáno, že by se léčil na psychiatrii pro duševní poruchu či nemoc, podle výpovědí sousedů se však choval podivínsky, s nikým se nestýkal, žil s manželkou v řadovém rodinném domku nedaleko místa tragédie. V sousedství měla problémy spíše jeho manželka, která byla léčena jako schizofrenička a často se chovala nevhodně, pokřikovala na sousedy a jinak jim drobně škodila. Zdeněk Kovář byl považován sousedy za neškodného. [66] K jeho duševnímu stavu a pohnutkám se v médiích vyjadřovala také řada psychologů, kteří se zpětně pokoušeli odpovědět na to, zda šlo takovému útoku předejít, tedy včas identifikovat nebezpečí, které z osoby Zdeňka Kováře vyplývalo.

Po prověření všech okolností tak, jak to policejnímu orgánu nařizuje Trestní řád [12], dospěl policejní orgán k tomu, že byly zajištěny všechny stopy, vyslechnuty všechny osoby, které mohly k věci podat svědectví a opatřeny a do spisu založeny listinné důkazy a zprávy a průběh skutku byl dostatečně objasněn. Policejní orgán musel bez pochyb dokázat, že se skutek stal a že se jej dopustila konkrétní osoba. V tuto chvíli tak mohl policejní orgán vydat meritorní rozhodnutí ve věci. Tímto mohlo být pouze Usnesení o odložení věci podle § 159a, odst. 2 Trestního řádu s odkazem na stanovení

§ 11 odst. 1, písm. e) Trestního řádu, neboť trestní stíhání konkrétní osoby není možné, neboť pachatel zemřel. [12, § 159a, odst. 2; § 11, odst. 1, písm. e)]

4 CÍL PRÁCE

V průběhu přípravy této diplomové práce bylo prvořadě stanovení cíle, kterého má být dosaženo. Základním bylo vytvoření uceleného popisu existujících východisek.

Prvním východiskem byla analýza současných ohrožení, kterým může či musí Česká republika čelit z hlediska současné vnitrostátní, ale především mezinárodní politické a bezpečnostní situace. Z toho plynoucí riziko v souvislosti s všeobecně negativně a závažně vnímanou hrozbou teroristického útoku na území České republiky.

Druhým východiskem a zároveň cílem, který jsem si při tvorbě práce vytýčila, byl popis a analýza současného legislativního ukotvení postavení Policie ČR v právním systému České republiky a jeho vnitřní organizační uspořádání s ohledem na přípravu a reakci na terorismus na našem území.

Nelze opomenout východisko čistě legislativní, které jsem měla na mysli již v první fázi zadání diplomové práce, a tím byla samotná trestně právní legislativa, kterou vnímám jako pilíř, o který se Policie České republiky při své činnosti opírá především. Neboť dodržování zákona a jeho vymahatelnost, ač ta spíše padá na bedra justičním orgánům, je základem právního státu.

Aby mohl být realizován cíl této práce, za který považuji ověření funkčnosti současné organizační struktury Policie České republiky v přípravě na mimořádnou událost či krizovou situace, pramenící z terorismu a také ověření funkčnosti legislativních norem, postihujícího jednání směřující přímo k realizaci teroristického útoku či jeho prostou přípravu, věnovala jsem nemalou část své práce definici terorismus jako takového, neboť pouze v případě, že dokážeme jednání jednotlivce či skupiny identifikovat podle

znaků či motivace jako čin teroristický, pouze v takovém případě dokážeme správně použít i legislativu. Legislativu, kterou zákonodárce vytvořil na základě zkušeností, získaných mnohdy až po činech, které stály život nevinné občany.

Jednoznačným cílem mé práce tedy bylo vyhodnocení současných teroristických hrozeb pro Českou republiku a na základě těchto teoretických zjištění vyhodnotit míru připravenosti Policie České republiky na tyto hrozby a případně odhalit slabiny či slabiny a zaměřit se na možná řešení, navrhnout způsob, jakým posílit silné stránky, které Policie České republiky v této oblasti má. K tomu pak posloužil příklad útoku, který po byl vyhodnocen jako teroristický a který se stal na území našeho státu, neboť až v případě, že jsou nastavená opatření a legislativní východiska skutečně použita, může analyzovat jejich účinnost a zhodnotit klady a zápory nastavených řešení.

Vyhodnotit na základě popsaných teoretických východisek připravenost Policie České republiky na případný teroristický útok a to jak v rovině organizační, tak rovině trestněprávní, což jsem si stanovila jako základní cíl této diplomové práce.

5 METODIKA

Při zvažování, jakou hlavní výzkumnou metodu použít k vyhodnocení informací získaných při tvorbě této práce, aby výsledkem byla jasná, vypovídající doporučení pro danou tematiku, jsem zvolila analýzu silných a slabých aspektů, známou pod názvem SWOT analýza.

Metoda SWOT analýzy je jednou z hojně užívaných základních strategických analytických metod, její historii vysledujeme do 60. – 70. let minulého století, kdy byla sestavena a poprvé užita jako výzkumný projekt Stanfordské univerzity v USA, který měl pojmenovat nedostatky ve stávajícím plánování amerických korporací a nastavit pro ně nový systém řízení změn. Jejím autorem je Albert Humprey, ten svou metodu nejprve pojmenoval SOFT analýzy, později ji přepracoval na SWOT analýzu. [67, str. 295]

Jedná se o metodu uceleného kvantitativního hodnocení, kdy klasifikací faktorů, tradičně rozdělených do čtyř základních skupin, získáme možnost zhodnotit stav a vyslovit závěr, vyslovit a utvořit vize, které nás mohou posunout k zvládnutí problému. Vytvořit směr rozvoje, kterým by bylo nejlépe se vydat. Slouží k prostému utřídění si myšlenek. [68; 69]

Určení změn a vizí pro organizaci, skrze identifikování slabých míst a zmapování hrozeb, které mohou ovlivnit její další rozvoj, a ve svém důsledku identifikovat stránky silné, které je dále potřeba rozvíjet za využití vnějších podmínek, tedy příležitostí, které ke splnění vizí, cílů, povedou. [67, str. 297-300; 68]

Vize utváříme rozvojem zjištěných silných stránek, zeslabením, nebo dokonce úplnou eliminací slabých stránek, které považujeme za vnitřní stránku věci. Tedy tu, kterou můžeme z větší části ovlivnit. Díky takto

sestavené analýze se pak můžeme naopak vyvarovat identifikovaným rizikům a využít budoucí příležitosti k úspěšnému zvládnutí situace či situací, což považujeme za vnější stránku věci, tedy tu, kterou ovlivnit ve většině případů nelze.

Mluvíme-li o zkratce SWOT, užívané pro tuto analytickou metodu, rozkládáme ji prostým překladem čtyř anglických slov, z nichž je tento akronym složen:

- **STRENGTHS** - silné stránky
- **WEAKNESSES** - slabé stránky
- **OPPORTUNITIES** - příležitosti
- **THREATS** – hrozby [67, str. 295; 68; 69; 70]

Vyjádření silných a slabých stránek, pojmenování rizik a budoucích příležitostí se pak objevuje v konečné fázi například grafickým vyjádřením v tabulce o čtyřech polích, čtyř kvadrantů, tzv. „*matice SWOT*“ či prostým výčtem uvedených položek, užitých v textu. [67, str. 295]

Glasseová a kolektiv uvádí čtyři základní principy, který při tvorbě SWOT analýzy dodržet:

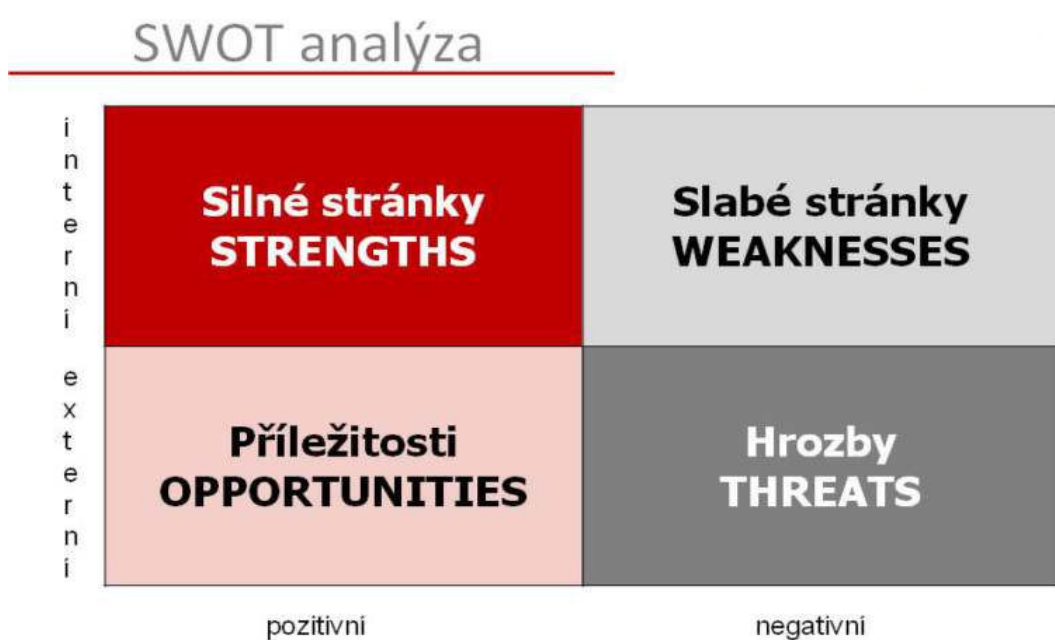
- „*princip účelnosti*“
- *princip relevantnosti*
- *princip kauzality*
- *princip objektivit*“ [67, str. 299-300]

V ekonomické literatuře se o SWOT analýze hovoří především v souvislosti s fungováním ekonomických subjektů, s jejich ekonomickou úspěšností,

konkurenceschopností a jak bylo uvedeno výše, prioritně byla vypracována právě pro takový účel, nicméně její využití pro identifikaci slabých a silných stránek, hrozeb a příležitostí, je velmi široké a na ekonomické subjekty se neomezuje. [67]

Metodu lze obecně modifikovat na mnoho oblastí lidského konání, a proto jsem se rozhodla ji použít i v praktické části této práce pro zpracování a pojmenování struktur policejních útvarů, zabývajících se bojem s terorismem, ale také k rozklíčování současného legislativního stavu v oblasti trestního práva, aplikovaného Policií České republiky k odhalování, prověřování a vyšetřování trestné činnosti, spojené s možnými teroristickými aktivitami na území České republiky.

Obrázek 12 Grafické znázornění SWOT analýzy, zdroj: <https://www.cevelova.cz/proc-swot-analyza/>

Obrázek 13 Grafické znázornění provázanosti jednotlivých částí SWOT analýzy, zdroj: <http://www.braintools.cz/toolbox/strategie/swot-analyza.htm>

Podpůrnou metodou pro zpracování byla použita prostá analýza tedy rozbor, rozklad, postup od abstraktního ke konkrétnímu, definování a popsání jednotlivých částí a jejich následné zkoumání z hlediska jejich významu a vzájemných vztahů. [67]

6 VÝSLEDKY

V této kapitole realizuji SWOT analýzu na základě kazuistiky a základě teoretických a praktických informací zaznamenaných v této práci.

SWOT analýza je realizována podle popsané metodiky a vzhledem k popisné formě nebude ztvárněna graficky v matici, ale jednotlivými body pod pojmy, tvořícími kostru SWOT analýzy a stručným popisem. Podrobně jsou výstupy vyhodnoceny v diskuzi

6.1 SWOT analýza

STRENGTHS - silné stránky

- *náročnost výběrového řízení u specializovaných útvarů z hlediska fyzické zdatnosti* – výběrovým řízením mohou projít pouze uchazeči z řad policistů, kteří splňují přísná kritéria výběru po stránce fyzické kondice
- *náročnost výběrového řízení u specializovaných útvarů z hlediska psychické náročnosti* - výběrovým řízením mohou projít pouze uchazeči z řad policistů, kteří splňují přísná kritéria výběru po stránce psychické odolnosti a týmovosti
- *náročnost výběrového řízení u specializovaných útvarů z hlediska odborné způsobilosti a praxe* - výběrovým řízením mohou projít pouze uchazeči z řad policistů, kteří splňují přísná kritéria výběru po stránce odbornosti, získané studiem, absolvováním stáží, absolvováním specializačních kurzů, a pouze ti, kteří mají dostatečně dlouhou dobu služby u Policie České republiky na stanovené pozici
- *kvalitní personální obsazení specializovaných útvarů s podporou náročných výběrových řízení* – jednotlivé fáze výběrového řízení ke specializovaným jednotkám jsou sestaveny tak, aby prověřily fyzické, psychické a odborné

stránky uchazeče, jedná se o vylučovací metodu, kdy v poslední fázi zůstanou pouze uchazeči, kteří nastaveným kritériím odpovídají a o jejich přijetí rozhoduje funkcionář s personální pravomocí na základě výsledků výběrového řízení a osobního pohovoru

- *dlouhodobý výcvik členů zásahových jednotek a URNA* – soustavná činnost policistů zařazených v těchto speciálních jednotkách v přípravě na mimořádné události a jejich zvládnutí
- *organizační struktura NCOZ* – zřízení specializovaný odbor proti terorismu
- *organizační struktura NCOZ* – zřízení Národní kontaktní bod proti terorismu
- *legislativní normy udělující policistům nástroje pro zvládnutí mimořádných událostí a krizových situací v rámci zachování vnitřní bezpečnosti* – oprávnění Policie České republiky k užití zbraně, donucovacích prostředků
- *legislativní normy udělující policistům nástroje pro odhalování, objasňování a vyšetřování trestné činnosti motivované terorismem* – oprávnění Policie České republiky svěřené jí Trestním řádem [12] a zákonem o Policii České republiky [21] k užití operativně pátracích prostředků a podpůrných operativně pátracích prostředků
- *legislativní normy udělující policistům nástroje pro odhalování, objasňování a vyšetřování trestné činnosti motivované terorismem* – jednotlivé skutkové podstaty trestných činů popsanych v Trestním zákoníku, popisují jednání, které je považováno za trestné a pro které může být proti konkrétní osobě vedeno trestné řízení podle Trestního řádu [12]

WEAKNESSES - slabé stránky

- *nedostatečná organizační struktura zásahových jednotek Policie České republiky*
– bylo zjištěno, že ne všechna krajská ředitelství Policie České republiky mají zřízeny tyto speciální útvary v rámci své organizační struktury
- *personální zajištění specializovaných útvarů v důsledku náročnosti výběrového řízení ke specializovaným útvarům* – uchazeči nevyhoví psychologickým, fyzickým a odborným požadavkům, kladeným na služební místo
- *vysoká stresová a časová náročnost práce u specializovaných jednotek* – týká se jak policistů URNA, zásahových jednotek, tak i policistů NCOZ, všichni pracují pod silným časovým tlakem, chyba při zákroku může poškodit zdraví a životy samotných policistů, nebo poškozených, například rukojmí

OPPORTUNITIES – příležitosti

- *poučení se z praxe* - na základě případného odhalení selhání systému na konkrétním příkladu, každý zákrok by měl být řádně analyzován v rámci vnitřního šetření a úředních záznamů o něm, aby mohly být případné chyby či opomenutí identifikovány a přijata taková opatření, aby k nim již nedocházelo, informace takto získané je možné a vhodné využít při výcviku obecně a nácviku zvládnání krizových situací
- *nastavení modelových školicích a výcvikových programů specializovaných na potírání terorismu*
- *nastavení modelových školicích a výcvikových programů specializovaných na odhalování terorismu*
- *nastavení modelových školicích a výcvikových programů specializovaných na vyšetřování trestných činů motivovaných terorismem*

- *nastavení metodických zaměstnání pro policisty zařazené na Odděleních tisku a prevence* – školení a metodika pro tiskové mluvčí specializované na sdělování informací o teroristických útocích při postižení většího počtu osob a rozsáhlých škodách na majetku, taktika a etika sdělovaných informací

THREATS – hrozby

- *bezpečnostní situace ve světě* – podíl světových velmocí na řešení válečného konfliktu v Sýrii, řešení bezpečnostní situace v Afghánistánu a Iráku
- *bezpečnostní situace v Evropě* – teroristické činy spáchané v posledních letech v evropských zemích, motivované náboženstvím – islámem a Svatou válkou a účast evropských států na
- *bezpečnostní situace v České republice* – účast České republiky v mezinárodních organizacích jako je OSN, NATO, EU podílejících se na řešení situace v Afghánistánu, Iráku v rámci mírových operací
- *budoucí možné nedostatečné finanční zajištění chodu Policie České republiky* – nutné udržení stabilního financování Policie České republiky a zajištění jejího chodu z hlediska mezd, obnovy vozového parku, zajištění technického zázemí od specializovaných útvarů až po ty základní na jednotlivých územních odborech
- *budoucí možné nedostatečné odborné a technické zajištění chod Policie České republiky* – pro Policii České republiky je nutné do budoucna dbát na odborný růst policistů s ohledem na měnící se trestnou činnost, např. hrozby kybernetického terorismu, nedodržení tohoto bodu může vést k tomu, že policisté nebudou schopni potírat takovou specializovanou trestnou činnost

Zařazením jednotlivých bodů do pomyslné matice jsem analyzovala jak slabé, tak silné stránky, identifikovala jsem ze svého pohledu hrozby, které systém mohou ohrozit a popsala jsem východiska, příležitosti ke změnám, které by mohly silné stránky posílit a slabé upozadit tak, aby jejich projevy neohrozily funkčnost systému.

Na příkladu z praxe můžeme konstatovat, že se systém ukázal funkční s tím, že zjištěné slabiny a doporučení, které by je eliminovaly, podrobně popíši v následující části.

7 DISKUZE

Pokud mám v diskuzi postihnout základní momenty své práce a zhodnotit je, nejde než začít predikcí budoucího vývoje hrozeb terorismu na území České republiky. Studium literatury a dlouhodobým sledováním politické a ekonomické situace ve světě nelze než konstatovat, že hrozba terorismu je na území našeho státu přítomná a vyplývá z několika faktorů, které její míru ovlivňují.

Opakovaně se ve veřejných zprávách BIS setkáme s tvrzením, které dále komentují i čelní představitelé státu, a které je podloženo zpravodajskou činností, že území našeho státu se stává prostorem, kde se krátkodobě zdržují radikální muslimové, nebo je naše území využíváno jako tranzitní pro džihádisty, kteří se tak snaží vyhnout odhalení. Taková fakta nás nutí k zamyšlení nad účinností dosavadních opatření na hranicích s ohledem na Schengenský prostor, kterého je Česká republika součástí. Schengenský prostor bez vnitřních hraničních kontrol je základem pro volný pohyb osob a zboží, ale také umožňuje průchod osobám, které nemají pouze dobré úmysly. Tato skutečnost je zesílena migrační krizí v Evropě, vyvolané válečnými konflikty v Sýrii a na Blízkém východě obecně a také ekonomickými a politickými problémy v Africe. Odhalení pohybu rizikových osob přes naše území a jejich pobytu zde, ať už krátkodobého či dlouhodobého, eliminuje rizika, plynoucí z přítomnosti takových osob na území našeho státu. Policie České republiky využívá jednak přeshraniční policejní spolupráci s okolními státy, které jsou součástí Schengenského prostoru, jednak stále se zdokonalujících technických prostředků, které významně napomáhají k odhalování nežádoucích osob. Mám na mysli především inteligentní kamerové systémy na tranzitním letišti, tedy na Letišti Václava Havla v Praze - Ruzyni. K předávání potřebných informací využívá Policie České republiky

softwarový systém, do kterého jsou celoevropsky vkládány záznamy například o hledaných osobách, dokladech, věcech či vozidlech. Jedná se o Schengenský informační systém (SIS), kdy jeho důsledné vytěžování umožňuje policistům identifikovat hrozbu v podobě hledané osoby a její zadržení.

Naopak se setkáváme s tvrzením, že muslimové, žijící na našem území dlouhodobě, patří mezi umírněné, ale nelze nevidět, že i oni uplatňují v rámci své komunity například právo šaría a další aktivity spojené s praktikováním islámu a i zde je situace okolo radikalizace jednotlivců nepřehledná a nedá se tvrdit, že k ničemu takovému dojít nemůže. Je špatné plošně tvrdit, ať už mluvíme o jakékoliv skupině, že všichni členové skupiny jsou stejní. Nemohu souhlasit s takovým zobecňováním. Bohužel jsme se v minulých měsících setkali s tím, že radikalizace jednotlivců vyústila v tragédie. Včasné odhalování potenciálního nebezpečí za využití zákonných prostředků ze strany Policie České republiky je pak nutností a přesně takový úkol leží především na bedrech NCOZ, ale o tom pojednám ještě později.

Účast České republiky v mezinárodních organizacích predikuje potenciální teroristickou hrozbu pro naši republiku, neboť kterýkoliv stát, který se staví po bok mocností v jejich snaze a avizovanému boji proti terorismu, se může stát terčem mezinárodního či globálního terorismu. To, že se tak ještě nestalo a terorismus v této podobě se do současné doby našemu státu vyhnul, je pouze otázkou priorit, které si celosvětové teroristické organizace stanovily a které se mohou změnit. Ale i útokem v takto malé, pro někoho možná v celosvětovém měřítku bezvýznamné zemi, může teroristická organizace poslat „message“ tedy vzkaz či zprávu, že i ona může být potrestána za svůj podíl na mezinárodních akcích, zaměřených proti terorismu. Mám tím především na mysli účast českých policistů a vojáků na zahraničních misích v Afghánistánu, Iráku či Mali.

I když se v současné optice nezdá hrozba teroristického útoku motivovaného snahou potrestat podporovatele Izraele jako výrazná, i zde jisté riziko můžeme spatřovat. Není neznámou skutečností, že zahraniční politika České republiky je orientována proizraelsky.

Dle mého názoru však nelze konstatovat, že by zahraniční politika našeho státu měla být změněna v úmyslu vyhnout se takové hrozbě. Naopak dodržování jasně stanoveného prodemokratického zahraničně politického kurzu a pevných postojů ke státům, ve který nejsou dodržována lidská práva, či které umožňují teroristickým organizacím působit na svém území, či je dokonce přímo či nepřímo podporují, jsou podmínkou k tomu, abychom si v očích svých spojenců zachovali tvář stabilního demokratického partnera.

Je alibizmem si myslet, že pokud budeme zlo ignorovat, zlo se nás nedotkne. Pro mě je jasným historickým důkazem tohoto tvrzení Mnichovská dohoda ze dne 29. září 1938, kdy se představitelé Anglie a Francie domnívali, že ústupkem v podobě obětování území Československého státu zabrání válce, ale opak byl pravdou. Pouze možná na chvíli oddálili nevyhnutelné a umožnili Hitlerovi ušetřit síly a prostředky, které by pro obsazení Československého pohraničí musel zcela jistě vynaložit. A o tom, s ohledem na vybudovanou pohraniční obrannou linii a československou mobilizaci ze září 1938, nelze pochybovat.

Za jeden z nástrojů protiteroristické politiky státu je považován mimo jiné systém vnitřní i vnější bezpečnosti, a její legislativní rámec. Při hledání východisek tohoto systému jsem v této práci zachytila nejprve legislativní ukotvení Policie České republiky, represivní a preventivní nástroje, které jí byly zákonodárcem vloženy do rukou. Ve světle legislativní změny v podobě

nového zákona o Policii České republiky z roku 2008 považují tyto změny za dostatečné a funkční.

Při analýze teroristického útoku v Uherské Brodě a reakce na něj ze strany Policie České republiky jsem však narazila na jistý nedostatek, který se při přímé reakci na útok zviditelnil. Jedná se o dojezdovou vzdálenost, kterou musela překonat Zásahová jednotka Krajského ředitelství policie Jihomoravského kraje ze svého sídla v Brně. Dojezdové časy, jak je tomu například u Zdravotnické záchranné služby krajů, není pro policejní útvary nijak závazně stanoven. Zásahové jednotky jsou zřízeny pouze u osmi ze čtrnácti krajských policejních ředitelství a vyvstává otázka, zda se jedná o počet dostačující. Jak snadné by bylo konstatovat, že je to počet nedostatečný. Ale je tomu opravdu tak? Zásahové jednotky byly v rámci policejní organizační struktury koncipovány tak, aby byly schopné pokrýt území sousedního kraje, kde taková jednotka zřízena není. V úvaze, u kterých krajských ředitelství bude tato specializovaná jednotka zřízena, hrála samozřejmě velkou roli statistika trestné činnosti, která byla na daném území spáchána. Pokud použijí policejní žargon, důležitý je „nápad trestné činnosti a zatíženost“ jednotlivých krajů. Troufám si dát ke zvážení, zda v situaci, kdy se v okolních evropských státech množí útoky motivované mezinárodním či globálním terorismem, a nelze než očekávat, že podobná forma dorazí i do Česka, by se policejní špičky neměly zaobírat myšlenkou na plošné zřízení zásahových jednotek u každého ze čtrnácti krajských policejních ředitelství. Plně si uvědomuji, že vybavení a vycvičení takové jednotky je jak finančně, tak i časově náročné, nicméně zvýšení počtu speciálně vycvičených policistů, zařazených do takového specializovaného útvaru, by bylo jasným signálem. Jednak vně, že jsme na mimořádnou situaci připraveni a schopni ji řešit a minimalizovat tak následky na životech, zdraví a majetku našich občanů. Ale šlo by

i o potencionální signál směřující dovnitř policejního sboru, že vedení si uvědomuje závažnost hrozeb a reaguje pružně na změny a zvyšující se rizika.

U některých územních odborů v rámci krajských ředitelství jsou zřízeny stálé pořádkové jednotky, které nejsou v pravém slova smyslu specializovanými útvary pro boj proti terorismu, ale jedná se o jednotky zpravidla využívané pro udržení veřejného pořádku například při demonstracích nebo sportovních utkáních. U těchto jednotek spatřuji velký potenciál, který by bylo možné využít při jejich výcviku, ideálně zaměřenému i na otázku potírání teroristických hrozeb. Nabízela by se i společná tematická cvičení se specialisty ze zásahových jednotek.

V úvodu kapitoly jsem zmínila úlohu NCOZ jako specializovaného útvaru pro boj s organizovaným zločinem a také zaměřený na boj proti terorismu. Podle mého názoru je zcela správné, aby útvar, který disponuje technickými prostředky, taktickými schopnostmi a zkušenostmi i personální kapacitou působil jako Národní kontaktní bod proti terorismu, tak jak je to v současné době nastaveno. Útvar úzce spolupracuje s Ministerstvem vnitra České republiky, především s nově zřízeným Centrem proti terorismu a hybridním hrozbám, které zahájilo svoji činnost 1. ledna letošního roku. Dalším důležitým aspektem je jeho spolupráce s policejními organizacemi dalších států. To pak umožňuje shromažďovat relevantní a aktuální informace o vývoji této problematiky a reagovat na ně. Rozsah této práce neumožňoval komplexní analýzu činnosti tohoto útvaru, nicméně na základě několika osobních rozhovorů, které jsem s kolegy z tohoto útvaru vedla, mohu uvést, že se při plnění svých úkolů potýkají s obdobnými potížemi, které vnímají i jiní příslušníci Policie České republiky. NCOZ dlouhodobě pracuje na správném personálním výběru, uchazeči o služební místo jsou podrobováni přísným

psychologickým a zdravotním testům, je ověřována jejich odbornost a schopnost plnit v časové tísní nejnáročnější úkoly.

Prioritou Policejního prezidia je zajistit i dostatečnou technickou a ekonomickou podporu útvaru například v podobě obměny vozového parku, kvalitního výcviku, ale i ve formě benefitů za dobře odvedenou práci. Funkcionáři policie si uvědomují důležitost takových útvarů pro zvládnutí vnitřní bezpečnosti našeho státu a vyvíjí značné úsilí k zajištění všech potřeb, které tyto útvary a zde zařazení policisté mají.

Narazila jsem však na absenci legislativního ukotvení stupňů ohrožení terorismem, vyhlášenými vládou České republiky. Systém stupňů ohrožení terorismem byl přijat na základě usnesení vlády, ale není ukotven v žádném zákoně. Vzhledem k tomu, že se jedná o opatření, jehož účelem je především signalizovat občanům státu míru hrozby terorismu, považuji takové řešení v současné době za dostačující.

Dalším zmiňovaným východiskem pak byla analýza platné trestní legislativy. Do konce ledna 2017 byly v Trestním zákoníku vymezeny a popsány pouze dvě skutkové podstaty „teroristických“ trestných činů, a sice „*Teroristický útok*“ a „*Teror*“. Avšak s ohledem na vývoj mezinárodního a globálního terorismu, zaznamenaného ve světě za posledních 20 let, považuji za nezbytné trestní odpovědnost rozšiřovat tak, aby postihovala širší spektrum jednání a reagovala tím na aktuální vývoj dané problematiky. Zákonodárce tak učinil novelou Trestního zákoníku, která je účinná od 1. února 2017 a která obohacuje tuto legislativní normu o skutkové podstaty, postihující účast na teroristické skupině, řeší například financování terorismu, jeho podporu a propagaci, kdy trestné je i schvalování takového činu. Dává ale zároveň pachatelům či spolupachatelům takových trestných činů možnost využít tzv. účinné lítosti,

tedy jinak řečeno je možné se, za zákonem stanovených podmínek, vyhnout trestnímu stíhání za takové jednání.

Zajímavým precedentem je únorové nepravomocné odsouzení prvního občana České republiky za trestný čin „*Podpora a propagace terorismu podle § 312e*“ Trestního zákoníku a to k 4 letům a 6 měsícům odnětí svobody nepodmíněně. Státní zástupce se proti tomuto rozhodnutí odvolal, neboť se domníval, že trest je nedostatečný. Vrchní soud v Praze dal v odvolacím řízení státnímu zástupci za pravdu a odsoudil Jana Silovského na 6 let odnětí svobody nepodmíněně s odůvodněním, že se jedná o generální prevenci a jasnou zprávu všem, kteří uvažují stejně, jako odsouzený. Tento rozsudek je pravomocný k 9. květnu 2017.

Na tomto případě je jasně vidět aplikace nové právní úpravy platné k 1. únoru 2017. Obecně se postupuje podle zákona, který je platný v době, kdy došlo ke spáchání konkrétního trestného činu. Pokud je v době, kdy je vedeno trestní řízení, v platnosti nová právní úprava, která je pro pachatele příznivější, především z pohledu nižší trestní sazby, postupuje se podle této aktuální úpravy. Jan Silovský byl zadržen v únoru roku 2016 v Turecku, při pokusu připojit se k teroristické organizaci Islámský stát. Za trestný čin „*Teroristický útok podle § 311*“ Trestního zákoníku, spáchaného ve stádiu pokusu s odkazem na ustanovení § 20 Trestního zákoníku, mu hrozil trest odnětí svobody ve výši dvanáct až dvacet let, neboť pokus trestného činu je trestný podle trestní sazby uvedené v zákoně pro dokonáný trestný čin. Soud však projednával skutek až v době platnosti zmiňované novely a překvalifikoval jednání obžalovaného na trestný čin „*Podpora a propagace terorismu podle § 312e*“ Trestního zákoníku s trestní sazbou u základní skutkové podstaty v rozmezí dva roky až deset let odnětí svobody.

Prostou úvahou můžeme nabýt dojmu, že rozšířením trestní odpovědnosti na další konání a zpřísněním trestních sazeb dosáhneme automaticky i snížení hrozby terorismu v Česku. Je to jistě velmi dobrá cesta a jasný signál, že takové ohrožení zájmů České republiky bude přísně potrestáno. Je to však jen jedna z možností, která může, ale také nemusí ovlivnit hrozbu terorismu. Zásadním faktorem je především vymahatelnost práva. Ta souvisí se schopností odhalování trestné činnosti ze strany orgánů činných v trestním řízení obecně, schopností vést trestní řízení v mantinelech a za podmínek daných Trestním řádem a to až do konce, tedy do nezávislého rozhodnutí soudu o vině a trestu. Z osobních zkušeností, které mám s trestním řízením, by dle mého názoru bylo velkým přínosem zjednodušení prověřování podle Hlavy IX Trestního řádu. Jedná se zejména o nutnost opakovaného výslechu svědků, poškozených a pachatelů (v postavení podezřelého či obviněného). Zjednodušení by jistě umožnilo zrychlit trestní řízení, které je mnohdy zdržováno právě opakovanými výslechy účastníků v průběhu jednotlivých fází trestního řízení. Nový Trestní řád, resp. nový zákon o trestním řízení soudním, který je avizován již několik let, dosud nebyl schválen a pouze se na jeho znění pracuje, ač nový Trestní zákoník, který od 1. ledna 2010 nahradil starý trestní zákon, je účinný již sedm let.

V praktické části mé práce bylo popsáno, že nasazení a použití operativně pátracích prostředků a podpůrných operativně pátracích prostředků v souladu s platnou legislativou, tedy v souladu s Trestním řádem a zákonem o Policii České republiky, souvisí mimo jiné i s trestní sazbou, kterou je ohrožen pachatel konkrétního trestného činu. Trestní sazby v případě trestných činů motivovaných terorismem jsou jak v základních, tak v kvalifikovaných skutkových podstatách nastaveny tak vysoko, že při splnění zákonných podmínek je možné k jejich odhalení využít všech

možností, které zákon umožňuje. Jedná se například o použití agenta, jehož beztrestnost v případě odhalování trestného činu, je také stanovena zákonem.

Zajímavým pohledem na zpřísnění trestní odpovědnosti, který nutí k zamyšlení je skutečnost, že některá nová ustanovení Trestního zákoníku mohou narážet na svobodu projevu, vycházející z Listiny základních práv a svobody [71, čl. 17], tedy ze stěžejního ústavního dokumentu. Omezení tohoto práva je v tomto případě považováno za opatření, které demokratický stát přijímá jako nezbytné, aby ochránil bezpečnost našeho státu. V praxi to považuji za správné řešení, kdy obdobné bylo přijato i v případě omezení svobody projevu, které se týká propagace a veřejné podpory hnutí hlásajících rasovou, národnostní nebo náboženskou nerovnost, kdy za takové vnímáme podporu fašismu a nacismu, používání symbolů, spojených s fašismem a podobně. Zde nám s časovým odstupem od konce druhé světové války nepříjde neopodstatněné, že takové projevy jsou trestány. Zákon tak brání společnost před takovými aktivitami, které byly původci války a zmaření několika milionů lidských životů. Stejně tak nyní vnímáme nebezpečí terorismu a zpřísnění právní úpravy bylo jeho logickým vyústěním.

Nedomnívám se, že pouhá přísnost právní úpravy zajistí, že k teroristickým útokům docházet nebude, protože se teroristé leknou toho, že budou posláni na mnoho let do vězení. To by bylo zcela naivní a utopistické. Přesto má tento způsob své opodstatnění, protože je signálem. Signálem, že Česká republika je státem demokratickým, chránícím své zájmy a vnitřní i vnější bezpečnost všemi zákonnými prostředky. Signál sounáležitosti se státy, kterých se vlna globálního terorismu dotkla a s nimiž nás pojí aliance, založené na společných zájmech a prosazování demokratických principů. Se státy, jejichž nevinní občané položili své životy v nerovném boji se skrytým nepřítelem, který útočí bez vyhlášení války, ze zálohy a často těmi nejpodlejšími způsoby. Asi nikdo

v současné době nenalezne zaručený a zcela účinný způsob boje proti terorismu. Ale každý krok, který na této cestě uděláme, může vést k cíli. Ke spojení „hard-power“ a „soft-power“ způsobů, tedy síly a prevence ve vyváženém poměru tak, aby se dařilo rizika v co nejvyšší míře eliminovat.

V souvislosti se zaznamenanou kazuistikou bych chtěla blíže ze svého pohledu podrobit rozboru otázku medializace teroristického činu a požadavků veřejnosti na informace v souvislosti s terorismem. Eichler i jiní ve svých publikacích opakovaně zmiňují jako jeden z cílů teroristů přitáhnout pozornost veřejnosti k problému, k tomu, na co chtějí poukázat, jaká je jejich zpráva, tedy „message.“

Světová média okamžitě reagují na teroristické útoky obsáhlým, nejlépe živým vysíláním, které mapuje teroristický útok a jeho rozsah. Novináři z místa zpovídají očitě svědky, ale i ty, kteří na místo přijdou až poté. Seriózní i bulvární média se předhánějí ve sdělování jmen a příběhů obětí a pozůstalých. Samozřejmě nejsem proti sdělování pravdivých a věcných informací o dění. Informace jsou to, co utváří naše vědění a názory na okolní svět.

Je potřeba se ale zamyslet nad tím, jak zajistit adekvátní informování o takových skutcích, ale zároveň se omezit pouze na věcnost, která neglorifikuje teroristy a nedělá z teroristického útoku senzaci. Protože přesně tento přístup nahrává ke zviditelnění teroristů, umožňuje jim šokovat co největší počet lidí a upozornit na „svou věc.“ V neposlední řadě pomáhá v dalším náboru aktivních členů, pomáhá i k rozšíření obce pasivních podporovatelů, kteří se dozvídají o rozsahu činů, o obětech z řad těch, kteří podle nich reprezentují společnost, která utlačuje jejich národ či souvěrce.

Mohlo by se zdát, že je to problém, který se České republiky v tuto chvíli netýká. Ale přestože se na našem území dosud nikdy neuskutečnil teroristický

útok jako například v Paříži či Londýně, přesto se na tuto možnost připravujeme. Stejně je nutné se připravit i z hlediska mediálního obrazu, který bude předkládán široké veřejnosti. A i připravenost policistů reagovat na takový čin je součástí správně zvolené, v tomto případě mediální, strategie. To se ukázalo i na případu v Uherské Brodě, kde Policie České republiky nejprve ústy tiskové mluvčí, poté ústy policejního prezidenta věcně informovala o situaci na místě. Stejně se zachoval ministr vnitra. Sdělili pouze to, co bylo z hlediska taktiky stále ještě probíhajícího zákroku nutné a vhodné, aby neohrozili další osoby, ukryté v objektu. Poněkud kontraproduktivním se podle mého názoru ukázalo mediální vystoupení starosty Uherského Brodu, kdy lidsky jeho reakci chápou, nicméně on nevystoupil jako občan, ale jako představitel samosprávy. Rychlé soudy o tom, proč k celé věci došlo a kdo tomu mohl zabránit a to bez ověření si sdělovaných skutečností, navozuje strach a nervozitu občanů.

Z vlastní zkušenosti mohu říci, že tiskový mluvčí Policie České republiky jsou odborně školeni a připravováni na styk s novináři a jsou si vědomi toho, co je z taktického i morálního hlediska vhodné a možné médiím sdělit tak, aby nebylo zmařeno, ztíženo nebo ovlivněno trestní řízení jakéhokoliv trestného činu a stejně tak akcentují etické hledisko, aby nedocházelo k sekundární viktimizaci obětí.

Posledním bodem, který na tomto místě chci zmínit, je problematika zpřísnění držení střelných zbraní v ČR. Po incidentu v Uherské Brodě se tato otázka znovu dostala do popředí a znovu se objevuje v posledních měsících s avizovanými úpravami Evropské unie. Zákon, který tuto problematiku upravuje [5], byl naposledy novelizován k 1. únoru 2017, ale jeho další novela je již schválena, platná k 1. srpnu 2017 a zahrnující upřesňující předpisy Evropské unie.

Veřejnost i odborníci volali především po zpřísnění zdravotní způsobilosti pro žadatele o zbrojní průkaz. Současná právní úprava vyžaduje předložení dokladu o zdravotní způsobilosti žadatelem o zbrojní průkaz, který vystavuje zpravidla praktický lékař. Tento lékařský posudek musí držitel zbrojního průkazu periodicky předkládat také při žádosti o prodloužení platnosti svého zbrojního průkazu. To činí každých 5 let. Lékařům ukládá zákonodárce povinnost informovat o změně zdravotního stavu, která by mohla mít vliv na zdravotní způsobilost k nakládání se zbraněmi Policii České republiky a to v případě, že ví, že takový pacient je držitelem zbrojního průkazu. Lékař má ale i možnost, nikoliv povinnost, ověřit, zda pacient, který není z hlediska zdravotního způsobilý k držení zbraně, je či není držitelem zbrojního průkazu. Tolik stručně zákon a právě zde narážíme na problém. Lékaře mohou lidé měnit dle libosti, zdravotní dokumentace pacienta nemusí být úplná a o tom, že je držitelem zbrojního průkazu, nemusí být praktický lékař vůbec informován. Pokud pacient nemá žádné obtíže a k lékaři přijde jednou za 5 let pouze s požadavkem na potvrzení příslušného formuláře, těžko má lékař relevantní informace, na základě kterých by mu neměl vyhovět. Podle mého názoru by nebylo od věci psychologické vyšetření jako podmínka pro získání zbrojního průkazu a jeho opakování při každé žádosti o prodloužení jeho platnosti. Žádné řešení není samospásné, žádné řešení nám nezajistí stoprocentní jistotu, že systém postihne všechny případy potenciálního rizika selhání. Můžeme namítat, že takové zpřísnění bude zase jen nahrávat lékařům, kteří takové vyšetření zpoplatní, můžeme namítat, že zpřísnění se dotkne jen těch, co žádný problém nemají a rizikovní držitelé stejně systémem projdou bez povšimnutí. Je to možné, ale jakýkoliv smysluplný pokus eliminovat riziko se může projevit. Ano, vždy může dojít k podobným událostem. Ale víme, dokážeme zjistit a popsat ty případy, kdy systém zafungoval a podobné události zabránil. To si nemyslím. Zpřísnění této legislativy je jistě otázkou odborné diskuze, ale já sama bych se ke zpřísnění podmínek přiklonila. Druhou

stranou mince je ale držení zbraní nelegálních, tedy takových, které nejsou evidovány podle zmiňovaného zákona.

Každá legislativní či jiná reakce a poučení se z toho, co nás potkalo, může zvýšit bezpečnost a zamezit dalším podobným incidentům. Zlepšit tzv. „*current status*“ v této oblasti. Uvědomit si, při dynamice současné společnosti, že každý takový či podobný případ nás může posunout vpřed a připravit nás na možné. Na to, co jsme dosud pouze slyšeli, nebo jsme si nedokázali představit.

A to je obecné resumé, ke kterému jsem se dopracovala, tedy že každá snaha o smysluplnou změnu v reakci na mimořádní situace, v tomto případě teroristické činy, nás posouvá dál. Zvyšujeme svoji obezřetnost, zvyšujeme svoji připravenost, počítáme s nevyhnutelným a přemýšlíme nad tím, jak zabránit takovým činům, jak co nejlépe zmírnit následky takových činů a jak takové činy postihovat. A to zcela v rámci demokratických principů a v mezích zákonů, které chráníme. Tady se dotýkáme také vymahatelnosti práva. A k jejich ochráncům, prosazovatelům a vymahatelům patří i Policie České republiky.

8 ZÁVĚR

Celou diplomovou prací se vine snaha o zmapování terorismu a nezastupitelné úlohy Policie České republiky v boji proti němu. V teoretické části se podrobně zabývám popsáním fenoménu terorismu a postihnutím jeho základních znaků a motivů tak, aby bylo možné tyto poznatky aplikovat na jednotlivé činy, u kterých můžeme následně konstatovat, zda jsou činy teroristickými či nikoliv. To, že dokážeme takové jednání a jeho pozadí rozklíčovat, pomůže tyto činy identifikovat a s pomocí legislativy i postihnout a zajistit potrestání viníků.

Stěžejním článkem tohoto soukolí je Policie České republiky, která se v rámci svých úkolů a organizační struktury připravuje na zvládnutí mimořádných událostí a krizových situací různého druhu a vytváří podmínky, na základě kterých dokáže včas odhalovat, objasňovat a vyšetřovat teroristické útoky. Tak je i celá moje práce koncipována. Na popsání a analýze získaných poznatků a jejich aplikaci na konkrétním příkladu.

Žijeme ve světě rozděleném, ač nám moderní komunikační technologie dávají možnost naprostého propojení a sdílení událostí prakticky v reálném čase po celé planetě. Ve světě rozděleném ne vzdáleností světadílů, ale politickými názory, ekonomickým statusem či náboženstvím.

V takovém světě pnutí se někteří uchylují k prosazování svých názorů a přesvědčení ne diplomatickými, ale násilnými způsoby. Nejsme tím překvapeni, je to historicky doložitelný fakt, provázející lidstvo celé věky. Překvapeni jsme spíš rozsahem a následky, které moderní technologie umocnily. Dříve se o masakru jedné vesnice, kde bylo zabito všech 35 obyvatel, dozvěděli nejdále obyvatelé vesnice sousední a možná tato událost zůstala zaznamenána v lidové písni. Dnes, kdy unesené letadlo navedené teroristy

na cíl, zabije nebo zraní tisíce lidí a způsobí obrovské škody, je o tom celý svět informován během pár okamžiků.

Každá společnost, každý stát se musí s takovou hrozbou vypořádat a připravit se na ni. Stejně tak činí Česká republika, potažmo pilíř její vnitřní bezpečnosti - Policie České republiky. Závěr mé práce možná není zcela optimistický, ale přesto jsem přesvědčena o tom, že nastavená strategie vnitřní bezpečnosti, do které patří i strategie rozvoje Policie České republiky, je připravena po personální i organizační stránce na možná rizika.

Riziko teroristického útoku na našem území je považováno za nízké, ale ne zanedbatelné a Policie České republiky rozhodně takové hrozby nepodceňuje a připravuje se na ně v součinnosti s dalšími složkami státu a také jako součást Integrovaného záchranného systému.

Můžeme pouze spekulovat, proč se území našeho státu dosud nestalo terčem větších teroristických útoků. Zcela jistě to nebude způsobeno stupněm připravenosti bezpečnostních složek státu nebo nastavením legislativního systému. Důvodem bude spíše to, že jsou zde jiné státy, které pro teroristy představují daleko větší výzvu a cíl, a zaručují jim daleko vyšší mediální pozornost a ohlas na útok v celosvětovém měřítku, než by jim takto mohla posloužit Česká republika.

Rozhodně to ale není argument, proč polevit v přípravách na možnou hrozbu. Kvalitní krizový manažer je hodnocen na základě toho, že není nucen nic zásadnějšího řešit, protože řešení nalézá v prevenci, tedy v předcházení. U terorismu nemůžeme nastavit žádnou zcela účinnou prevenci. O to víc musíme zaměřit své síly na přípravu řešení aktuálních krizových situací souvisejících s teroristickými útoky. A v těchto přípravách nikdy nepolevit.

9 SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

Zkratka	Její význam
atd.	a tak dále
atp.	a tak podobně
CBRNE	akronym (slovo složené z počátečních písmen souboru slov) anglických slov C-hemical (chemický), B-iological (biologický), R-adio-logical (radiologický), N-uclear (jaderný), E-xplosiv (výbušný),
ČR	Česká republika
ETA	Euskadi Ta Askatasuna, v překladu Baskicko a jeho svoboda
EU	Evropská unie
FBI	Federal Bureau of Investigation, v překladu Federální úřad pro vyšetřování, Spojené státy americké
FKÚ	Federální kriminální ústředna
Hl. m. Praha	Hlavní město Praha
HZS ČR	Hasičský záchranný sbor České republiky
IOS	Integrované operační středisko (krajského ředitelství Policie České republiky)
IRA	Irish Republican Army, v překladu Irská republikánská armáda
IZS	Integrovaný záchranný systém
KŘP	Krajské ředitelství policie
NATO	North Atlantic Treaty Organisation, v překladu: Organizace severoatlantické smlouvy

NB	Národní bezpečnost
NCOZ /	
NCOZ	SKPV Národní centrála proti organizovanému zločinu Služby kriminální policie a vyšetřování
NKBT	Národní kontaktní bod proti terorismu
OČTŘ	Orgány činné v trestním řízení
OKTE	Odbor kriminalistické techniky a expertiz
OOP	Obvodní oddělení policie
OSN	Organizace spojených národů
OZU	Odbor zvláštního určení
per analogiam latinsky, v překladu: podobně, podle obdoby, analogicky	
PMJ	Pohotovostní motorizovaná jednotka
Policie ČR	Policie České republiky
resp.	respektive, v překladu: přesněji, lépe řečeno, popřípadě
R PP	Rozkaz policejního prezidenta
ROZA	Rota zásahu proti nebezpečnému pachateli
SIS	Schengenský informační systém
SKPV	Služba kriminální policie a vyšetřování
SNB	Sbor národní bezpečnosti
SS	Schutz-Staffel, v překladu „ochranný oddíl“, označení elitních bojových jednotek nacistického Německa
STČ _/IZS	Soubor typových činností _/Integrovaného záchranného systému

SWOT	akronym (slovo složené z počátečních písmen souboru slov) anglických slov S-trengths, W-eaknesses, O-pportunities a T- hreats
TrŘ	Trestní řád (zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním)
TrZ	Trestní zákoník (zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník)
tzv.	tak zvaných
ÚKP	Ústředna kriminální policie
ÚOKFK /	
ÚOKFK SKPV	Útvar odhalování korupce a finanční kriminality Služby kriminální policie a vyšetřování
ÚOOZ /	
UOOZ SKP	Útvar pro odhalování organizovaného zločinu Služby kriminální policie
ÚOOZ SKPV	Útvar pro odhalování organizovaného zločinu Služby kriminální policie a vyšetřování
ÚRN/URNA	Útvar rychlého nasazení Policie České republiky
USA United	States of Amerika (Spojené státy americké)
VB	Veřejná bezpečnost
WTC	World Trade Centre, v překladu: Světové obchodní středisko
ZHN	Zbraně hromadného ničení
ZP PP	Závazný pokyn policejního prezidenta

10 SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY A ONLINE ZDROJŮ

- [1] ČESKO. Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2017 [cit. 2017-01-22]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-239>
- [2] ČESKO. Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon). In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2017 [cit. 2017-03-06]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-240>
- [3] ADAMEC, Vilém, David ŘEHÁK a Lenka ČERNÁ. *Základy organizace a řízení bezpečnosti v České republice*. V Ostravě: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2012. Spektrum. ISBN 978-80-7385-123-1.
- [4] ČESKO. Ústavní zákona č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2017 [cit. 2017-03-07]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1998-110>
- [5] VILÁŠEK, Josef a Jan FUS. *Krizové řízení v ČR na počátku 21. století*. Praha: Karolinum, 2012. ISBN 978-80-246-2170-8.
- [6] FIALA, Miloš a Josef VILÁŠEK. *Vybrané kapitoly z ochrany obyvatelstva*. Praha: Karolinum, 2010. ISBN 978-80-246-1856-2.
- [7] LINHART, Petr a Radim ROUDNÝ. *Ochrana obyvatelstva a terorismus: distanční opora*. Vyd. 2. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2010. ISBN 978-80-7395-252-5.
- [8] ČESKO. Vyhláška č. 328/2001 Sb., Ministerstva vnitra o některých podrobnostech zabezpečení integrovaného záchranného systému. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2017 [cit. 2017-03-06]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2001-328>
- [9] ŠÍN, Robin. *Medicína katastrof*. Praha: Galén, 2017. ISBN 9788074922954.

- [10] Dokumentace IZS - Typové činnosti. In: *Hzscr.cz* [online]. [cit. 2017-03-06].
Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/clanek/dokumentace-izs-587832.aspx?q=Y2hudW09MQ%3d%3d>
- [11] Ptačí chřipka. In: *Medixa.org* [online]. [cit. 2017-03-06].
Dostupné z: <http://cs.medixa.org/nemoci/ptaci-chripka>
- [12] ČESKO. Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád).
In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2017 [cit. 2017-03-06].
Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1961-141>
- [13] MACEK, Pavel. *Dějiny policie a četnictva*. Přeložil Lubomír UHLÍŘ. Praha: Police History, 1999. ISBN 80-902670-0-9.
- [14] Historie policie a četnictva. In: *Policie.cz* [online]. [cit. 2017-03-07].
Dostupné z: www.policie.cz/clanek/historie-policie-a-cetnictva.aspx?q=Y2hudW09MQ%3d%3d
- [15] Program československé vlády Národní fronty Čechů a Slováků přijatý 5. dubna 1945 v Košicích, tzv. Košický vládní program.
In: *Svedomi.cz* [online]. [cit. 2017-03-07]. Dostupné z: http://www.svedomi.cz/dokdoby/1945_kosvlpr.htm
- [16] ČESKO. § 2 dekretu č. 1/1945 Sb., ústavní dekret presidenta republiky o nové organizaci vlády a ministerstev v době přechodné. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2017 [cit. 2017-03-28].
Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1945-1#p2>
- [17] MACEK, Pavel a Lubomír UHLÍŘ. *Dějiny policie a četnictva*. Praha: Police History, 2011. ISBN 9788086477558.
- [18] ČESKO. § 1 nařízení vlády č. 48/1950 Sb., vládní nařízení, kterým se zřizuje ministerstvo národní bezpečnosti. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2017 [cit. 2017-03-28]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1950-48#p1>

- [19] ČESKO. Čl. 1 odst. 1 ústavního zákona č. 143/1968 Sb., o československé federaci. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2017 [cit. 2017-03-28]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1968-143#cl1-1>
- [20] ČESKO. Zákon č. 40/1974 Sb., o Sboru národní bezpečnosti. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2017 [cit. 2017-03-28]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1974-40>
- [21] ČESKO. Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2017 [cit. 2017-03-07]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2008-273>
- [22] VANGELI, Benedikt. *Zákon o Policii České republiky: komentář*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2014. Beckovy komentáře. ISBN 978-80-7400-543-5.
- [23] ČESKO. Zákon č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2017 [cit. 2017-03-30]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-361>
- [24] ČESKO. Zákon č. 283/1991 Sb., České národní rady o Policii České republiky. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2017 [cit. 2017-03-07]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1991-283>
- [25] Závazný pokyn policejního prezidenta č. 27/2008 ze dne 31. ledna 2008, kterým se upravují úkoly Policie České republiky při přípravě a provádění záchranných a likvidačních prací složkami integrovaného záchranného systému. [Interní materiál Policie České republiky]
- [26] Závazný pokyn policejního prezidenta č. 103/2013 ze dne 28. května 2013, o plnění některých úkolů policejních orgánů Policie České republiky v trestním řízení. [Interní materiál Policie České republiky]
- [27] Závazný pokyn policejního prezidenta č. 137/2009 ze dne 14. října 2009 organizaci Policie České republiky. [Interní materiál Policie České republiky]

- [28] Rozkaz policejního prezidenta č. 135/2014 ze dne 26. června 2014, kterým [Interní materiál Policie České republiky] se vydává organizační řád Policejního prezidia České republiky
- [29] Útvary s působností na celém území ČR. In: *Policie.cz* [online]. [cit. 2017-03-30]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/utvary-s-pusobnosti-na-celem-uzemi-cr-312510.aspx>
- [30] Útvary s územně vymezenou působností. In: *Policie.cz* [online]. [cit. 2017-03-30]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/utvary-s-uzemne-vymezenou-pusobnosti-794179.aspx>
- [31] Představení Krajského ředitelství policie Středočeského kraje. In: *Policie.cz* [online]. [cit. 2017-03-30]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/predstaveni-krajskeho-reditelstvi-policie-stredoceskeho-kraje-330351.aspx?q=Y2hudW09MQ%3d%3d>
- [32] O nás - Krajské ředitelství policie Zlínského kraje. In: *Policie.cz* [online]. [cit. 2017-03-30]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/o-nas-krajske-reditelstvi-policie-zlinskeho-kraje-528738.aspx>
- [33] CARR, Caleb. Dějiny terorismu: dějiny války proti civilistům: [od starověku po současnost]. Praha: Práh, 2002. ISBN 80-7252-063-6.
- [34] EICHLER, Jan. *Terorismus a války v době globalizace*. 2., dopl. vyd. Praha: Karolinum, 2010. ISBN 978-80-246-1790-9.
- [35] BRZYBOHATÝ, Marian. *Terorismus II*. Praha: Police History, 1999. ISBN 80-902670-4-1.
- [36] MAREŠ, Miroslav. *Terorismus v ČR*. Brno: Centrum strategických studií, 2005. ISBN 80-903333-8-9.
- [37] BRZYBOHATÝ, Marian. *Terorismus I*. Praha: Police History, 1999. ISBN 80-902670-1-7.
- [38] ŘEHÁK, David, Pavel FOLTIN a Richard STOJAR. *Vybrané aspekty soudobého terorismu*. Praha: Ministerstvo obrany České republiky - Agentura vojenských informací a služeb, 2008. ISBN 978-80-7278-443-1.

- [39] EICHLER, Jan. *Terorismus a války na počátku 21. století*. V Praze: Karolinum, 2007. ISBN 978-80-246-1317-8.
- [40] CORTE IBÁÑEZ, Luis de la. *Logika terorismu*. Přeložil Jana NOVOTNÁ. Praha: Academia, 2009. Historie. ISBN 978-80-200-1724-6.
- [41] KRULÍK, Oldřich, Ivan MAŠEK a Otakar J. MIKA. *Fenomén současného terorismu*. Brno: Vysoké učení technické v Brně, Fakulta chemická, 2008. ISBN 978-80-214-3600-8.
- [42] Atentátník z Londýna podle policie jednal osamoceně. In: *Globe24.cz* [online]. [cit. 2017-04-24]. Dostupné z: <https://globe24.cz/svet/28162-atentatnik-z-londyna-podle-policie-jednal-osamocene>
- [43] ČESKO. Zákon č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. [cit. 2017-04-23]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2005-412>
- [44] Národní kontaktní bod proti terorismu. In: *Policie.cz* [online]. [cit. 2017-04-25]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/kopie-terorismus.aspx?q=Y2hudW09Mw%3d%3d>
- [45] Stupně ohrožení terorismem. In: *mvcr.cz* [online]. [cit. 2017-04-25]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/cthh/clanek/stupne-ohrozeni-terorismem.aspx>
- [46] NOVÁKOVÁ, Lucie. Vláda schválila systém vyhlášení stupňů ohrožení terorismem. In: *mvcr.cz* [online]. [cit. 2017-04-25]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/vlada-schvalila-system-vyhlasovani-stupnu-ohrozeni-terorismem.aspx>
- [47] Dokumenty - Stupně ohrožení terorismem. In: *mvcr.cz* [online]. [cit. 2017-04-26]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/cthh/clanek/terorismus-web-dokumenty-dokumenty.aspx>
- [48] Dokumenty - Terorismus. In: *mvcr.cz* [online]. [cit. 2017-04-26]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/dokumenty-454055.aspx>

- [49] ČESKO. Strategie České republiky pro boj proti terorismu od roku 2013. In: *mvcr.cz* [online]. [cit. 2017-04-26]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/dokumenty-454055.aspx>
- [50] Historie útvaru NCOZ. In: *Policie.cz* [online]. 2017 [cit. 2017-03-31]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/ncoz-historie-utvaru.aspx>
- [51] Útvar pro odhalování organizovaného zločinu SKPV. In: *Policie.cz* [online]. 2017 [cit. 2017-03-31]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/utvar-pro-odhalovani-organizovaneho-zlocinu-skp-199737.aspx>
- [52] Útvar odhalování korupce a finanční kriminality SKPV. In: *Policie.cz* [online]. 2017 [cit. 2017-03-31]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/uokfk-skp-utvar-odhalovani-korupce-a-financni-kriminality-skp.aspx>
- [53] KOVÁŘ, Milan. *Terorismus III.: (protiteroristické jednotky)*. Praha: Police History, 2007. ISBN 978-80-86477-00-8.
- [54] Historie URNA. In: *Urna.tode.cz* [online]. [cit. 2017-04-05]. Dostupné z: <http://www.urna.tode.cz/historie/>
- [55] Útvar rychlého nasazení policie České republiky. In: *Policie.cz* [online]. [cit. 2017-04-05]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/utvar-rychleho-nasazeni-policie-ceske-republiky-utvar-rychleho-nasazeni.aspx>
- [56] BRZYBOHATÝ, Marian. *Současné vývojové trendy terorismu a vybrané pedagogické problémy výcviku speciálních jednotek*. Praha: Policejní akademie ČR, 2001. ISBN 80-7251-073-8.
- [57] Zásahové jednotky v ČR. In: *Urna.tode.cz* [online]. [cit. 2017-04-05]. Dostupné z: <http://www.urna.tode.cz/zasahove-jednotky-v-cr/>
- [58] ČESKO. Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2017 [cit. 2017-04-28]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-40#f3918312>

- [59] ČESKO. Důvodová zpráva k Návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník. In: *psp.cz* [online]. [cit. 2017-04-28]. Dostupné z: <http://psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=7&CT=753&CT1=0>
- [60] ČESKO. Zákon č. 140/1961 Sb., trestní zákon. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2017 [cit. 2017-04-29]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1961-140#p1>
- [61] DRAŠTÍK, Antonín. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. ISBN 978-80-7478-790-4
- [62] ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: C.H. Beck, 2012. ISBN 978-80-7400-428-5
- [63] VANTUCH, Pavel. *Trestní zákoník s komentářem: komentář k zákonu č. 40/2009 Sb., ve znění pozdějších předpisů: informace z judikatury: k 1.8.2011*. Olomouc: ANAG, 2011. ISBN 978-80-7263-677-8
- [64] PŘEHLEDNĚ: Útok v Uherském Brodě a zásah policie krok za krokem. In: *Idnes.cz* [online]. [cit. 2017-05-08]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/chronologie-v-pripadu-strelby-z-uherskeho-brodu-fuu-/domaci.aspx?c=A150225_104348_zlin-zpravy_cen
- [65] ČESKO. Zákon č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních a střelivu a o změně zákona č. 156/2000 Sb., o ověřování střelných zbraní, střeliva a pyrotechnických předmětů a o změně zákona č. 288/1995 Sb., o střelných zbraních a střelivu (zákon o střelných zbraních), ve znění zákona č. 13/1998 Sb., a zákona č. 368/1992 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů, (zákon o zbraních). In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2017 [cit. 2017-04-28]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2002-119>
- [66] Střelba v restauraci v Uherském Brodě. In: *Idnes.cz* [online]. [cit. 2017-05-08]. Dostupné z: <http://zlin.idnes.cz/strelba-v-restauraci-v-uherskem-brode-d83-/online.aspx?online=1005750>

- [67] GRASSEOVÁ, Monika, Radek DUBEC a David ŘEHÁK. *Analýza podniku v rukou manažera: 33 nejpoužívanějších metod strategického řízení*. 2. vyd. Brno: BizBooks, 2012. ISBN 978-80-265-0032-2.
- [68] Ústav územního rozvoje. *Metodický návod pro tvorbu SWOT analýzy s příkladem*. In: *uur.cz* [online]. cit. 2017-04-25]. Dostupné z: <http://www.uur.cz/images/konzultacnistredisko/MetodickeNavody/SWOT/AnalzySWOT20070613.pdf>
- [69] ČEVELOVÁ, Magdaléna. *Proč SWOT analýza* In: *Čevelová.cz* [online]. [cit. 2017-04-25]. Dostupné z: <https://www.cevelova.cz/proc-swot-analyza/>
- [70] Co je SWOT analýza a jak ji využít. In: *Deník neziskovky.cz* [online]. [cit. 2017-04-25]. Dostupné z: <http://denikneziskovky.cz/co-je-swot-analyza-a-jak-ji-vyuzit/>
- [71] ČESKO. Usnesení č. 2/1993 Sb., předsednictva České národní rady o vyhlášení LISTINY ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD jako součástí ústavního pořádku České republiky. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2017 [cit. 9. 5. 2017]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1993-2#f1471514>

11 SEZNAM POUŽITÝCH OBRÁZKŮ

Obrázek 1 Rámcová struktura bezpečnostního systému České republiky, [3, str. 26].....	19
Obrázek 2 Organizační struktura Policie České republiky, zdroj: http://www.policie.cz/clanek/o-nas-policie-ceske-republiky-policie-ceske-republiky.aspx	35
Obrázek 3 Logo Krajského ředitelství Policie ČR Středočeského kraj, zdroj: http://www.policie.cz/krajske-reditelstvi-policie-stck.aspx	36
Obrázek 4 Logo – Krajské ředitelství policie Zlínského kraje, zdroj: http://www.policie.cz/zlinsky-kraj.aspx	37
Obrázek 5 Stupně ohrožení terorismem, zdroj: https://www.novinky.cz/domaci/398354-v-cesku-plati-prvni-stupen-ohrozeni-terorismem-chovanec-chce-vojaky-v-ulicich.html	61
Obrázek 6 Logo ÚOOZ SKPV, zdroj: http://www.policie.cz/clanek/utvar-pro-odhalovani-organizovaneho-zlocinu-skp-199737.aspx	65
Obrázek 7 Logo ÚOKFK SKPV, zdroj: http://www.policie.cz/clanek/uokfk-skp-utvar-odhalovani-korupce-a-financni-kriminality-skp.aspx	66
Obrázek 8 Logo - Národní centrála proti organizovanému zločinu SKPV, zdroj: http://www.policie.cz/clanek/narodni-centrala-proti-organizovanemu-zlocinu-skp.aspx	67
Obrázek 9 Organizační struktura Centrály proti organizovanému zločinu SKPV, zdroj: http://www.policie.cz/clanek/organizacni-struktura-ncoz.aspx ...	68
Obrázek 10 Logo - Útvar rychlého nasazení Policie České republiky, zdroj: http://www.urna.tode.cz//urna_tvar_rychlho_nasazen_15018.htm	72
Obrázek 11 Logo Zásahových jednotek krajských ředitelství Policie ČR, dostupné z: http://www.urna.tode.cz/zasahove-jednotky-v-cr/	74
Obrázek 12 Grafické znázornění SWOT analýzy, dostupné z: https://www.cevelova.cz/proc-swot-analyza/	97

Obrázek 13 Grafické znázornění provázanosti jednotlivých částí SWOT analýzy, dostupné z:<http://www.braintools.cz/toolbox/strategie/swot-analyza.htm>..... 98

12 SEZNAM PŘÍLOH

Příloha 1: Úplné znění § 311 Teroristický útok.....	I
Příloha 2: Úplné znění § 312 Teror	III
Příloha 3: Úplné znění § 312a Účast na teroristické skupiny	IV
Příloha 4: Úplné znění § 312b Zvláštní ustanovení o účinné lítosti	V
Příloha 5: Úplné znění § 312c Beztrestnost agenta.....	VI
Příloha 6: Úplné znění § 312d Financování terorismu	IX
Příloha 7: Úplné znění § 312e Podpora a propagace terorismu	X
Příloha 8: Úplné znění § 312f Vyhrožování teroristickým trestným činem ...	XII
Příloha 9: Úplné znění § 313 Společná ustanovení	XIII

Příloha 1: Úplné znění § 311 Teroristický útok k 1. únoru 2017

(1) Kdo v úmyslu poškodit ústavní zřízení nebo obranyschopnost České republiky, narušit nebo zničit základní politickou, hospodářskou nebo sociální strukturu České republiky nebo mezinárodní organizace, závažným způsobem zastrašit obyvatelstvo nebo protiprávně přinutit vládu nebo jiný orgán veřejné moci nebo mezinárodní organizaci, aby něco konala, opominula nebo trpěla,

a) provede útok ohrožující život nebo zdraví člověka s cílem způsobit smrt nebo těžkou újmu na zdraví,

b) zmocní se rukojmí nebo provede únos,

c) zničí nebo poškodí ve větší míře veřejné zařízení, dopravní nebo telekomunikační systém, včetně informačního systému, pevnou plošinu na pevninské mělčině, energetické, vodárenské, zdravotnické nebo jiné důležité zařízení, veřejné prostranství nebo majetek s cílem ohrozit tím lidské životy, bezpečnost uvedeného zařízení, systému nebo prostranství anebo vydat majetek v nebezpečí škody velkého rozsahu,

d) naruší nebo přeruší dodávku vody, elektrické energie nebo jiného základního přírodního zdroje s cílem ohrozit tím lidské životy nebo vydat majetek v nebezpečí škody velkého rozsahu,

e) zmocní se letadla, lodi, jiného prostředku osobní či nákladní dopravy nebo pevné plošiny na pevninské mělčině, nebo nad takovým dopravním prostředkem nebo pevnou plošinou vykonává kontrolu, anebo zničí nebo vážně poškodí navigační zařízení nebo ve větším rozsahu zasahuje do jeho provozu nebo sdělí důležitou nepravdivou informaci, čímž ohrozí život nebo zdraví lidí, bezpečnost takového dopravního prostředku anebo vydá majetek v nebezpečí škody velkého rozsahu,

f) vyrábí nebo jinak získá, přechovává, dováží, přepravuje, vyváží či jinak dodává nebo užije výbušninu, jaderný materiál, jadernou, biologickou,

chemickou nebo jinou zbraň, bojový prostředek nebo materiál obdobné povahy, anebo provádí výzkum a vývoj jaderné, biologické, chemické nebo jiné zbraně nebo bojového prostředku nebo výbušniny, nebo

g) vydá lidi v obecné nebezpečí smrti nebo těžké újmy na zdraví nebo cizí majetek v nebezpečí škody velkého rozsahu tím, že způsobí požár nebo povodeň nebo škodlivý účinek výbušnin, plynu, elektřiny nebo jiných podobně nebezpečných látek nebo sil nebo se dopustí jiného podobného nebezpečného jednání, nebo takové obecné nebezpečí zvýší nebo ztíží jeho odvrácení nebo zmírnění,

bude potrestán odnětím svobody na pět až patnáct let, popřípadě vedle tohoto trestu též propadnutím majetku.

(2) Odnětím svobody na dvanáct až dvacet let, popřípadě vedle tohoto trestu též propadnutím majetku, nebo výjimečným trestem bude pachatel potrestán,

a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 jako člen organizované skupiny,

b) způsobí-li takovým činem těžkou újmu na zdraví nebo smrt,

c) způsobí-li takovým činem, že větší počet lidí zůstal bez přístřeší,

d) způsobí-li takovým činem přerušování dopravy ve větším rozsahu,

e) způsobí-li takovým činem škodu velkého rozsahu,

f) získá-li takovým činem pro sebe nebo pro jiného prospěch velkého rozsahu,

g) ohrozí-li takovým činem závažně mezinárodní postavení České republiky nebo postavení mezinárodní organizace, jejíž je Česká republika členem, nebo

h) spáchá-li takový čin za stavu ohrožení státu nebo za válečného stavu.

(3) Příprava je trestná.

Příloha 2: Úplné znění § 312 Teror k 1. únoru 2017

(1) Kdo v úmyslu poškodit ústavní zřízení České republiky jiného úmyslně usmrtí, bude potrestán odnětím svobody na patnáct až dvacet let, popřípadě vedle tohoto trestu též propadnutím majetku, nebo výjimečným trestem.

(2) Příprava je trestná.

Příloha 3: Úplné znění § 312a Účast na teroristické skupiny k 1. únoru 2017

(1) Kdo založí teroristickou skupinu nebo kdo se činnosti teroristické skupiny účastní, bude potrestán odnětím svobody na tři až dvanáct let, popřípadě vedle tohoto trestu též propadnutím majetku.

(2) Odnětím svobody na pět až patnáct let, popřípadě vedle tohoto trestu též propadnutím majetku, bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1

a) jako vedoucí činitel nebo představitel teroristické skupiny, nebo

b) jako zakladatel nebo člen teroristické skupiny, která naplňuje znaky organizované zločinecké skupiny.

(3) Odnětím svobody na dvanáct až dvacet let, popřípadě vedle tohoto trestu též propadnutím majetku, bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1

a) jako vedoucí činitel nebo představitel teroristické skupiny, která naplňuje znaky organizované zločinecké skupiny, nebo

b) za stavu ohrožení státu nebo za válečného stavu.

(4) Ustanovení § 107 a 108 se na pachatele činu uvedeného v odstavcích 1 až 3 neužijí.

Příloha 4: Úplné znění § 312b Zvláštní ustanovení o účinné lítosti k 1. únoru 2017

Kdo spáchá čin uvedený v § 312a, není trestný, učinil-li o teroristické skupině oznámení státnímu zástupci nebo policejnímu orgánu v době, kdy nebezpečí, které vzniklo zájmu chráněnému tímto zákonem z jiného činu teroristické skupiny, než je uveden v § 312a, mohlo být ještě odstraněno. Voják může takové oznámení učinit i nadřízenému.

Příloha 5: Úplné znění § 312c Beztrestnost agenta k 1. únoru 2017

(1) Policista plní úkoly jako agent podle jiného právního předpisu (dále jen „agent“), který se účastní činnosti teroristické skupiny, není pro trestný čin účasti na teroristické skupině podle § 312a trestný, jestliže se takového činu dopustil s cílem odhalit pachatele trestné činnosti spáchané členy teroristické skupiny, ve spojení s teroristickou skupinou nebo ve prospěch teroristické skupiny anebo jejímu spáchání předejít.

(2) Agent, který se účastní činnosti teroristické skupiny nebo takovou skupinu podporuje, není trestný pro trestný čin rvačky podle § 158 odst. 1, obchodování s lidmi (§ 168), svěření dítěte do moci jiného (§ 169), porušování domovní svobody (§ 178), poškození cizích práv (§ 181), porušení tajemství dopravovaných zpráv (§ 182), kuplířství (§ 189), šíření pornografie (§ 191), výroby a jiného nakládání s dětskou pornografií (§ 192), zneužití dítěte k výrobě pornografie (§ 193), krádeže (§ 205), zpronevěry (§ 206), neoprávněného užívání cizí věci (§ 207), provozování nepoctivých her a sázek (§ 213), podílnictví (§ 214), legalizace výnosů z trestné činnosti (§ 216), pletichy v insolvenčním řízení (§ 226), porušení povinnosti učinit pravdivé prohlášení o majetku (§ 227), poškození cizí věci (§ 228), padělání a pozměnění peněz (§ 233), neoprávněného opatření, padělání a pozměnění platebního prostředku (§ 234), udávání padělaných a pozměněných peněz (§ 235), výroby a držení padělatelského náčiní (§ 236), neoprávněné výroby peněz (§ 237), porušení předpisů o nálepkách a jiných předmětech k označení zboží (§ 244), padělání a pozměnění předmětů k označení zboží pro daňové účely a předmětů dokazujících splnění poplatkové povinnosti (§ 245), porušení zákazů v době nouzového stavu v devizovém hospodářství (§ 247), neoprávněného podnikání (§ 251), neoprávněného provozování hazardní hry (§ 252), zjednání výhody při zadání veřejné zakázky, při veřejné soutěži a veřejné dražbě (§ 256), pletichy

při zadání veřejné zakázky a při veřejné soutěži (§ 257), pletichy při veřejné dražbě (§ 258), porušení předpisů o oběhu zboží ve styku s cizinou (§ 261), porušení předpisů o kontrole vývozu zboží a technologií dvojího užití (§ 262), porušení povinností při vývozu zboží a technologií dvojího užití (§ 263), zkreslení údajů a nevedení podkladů ohledně vývozu zboží a technologií dvojího užití (§ 264), provedení zahraničního obchodu s vojenským materiálem bez povolení nebo licence (§ 265), porušení povinnosti v souvislosti s vydáním povolení a licence pro zahraniční obchod s vojenským materiálem (§ 266), zkreslení údajů a nevedení podkladů ohledně zahraničního obchodu s vojenským materiálem (§ 267), poškození a ohrožení provozu obecně prospěšného zařízení (§ 276), nedovoleného ozbrojování (§ 279), vývoje, výroby a držení zakázaných bojových prostředků (§ 280), nedovolené výroby a držení radioaktivní látky a vysoce nebezpečné látky (§ 281), nedovolené výroby a držení jaderného materiálu a zvláštního štěpného materiálu (§ 282), nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy (§ 283), přechovávání omamné a psychotropní látky a jedu (§ 284), nedovoleného pěstování rostlin obsahujících omamnou nebo psychotropní látku (§ 285), výroby a držení předmětu k nedovolené výrobě omamné a psychotropní látky a jedu (§ 286), výroby a jiného nakládání s látkami s hormonálním účinkem (§ 288), neoprávněného nakládání s odpady (§ 298), neoprávněného nakládání s chráněnými volně žijícími živočichy a planě rostoucími rostlinami (§ 299), financování terorismu (§ 312d), podpory a propagace terorismu (§ 312e), vyhrožování teroristickým trestným činem (§ 312f), zneužití pravomoci úřední osoby (§ 329), přijetí úplatku (§ 331), podplacení (§ 332), nepřímého úplatkářství podle § 333 odst. 2, organizování a umožnění nedovoleného překročení státní hranice (§ 340), napomáhání k neoprávněnému pobytu na území republiky (§ 341), padělání a pozměnění veřejné listiny (§ 348), nebezpečného vyhrožování (§ 353), hanobení národa, rasy, etnické nebo jiné skupiny (§ 355), podněcování k nenávisti vůči skupině

osob nebo k omezování jejich práv a svobod (§ 356) nebo výtržnictví (§ 358), jestliže se takového činu dopustil s cílem odhalit pachatele trestné činnosti spáchané členy teroristické skupiny, ve spojení s teroristickou skupinou nebo ve prospěch teroristické skupiny anebo jejímu spáchání předejít.

(3) Beztrestným se nestává agent, který teroristickou skupinu založil nebo zosnoval, anebo agent, který je vedoucím činitelem nebo představitelem teroristické skupiny.

Příloha 6: Úplné znění § 312d Financování terorismu k 1. únoru 2017

(1) Kdo sám nebo prostřednictvím jiného finančně nebo materiálně podporuje teroristickou skupinu, jejího člena, teroristu nebo spáchání teroristického trestného činu, trestného činu podpory a propagace terorismu (§ 312e) nebo vyhrožování teroristickým trestným činem (§ 312f) anebo shromažďuje finanční prostředky nebo jiné věci v úmyslu, aby jich bylo takto užito, bude potrestán odnětím svobody na tři léta až dvanáct let, popřípadě vedle tohoto trestu též propadnutím majetku.

(2) Odnětím svobody na pět až patnáct let, popřípadě vedle tohoto trestu též propadnutím majetku, bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1

- a) jako člen organizované skupiny,*
- b) za stavu ohrožení státu nebo za válečného stavu, nebo*
- c) ve velkém rozsahu.*

Příloha 7: Úplné znění § 312e Podpora a propagace terorismu k 1. únoru 2017

(1) Kdo veřejně podněcuje ke spáchání teroristického trestného činu, nebo kdo veřejně schvaluje spáchaný teroristický trestný čin nebo pro něj veřejně vychvaluje jeho pachatele, bude potrestán odnětím svobody na dvě léta až deset let.

(2) Odnětím svobody na tři léta až dvanáct let, popřípadě vedle tohoto trestu též propadnutím majetku, bude potrestán,

a) kdo ke spáchání teroristického trestného činu nebo trestného činu účasti na teroristické skupině (§ 312a) zjedná jiného,

b) kdo jinému poskytne informace nebo výcvik týkající se výroby nebo používání výbušnin, zbraní, nebezpečných látek anebo jiných obdobných metod nebo technik pro účely spáchání teroristického trestného činu,

c) kdo získá informace nebo si osvojí dovednosti týkající se výroby nebo používání výbušnin, zbraní, nebezpečných látek anebo jiných obdobných metod nebo technik za účelem spáchání teroristického trestného činu, nebo

d) kdo sám nebo prostřednictvím jiného za spáchání teroristického trestného činu poskytne nebo slíbí odměnu nebo odškodnění jinému nebo pro jiného anebo na takovou odměnu nebo odškodnění pořádá sbírku.

(3) Stejně jako v odstavci 2 bude potrestána

a) osoba, která je občanem České republiky, vycestuje-li do jiného státu, jehož není státním příslušníkem nebo v němž nemá povolen trvalý pobyt, za účelem spáchání teroristického trestného činu, trestného činu účasti na teroristické skupině (§ 312a), vyhrožování teroristickým trestným činem (§ 312f) nebo trestného činu uvedeného v odstavci 2 písm. b) nebo c), nebo

b) osoba, která není občanem České republiky, vycestuje-li z České republiky nebo cestuje-li přes její území do jiného státu, jehož není státním příslušníkem nebo v němž nemá povolen trvalý pobyt, za účelem spáchání teroristického

trestného činu, trestného činu účasti na teroristické skupině (§ 312a), vyhrožování teroristickým trestným činem (§ 312f) nebo trestného činu uvedeného v odstavci 2 písm. b) nebo c).

(4) Odnětím svobody na pět až patnáct let, popřípadě vedle tohoto trestu též propadnutím majetku, bude pachatel potrestán,

a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 nebo 2 písm. b) nebo d) tiskem, filmem, rozhlasem, televizí, veřejně přístupnou počítačovou sítí nebo jiným obdobně účinným způsobem,

b) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1, 2 nebo 3 jako člen organizované skupiny,

c) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1, 2 nebo 3 za stavu ohrožení státu nebo za válečného stavu, nebo

d) spáchá-li čin uvedený v odstavci 2 písm. a) nebo b) vůči dítěti.

Příloha 8: Úplné znění § 312f Vyhrůžování teroristickým trestným činem k 1. únoru 2017

(1) Kdo vyhrožuje spácháním teroristického trestného činu, bude potrestán odnětím svobody na tři léta až dvanáct let, popřípadě vedle tohoto trestu též propadnutím majetku.

(2) Odnětím svobody na pět až patnáct let, popřípadě vedle tohoto trestu propadnutím majetku, bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1

a) jako člen organizované skupiny,

b) tiskem, filmem, rozhlasem, televizí, veřejně přístupnou počítačovou sítí nebo jiným obdobně účinným způsobem,

c) se zbraní, nebo

d) za stavu ohrožení státu nebo za válečného stavu.

Příloha 9: Úplné znění § 313 Společná ustanovení k 1. únoru 2017

Ochrana podle § 311 a 312 se poskytuje též cizímu státu.